

Jaarverslag 1999

VLAAMS FONDS
VOOR SOCIALE INTEGRATIE VAN
PERSONEN MET EEN HANDICAP

tekening voorblad:
eduard de wael
vzw homevil
vilvoorde

Colofon

REDACTIE :

Paul Aesloos ❖ Nadia Anthonis ❖ Marijke Bosteels ❖ Jhan
Bulckaert ❖ Irène Christiaenssens ❖ Patrick De Bock ❖ Herman
De Lange ❖ Jan De Sutter ❖ Gerda Geenen ❖ Iris Ghyselen ❖
Paul Kempeneers ❖ Rudi Kemas ❖ Christian Lippens ❖ Walter
Luyckx ❖ Hilde Slenbroeck ❖ Jean Stevers ❖ Denise Stryckmans
❖ Jos Thunis ❖ Monique Uytbroeck ❖ Hugo Vangel ❖
William Van Marsenille ❖ Maurice Verbeiren ❖ Pierre Verbiest ❖
Dora Weckhuysen ❖ Nancy Willens ❖ Evert Wuyts.

EINDREDACTIE

Bert De groof ❖ Heike Van Acker.

ILLUSTRATIES

Kindertekeningen.

LAY-OUT

De Papieren Vlieger - Beekstraat 8 - 9255 Buggenhout ❖ Tel. [075]
35 36 80.

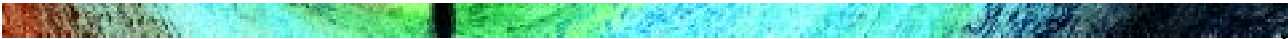
DRUK

Drukkeij Van Nieuwenhovebvba - Brielstraat 2-4 - 9255 Buggen-
hout ❖ Tel. [052] 33 25 60.

Voorwoord

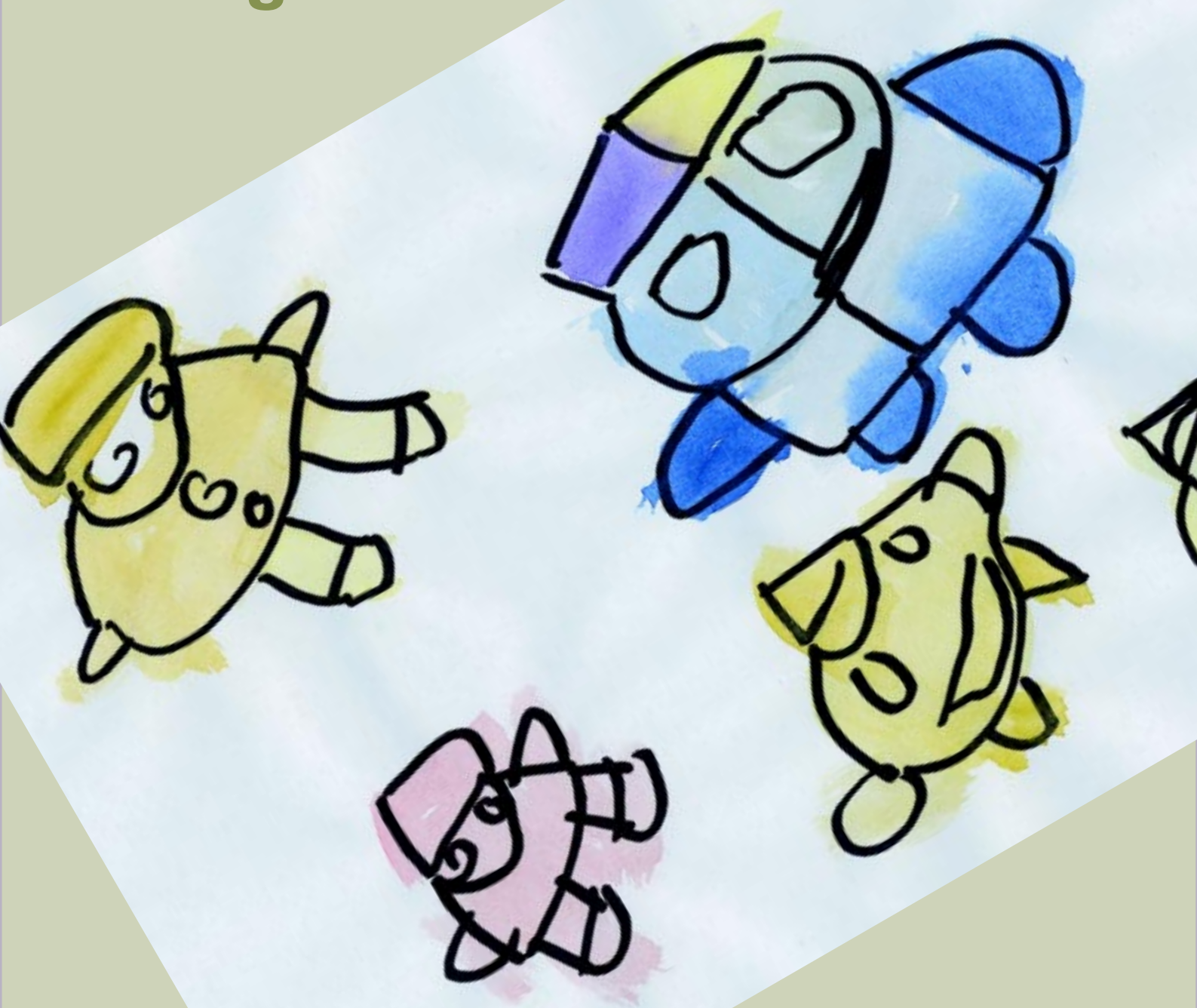

voorwoord 2

Hoofdstuk I

Verslag van de organisatie

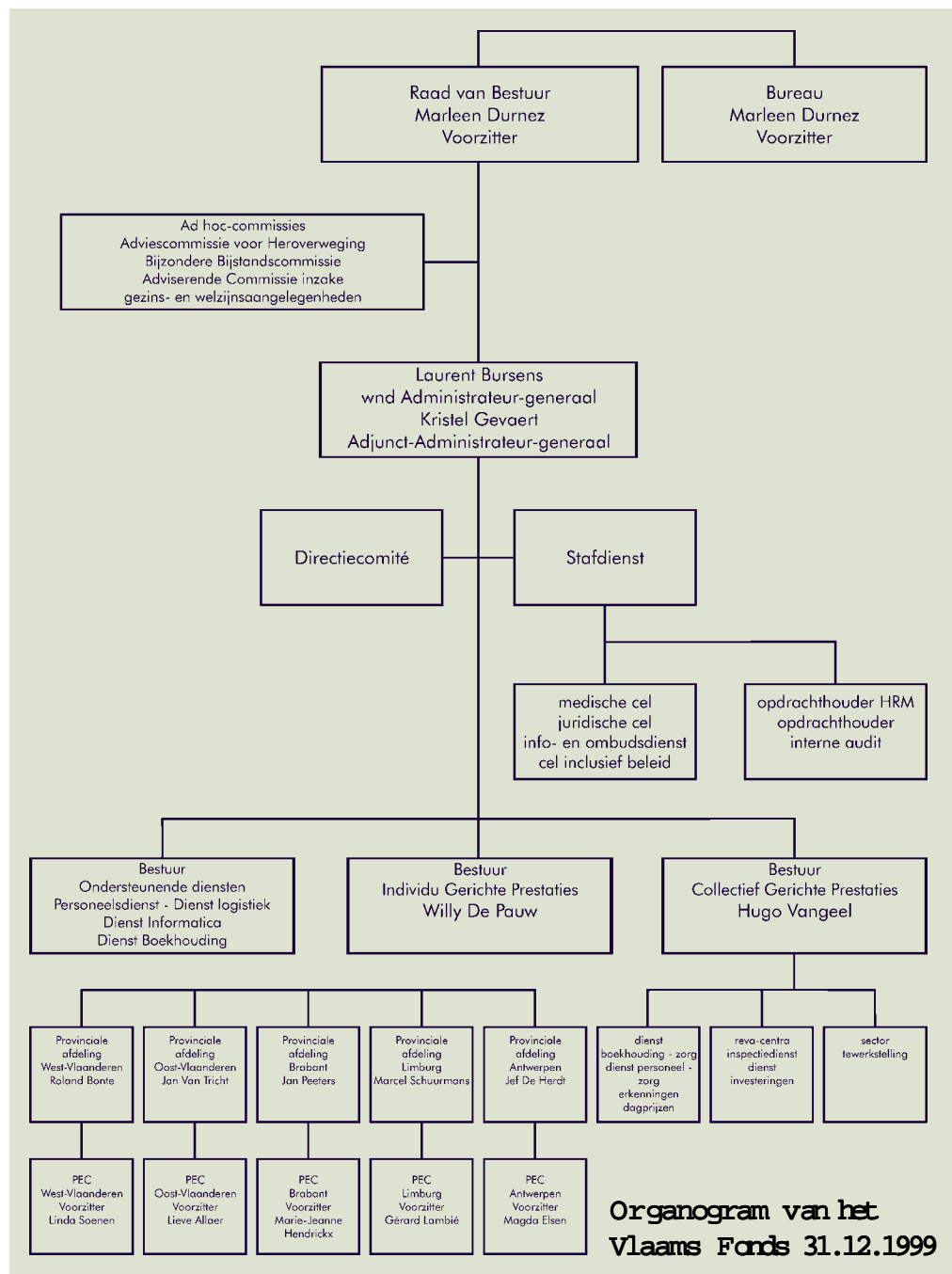

tekening: kathleen desmet
dienstverleningscentrum bernadette
lovendegem

Verslag van de organisatie

1.1 DE BESTUURSORGANEN VAN HET VLAAMS FONDS

1.1.1. De Raad van Bestuur

Het Vlaams Fonds is een Vlaamse openbare instelling met een eigen rechtspersoonlijkheid. Als openbare instelling staat ze onder toezicht van de Vlaamse regering, die dit toezicht opdraagt aan een voogdijminister. Tot aan de installatie van de nieuwe Vlaamse regering was dit de Vlaamse minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn Luc Martens voor wat betreft de zorg voor personen met een handicap, en de Vlaamse minister voor Volksgezondheid en Begroting Wivina De Meester voor wat betreft de investeringsubsidiëring. Bij de vorming van de nieuwe regering ging de opdracht naar Mieke Vogels, Vlaamse Minister voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen. Het toezicht wordt uitgeoefend door twee gemeenschapscommissarissen, Dhr. Morris en Dhr. De Graeve

De Raad van Bestuur is het belangrijkste bestuursorgaan van het Vlaams Fonds. De Raad telt, naast de twee gemeenschapscommissarissen, 21 leden.

De zorg voor personen met een handicap werd toegewezen aan een Raad van Bestuur om de betrokken partijen uit het werkveld inspraak en participatie te garanderen. De Raad wordt immers samengesteld uit vertegenwoordigers van gehandicaptenverenigingen, voorzieningen en sociale partners.

De Raad telt één voorzitter, twee ondervoorzitters. Twaaft leden, die worden gekozen uit:

- personen die actief zijn in, of bevoegd zijn voor, voorzieningen binnen het kader van de opdrachten van het Vlaams Fonds;
- personen actief in of bevoegd voor verenigingen die de personen met een handicap of hun gezinnen vertegenwoordigen.

Zes leden worden gekozen uit de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (art. 8 van het Oprichtingsdecreet van het Vlaams Fonds van 27.6.1990). De taken van de Raad van Bestuur, waaronder adviesverlening aan de Vlaamse Regering, worden opgesomd in het oprichtingsdecreet.

Het eerste mandaat van de Raad van Bestuur liep van 1.1.1991 tot en met 31.12.1996. Op 1.1.1997 werd de Raad van Bestuur vernieuwd. 1999 was het derde werkingsjaar van de huidige Raad.

Voorzitter

Marleen Durnez

Ondervoorzitters

Jean - Paul Meirens

Guy Abrahams

Leden

Pierre Breyne

Dominique Cauwe

Liliane Codeglia

Eddy Denayer

Luc Desmet

René De W ever

Marie- Jeanne Hauspie

Alfons Leroy

Ignace Leus

Dominique Puype

Inge Ranschaert

Diane Semeels

Jean - Pierre Van Baelen

Leon Van Haudt

W ermer Van Mierlo

Veerle Vermeulen

Etienne W auters

Alfons W elters

Gemeenschapscommissarissen

Marc Morris

W alter De Graeve

Administratie

Laurent Bursens, wnd. Administrateur - generaal

Kristel Gevaert, Adjunct - Administrateur - generaal

Secretaris

Bert De Groof

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.2. Het Bureau

Uit de leden van de Raad van Bestuur wijst op hun voorstel de Vlaamse regering vier leden aan, die, samen met de Voorzitter en de Ondervoorzitters en de twee Gemeenschapscommissarissen, het Bureau vormen. Dit Bureau bereidt de vergaderingen van de Raad van Bestuur voor en houdt toezicht op het dagelijks beheer van het Fonds.

Met ingang van 1.1.1997 kreeg bijgevolg ook het Bureau een nieuwe samenstelling.

Voorzitter

Marleen Dumez

Ondervoorzitters

Jean - Paul Meirens

Guy Abrahams

Leden

Pierre Breyne

Ignace Leus

Diane Semeels

Jean - Pierre Van Baelen

Gemeenschapscommissarissen

Marc Morris

Walter De Graeve

Administratie

Laurent Bursens, wnd. Administrateur - generaal

Kristel Gevaert, Adjunct - Administrateur - generaal

Secretaris

Bert De Groof

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.3. De Ad hoc- commissies

Het Oprichtingsdecreet bepaalde dat de Vlaamse regering één of meerdere Adviescommissies kon oprichten die de Raad van Bestuur bijstaan. Door het Decreet van 15-7-1997 tot oprichting van de Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden, worden de adviescommissies bij het Vlaams Fonds opgeheven en worden zij vervangen door de Ad hoc- commissies. De Vlaamse regering keurde op 9 juni 1999 hiervoor een besluit goed, dat met ingang van 1-5-1999 hieraan uitvoering gaf. De Raad van Bestuur kan hierdoor overgaan tot het instellen van ad hoc- commissies. Gelet op de continuïteit werden de bestaande adviescommissies integraal overgenomen en als ad hoc- commissies overgenomen. De vijf thematische commissies blijven qua samenstelling en opdracht operationeel tot 31.12.2000 (het voorziene einde van mandaat voor de adviescommissies).

1.1.3.1. Ad hoc- commissie "Individuele Bijstand en Sociale Integratie"

Deze commissie buigt zich over de maatregelen tot bevordering van de maatschappelijke integratie van personen met een handicap en maatregelen in alle maatschappelijke gebieden en beleidsdomeinen die personen met een handicap in de gelegenheid stellen om voldoende te participeren in de samenleving, op de arbeidsmarkt, ...

Voorzitter

Guy Abrahams

Leden

Luc Desmet

Alain Diris

Adriaan Herrijgers

Roland Pouillie

Jokke Rombauts

Viviane Sorée

Helga Stevens

Jan Van der Biest

Leo Verdonck

Claude Vicca

Lieve Vijverman

Veerle Goves

Secretaris

Annie De Ridder

(Toestand op 31-12-1999)

ondermeer door advisering over reglementering, allerhande tussenkomsten, onderzoek, informatieverwerking en verspreiding inzake het individueel functioneren van personen met een handicap, de samenwerking met de overheidsdiensten en -instellingen bevoegd inzake onderwijs en tewerkstelling met het oog op de coördinatie of eventuele integratie van individuele bijstand voor personen met een handicap.

1.1.3.2. *Ad hoc- commissie "Voorzieningen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding"*

Deze commissie buigt zich over de diverse aspecten met betrekking tot de residentiële, semi-residentiële en ambulante voorzieningen voor de opvang, de behandeling of de begeleiding van personen met een handicap.

Voorzitter

Diane Semeels

Leden

Marie - Cécile Bogaert

Frans Carsau

Angi Dullers

Luc Demarez

Luc Fabry

Bies Henderickx

Ritje Pauwels

Marc Selleslaghs

Jos Sterckx

Bea Maes

Jen Verellen

Lode Vété

Secretaris

Hugo Vangeel

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.3.3. *Ad hoc- commissie "Voorzieningen voor Professionele Integratie"*

Deze commissie richt zich naar de diverse aspecten met betrekking tot de voorzieningen die werken rond de voorlichting bij beroepskeuze of studie, de scholing, de beroepsopleiding of -omscholing en de tewerkstelling van meerderjarige personen met een handicap.

Voorzitter

Fons Leroy

Leden

Bert Boone
Marcel Plessers
Bert Dewinter
Katrien Denuytter
Guy Everaert
Roger Leminaux

Dominiek Puype
Erik Samoy
Leon Vanhaudt
Christel Vanroelen
Guido Vermeulen
Els Benere

Secretaris

Walter Luyckx

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.3.4. Ad hoc- commissie "Programmatie en Erkenningsvoorwaarden"

Deze commissie richt zich naar de programmatie van de voorzieningen, de erkenningsvoorwaarden van de voorzieningen, de regels inzake indiening en behandeling van de aanvragen tot erkenning evenals de regels volgens dewelke de erkenning kan worden verleend, verlengd, geweigerd, geschorst of ingetrokken e.d.

Voorzitter

Jean-Paul Meirens

Leden

Jaak Adriaens
Luc Bijmens
Johanna Cloet
Gabriël De Vos
Wilfried Den Tandt
Andrée Fossé

Hilde Jacobs
Jacques Lomans
Erik Samoy
Werner Van Mierlo
Jef Van Valckenborgh
Alfons Weltens

Secretaris

Hendrika Van Wauwe

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.3.5. *Ad hoc- commissie "Inschrijvingen en Evaluatie"*

Deze commissie buigt zich over de wijze van indiening van de aanvraag tot inschrijving, de regels met betrekking tot de samenstelling en werking van de provinciale evaluatiecommissies.

Voorzitter

Ignace Leus

Leden

Hendrik Delaruelle

Katrien Derytter

Bert De Winter

Jacques Lormans

Bea Maes

Rik Mues

Els Palmaers

Jacqueline Seghers

Viviane Sorée

Jos Sterckx

Jan Van der Biest

Alfons Weltens

Secretaris

Iris Chyselen

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.4. De provinciale evaluatiecommissies

Het decreet van 27 juni 1990 tot oprichting van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap en het BVR van 24 juli 1991 betreffende de inschrijving bij het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap voorzien in de oprichting van provinciale evaluatiecommissies. Deze worden voor een periode van zes jaar samengesteld. Het huidige mandaat loopt van 1.4.1998 tot en met 31.3.2004.

De provinciale evaluatiecommissies onderzoeken de aanvragen tot inschrijving en tot het verkrijgen van bijstand tot sociale integratie.

1.1.4.1. Provinciale Evaluatiecommissie Antwerpen

Voorzitter

Magda Elsen

Plaatsvervangend voorzitter

Dirk Moons

Leden

Marc De Preter

Philippe Denoo

Luc Cools

Eric De Smet

Patrick Marchant

Agnes Huygens

Isabelle Donni

Secretaris -vertegenwoordiger van de Leidend Ambtenaar

Jef De Herdt

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.4.2. Provinciale Evaluatiecommissie Brabant

Voorzitter

Marie - Jeanne Hendrickx

Plaatsvervangend Voorzitter

Marianne De Boodt

Leden

Hilde Meulemans

Maria Lagrou

Marie-Anne Waters

Jean-Paul De Ridder

Christiane Coenen

Piet Calcoen

Anne Ruyseveldt

Secretaris - vertegenwoordiger van de Leidend Ambtenaar

Jan Peeters

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.4.3. Provinciale Evaluatiecommissie Limburg

Voorzitter

Gérard Lambié

Plaatsvervangend Voorzitter

Rik Mues

Leden

Suzanne Cosemans

Marc Hauglustaine

Annie Maesen

Joseph Guilliams

Rita Roosen

Jacqueline Baeck

Steven Cozijns

Secretaris - vertegenwoordiger van de Leidend Ambtenaar

Marcel Schuurmans

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.4.4. Provinciale Evaluatiecommissie Oost-Vlaanderen

Voorzitter

Lieve Allaer

Plaatsvervangend Voorzitter

Guido Van Hoolst

Leden

Walter Cantraine

Dirk Quagebeur

Rudy Eeckhout

Mia Van Rentergem

Elke Willaert

Jozef Van Valckenborgh

Hilde Slenbrouck

Secretaris - vertegenwoordiger van de Leidend Ambtenaar

Jan Van Tricht

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.4.5. Provinciale Evaluatiecommissie West-Vlaanderen

Voorzitter

Linda Soenen

Plaatsvervangend Voorzitter

Luc Braeckevet

Leden

Jannie Hespel

Nathalie Holvoet

Lutgarde Stubbe

Diederik Ossieur

Marc Van Leynseele

Luc Ollieuz

Johanna Paternoster

Secretaris - vertegenwoordiger van de Leidend Ambtenaar

Roland Bonte

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.5. De Adviescommissie voor heroverweging

Bij arrest van 30 april 1997 heeft het arbitragehof geoordeeld dat de beroepscommissie van het Vlaams Fonds een administratief rechtscollege was, waarvan de oprichting niet tot de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap behoort. Als gevolg daarvan werd een nieuwe procedure ingesteld: de heroverwegingsprocedure. De adviescommissies verlenen advies over individuele dossiers waarvoor een heroverweging werd aangevraagd door de betrokkene. (zie verder in hoofdstuk 2).

Adviescommissie - Kamer 1

Effactieve leden:

Anne Mie Buelens

Jean Stevens

Frans Holsters

Peter Debbaut

Roland Pouillie

Bert De Winter

Gerda Geenen

Adviescommissie - Kamer 2

Effactieve leden:

Rik Van Buggenhout

Christian Lippens

Grietje Morren

Etienne Bysse

Jan Seynaeve

Hilde Heyvaert

Annie De Ridder

Adviescommissie - Kamer 3

Effectieve leden:

Linda Van Grootel
Frans Carsau
Gilbert Demeestere
Marnix Crevits
Marijke Duportail
Ann Van De Velde
Rudi Kennes

Adviescommissie - Kamer 4

Plaatsvervangers voor kamer 1:

Sandra Deriew
Leen De Raymaecker
Franky D'Oosterlinck
Peter Verfaillie
Chris De Bal
Willy Piedfort
Nadine Frison

Adviescommissie - Kamer 5

Plaatsvervangers voor kamer 2:

Annet De Vroey
Paul Kempeneers
Rita Tytgat
Ingrid Borre
Tom Vanleeuwe
Robert Van Steenwinkel
Evel Wuyts

Adviescommissie - Kamer 6

Plaatsvervangers voor kamer 3:

Annie Verstraeten
Jeanne-Marie Hauspie
Katrien De Beule
Regine Rasson
Jaak Adriaens
Marc Symoens
Bert De Groof

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.6. De Bijzondere Bijstandsc commissie

De bijzondere bijstandsc commissie heeft tot taak bij wijze van individuele bijzondere maatregel te oordelen over de tenlasteneming van hulpmiddelen die niet opgenomen zijn in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 31.7.1992. De leden ervan zijn aangesteld voor een periode van 2 jaar vanaf 22 november 1998.

Voorzitter

René Vastmans

Plaatsvervanger

Régine Rasson

Leden

Patrick Galloo	Jokke Rombauts (plaatsvervanger)
Andrée Lejeune	Arthur Spaepen (plaatsvervanger)
Anne Sleeckx	Hadewijch Lagrou (plaatsvervanger)
Myriam Van Acker	Hervé Eeckman (plaatsvervanger)
Willy De Pauw	Annie De Ridder (plaatsvervanger)

Secretaris

Evet Wuyts

(Toestand op 31-12-1999)

1.1.7. De adviserende beroepsc commissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

Op 15 juli 1997 bekrachtigde de Vlaamse regering het decreet houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende Beroepsc commissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

In uitvoering van dit decreet vaardigde de Vlaamse regering op 15 september 1998 het Besluit uit betreffende de Adviserende Beroepsc commissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

Bij ministerieel besluit van 22 februari 1999 werden de leden van deze commissie voor een periode van 5 jaar benoemd. Op 22 maart werd de commissie geïnstalleerd.

De beroepscommissie bestaat uit 7 leden, waaronder een voorzitter en een ondervoorzitter, en zeven plaatsvervangende leden.

Het secretariaat van de commissie wordt waargenomen door de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Effectieven:

Joris Vankersschaever, voorzitter
 Stefan Van Eekert, ondervoorzitter
 Rik Van Buggenhout, lid
 Paul Dierynck, lid
 Christel Geerts, lid
 Randi Gutenmann, lid
 Karin Van Roy, lid

Plaatsvervangers:

Ria Janvier, plaatsvervangend voorzitter
 Patrick Hublet, plaatsvervangend ondervoorzitter
 Jan Coel, plaatsvervangend lid
 Luc Bijns, plaatsvervangend lid
 Ann Sprangers, plaatsvervangend lid
 Veerle Hbin, plaatsvervangend lid
 Geert Van Hove, plaatsvervangend lid
(Toestand op 31-12-1999)

1.1.8. De Directieraad

De directieraad werd opgericht in toepassing van art. II.2 van het nieuwe ambtenarenstatuut.

De directieraad bestaat uit de leidend ambtenaar, de adjunct-leidend ambtenaar en de afdelingshoofden. De directieraad beraadslaat over de beleidsvoorstellen en problemen inzake beleidsuitvoering en over bevoegdheidsgeschillen binnen de instelling. De directieraad is tevens bevoegd voor personeelsaangelegenheden zoals bevorderingen, tuchtmaatregelen, ...

In de loop van het najaar van 1998 werd de betrekking van adjunct-administrateur-generaal vacant verklaard. Na de selectieprocedure, die door een extern selectiebureau werd uitgevoerd, werd bij BVR van 27/10/1999 (BS van 12/12/98) mevrouw Kristel Gevaert per 1 januari 1999 aangeduid als adjunct-administrateur-generaal.

De directieraad was op 31-12-1999 samengesteld uit :

Leidend ambtenaar:

Laurent Bursens

Adjunct leidend ambtenaar:

Kristel Gevaert

Afdelingshoofden:

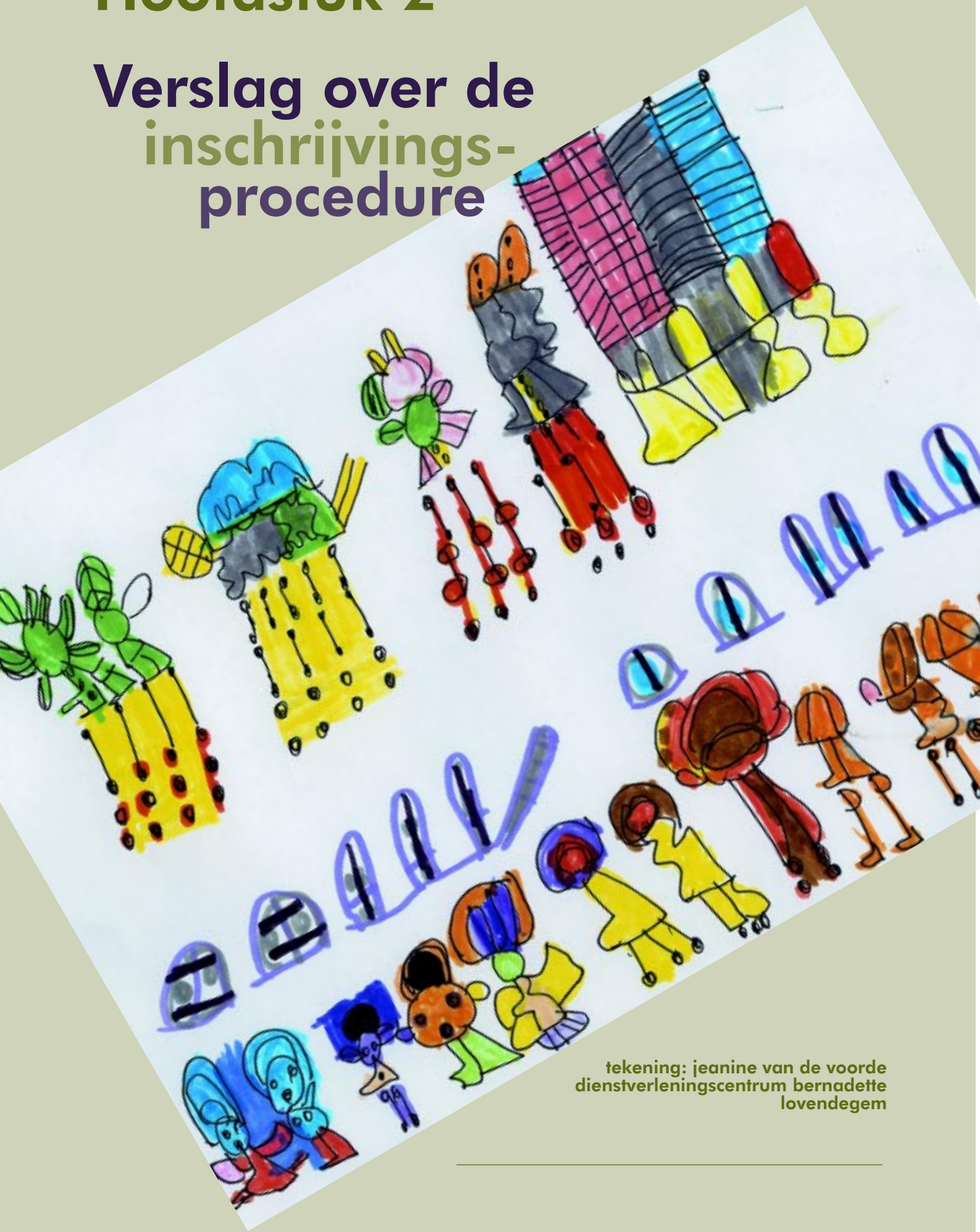
W illy De Pauw

Hugo Vangeel

Hoofdstuk 2

Verslag over de inschrijvingsprocedure

tekening: jeanine van de voorde
dienstverleningscentrum bernadette
lovendegem

Verslag over de inschrijvingsprocedure

Binnen de inschrijvingsprocedure kende men in 1999, althans op beleidsvlak, een relatieve rust. Er moest immers grondig werk gemaakt worden van de implementatie van de diepgaande veranderingen die de Vlaamse regering in 1998 goedkeurde. Bovendien bleef in 1999 het aantal te verwerken aanvragen flink toenemen. We eik genoeg aan de winkel!

2.1. DE INSCHRIJVINGSPROCEDURE : INHOUDELIJK

2.1.1 Implementatie van een gewijzigde inschrijvingsprocedure

De wijzigingen die in 1999 in werking traden, hadden tot doel de inschrijvingsprocedure meer klantgericht te maken. We kunnen ze als volgt samenvatten:

- bijstandsvelden binnen de sector zorg

Naar analogie met de bijstandsvelden in de sector opleiding en tewerkstelling, passen we de bijstandsvelden nu ook toe binnen de zorgsector. Wie recht heeft op een bepaalde zorg krijgt door een bredere zorgindicering automatisch toegang tot een minder intensieve zorgvorm. Concreet betekent dit dat een persoon met een handicap voor deze minder intensieve zorgvorm geen nieuwe inschrijvingsprocedure moet doorlopen. Het is de minister die de volgorde van de bijstandsvelden regelt.

Het afleveren van een "breed ticket" heeft ook al tot een aantal knelpunten geleid, meer bepaald daar waar een persoon niet alle facetten van zijn ruim ticket kan gebruiken omdat hij niet behoort tot de juiste doelgroep.

- bepaling van de datum van tenlasteneming

Het laattijdig indienen van een multidisciplinair verslag leidde in het verleden soms tot pijnlijke situaties. Dat is de reden waarom binnen de nieuwe procedure de termijn waarbinnen een multidisciplinair team een multidisciplinair verslag kan afhandelen wordt uitgebreid. En bij laattijdige indiening wordt de datum waarop het Fonds de gevraagde bijstand ten laste neemt niet drastisch opgeschoven.

In dit kader moet ook vermeld dat zowel de persoon met een handicap als het multidisciplinaire team overmacht mag inroepen bij laattijdige indiening.

○ afhandeling van zorgvragen materiële bijstand

Het onderscheid tussen een principiële en aansluitende beslissing, wat bij de persoon met een handicap in het verleden voor veel verwarring zorgde, wordt niet langer gehanteerd. Voortaan krijgt de persoon nog maar één document in handen dat een concreet antwoord op zijn vraag vermeldt.

○ aanpassing van het multidisciplinair verslag

Het inschrijvingsverslag is inhoudelijk herwerkt en in elektronische vorm ter beschikking gesteld. Dit laatste aspect wordt door de teams enorm geapprecieerd. Het impliceert ook dat de teksten in getypte vorm kunnen afgeleverd worden, een simpel voordeel waar ook de leden van de provinciale evaluatiecommissie (PEC) mee opgezet zijn.

Belangrijk is ook dat de drie registratiebladen van het multidisciplinair verslag makkelijk op te nemen zijn in de databank. Zo kunnen stafmedewerkers er op een vlotte manier beleidsrelevante gegevens in terugvinden.

○ kwaliteitsopvolging van de multidisciplinaire teams (MDT's)

Eén van de doelstellingen van het aangepaste inschrijvingsbesluit is het bevorderen van de communicatie tussen de MDT's, de provinciale evaluatiecommissie en de provinciale afdeling. In dit kader werd al in 1998 de procedure tot kwaliteitsopvolging van de teams opgestart. Aan de hand van evaluatieformulieren zijn de multidisciplinaire verslagen door de coördinatoren van de provinciale afdelingen en de PEC leden zowel op formele als op inhoudelijke volledigheid gescreend. Het uiteindelijke doel, feedback geven aan de teams aangaande de verslagen die zij

opstellen, is gerealiseerd in de loop van 1999. De provinciale afdelingen signaleerden aan de hand van modelbrieven frequent opgemerkte problemen. 32 teams zijn effectief uitgenodigd voor een gesprek. Globaal genomen werden deze gesprekken positief ervaren.

2.1.2 Het samenwerkingsakkoord Vlaanderen - Wallonië.

Na jarenlang moeizaam overleg tussen beide regeringen is het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest eind juni 1999 dan toch in werking getreden.

Dank zij dit akkoord kan een persoon met een handicap, die in het ene deelgebied woont, onder bepaalde voorwaarden toegang krijgen tot een erkende en gesubsidieerde voorziening van het andere deelgebied. Meer concreet betekent dit dat een persoon die woont op het grondgebied waarvoor het Waalse Fonds bevoegd is, een aanvraag om tussenkomst kan indienen bij het Vlaams Fonds en omgekeerd, dat een persoon die woont op het grondgebied waarvoor het Vlaams Fonds bevoegd is, een aanvraag kan indienen bij het Waalse Fonds. Het deelgebied dat ontvangt, beslist over de aanvraag.

Binnen het Vlaams Fonds is het de provinciale afdeling van Brabant die alle vragen in het kader van het akkoord voor haar rekening neemt. Naast het gebruikelijke multidisciplinaire onderzoek, gaat de PEC ook na of de aanvrager voldoet aan de specifieke criteria die het samenwerkingsakkoord voorstelt. Zo dient de persoon, gelet op zijn woonplaats, persoonlijkheid of handicap nood te hebben aan bijstand op het grondgebied waar hij niet woont. Een Nederlandstalige inwoner van Wallonië die bijvoorbeeld begeleid wil worden door een zorgvoorziening waar Nederlands wordt gesproken, kan onwille van het 'persoonlijkheidscriterium' bijstand vragen aan het Vlaams Fonds. Het is de PEC die de daadwerkelijke nood aan deze bijstand onderzoekt.

Het samenwerkingsakkoord laat ook opname in een specifieke voorziening toe, aangepast aan de handicap van de persoon en dit wanneer een dergelijke voorziening niet voorhanden is in het deelgebied waar de persoon woont.

Het akkoord trad in werking midden 1999. Het aantal aanvragen bleef nog beperkt. Relevante cijfers kunnen we dan ook pas vanaf volgend jaar verschaffen.

2.1.3 De inschrijvingsprocedure in de toekomst

In 2000 wil de administratie vooreerst een aantal kleine aanpassingen aan het inschrijvingsbesluit doorvoeren: bijvoorbeeld een gewijzigde samenstelling van de provinciale evaluatiecommissie waarbij net zoals bij de adviescommissie in plaatsvervangers kan worden voorzien, aanduiding van PA Brabant die alle dossiers in het kader van het samenwerkingsakkoord behandelt, enz.

De toekomst draagt zo mogelijk nog grotere uitdagingen in zich. Het Vlaams Fonds zoekt immers een manier om te komen tot een heroriëntering en een betere honorering van de teams. Een betere honorering zou de teams in ieder geval responsabiliseren tot het leveren van meer kwaliteitsvolle verslagen.

2.2. DE INSCHRIJVINGSPROCEDURE : DE CIJFERS

2.2.1 Het aantal ingediende aanvragen en zorgvragen

Tabel 1 toont aan dat het aantal aanvragen opnieuw fors gestegen is. Van 1993 tot 1999 steeg het aantal ingediende aanvragen met 55%. De stijging laat zich vooral voelen in de aanvragen "zonder procedure". Zij stegen het afgelopen jaar met 66%. Aanvragen "zonder procedure" zijn aanvragen waarvoor een tussenkomst van de provinciale evaluatiecommissie niet meer nodig is vermits de vraag bijvoorbeeld kan worden gekaderd binnen een eerder toegekend interventiebel (voor vragen materiële bijstand) of bijstandsveld (voor vragen naar zorg of werk). Het werken met bijstandsvelden binnen de sector Zorg was één der nieuwigheden waarmee we binnen de inschrijvingsprocedure sinds 1 januari 1999 werden geconfronteerd. Grondiger onderzoek leert ons evenwel dat het leeuwendeel van de "zonder procedure" vooral te vinden is bij de vragen naar materiële bijstand.

De stijging van het aantal aanvragen laat zich voelen in alle provincies. Maar waar we vorig jaar de sterkste stijging terugvonden in Oost-Vlaanderen en Antwerpen, vinden we die nu vooral terug in de provincies Brabant en West-Vlaanderen.

Naast het aantal ingediende aanvragen, steeg ook het aantal ingediende zorgvragen gevoelig. Tabel 3 toont aan dat er voor zorgvragen "werk" voor het eerst sinds de werking met de bijstandsvelden weer sterke stijgingen zijn. Het aantal ingediende zorgvragen voor de sector 'werk' nam, vergeleken bij 1998, met 57% toe. De aandacht die het

Vlaams Fonds besteedde aan deze zorgvorm, onder andere door het uitzenden van een reclamespot op TV, kan mee aan de basis hiervan liggen. Nchtans mogen we uit dit cijfer geen al te verregaande conclusies trekken. De registratie in de informatica-applicatie is in 1999 enigszins aangepast. Een persoon die vroeger CAO26 en beroepsopleiding vroeg bijvoorbeeld, werd op zorgvraagniveau één keer geregistreerd, namelijk als iemand die 'opleiding en tewerkstelling' vroeg. Nu wordt zijn zorgvraag twee keer geregistreerd: één keer als CAO26 en één keer als beroepsopleiding.

Het aantal ingediende aanvragen voor zorg is gedaald met 5%. Gezien we sinds 1 januari 1999 werken met bijstandsvelden in de sector zorg, is deze daling (na de piek van vorig jaar) een logische tendens.

Tabel 4 geeft een overzicht van het aantal ingediende multidisciplinaire verslagen in 1999. Ook in 1999 wordt de stijging van het aantal ingediende MDV's voortgezet. De 6 K-diensten verwerkten tijdens hun eerste werkingsjaar 137 verslagen.

2.2.2 Het aantal beslissingen

Het aantal ongunstige beslissingen in de sector tewerkstelling is na de piek van vorig jaar sterk beginnen dalen. Waar er vorig jaar nog 25% van het totaal aantal beslissingen voor tewerkstelling ongunstig werd opgemaakt, betreft het aandeel ongunstige beslissingen in 1999 maar 12%. Voor de sector zorg blijft de verhouding tussen positieve en negatieve beslissingen nagenoeg stabiel.

Het onderscheid tussen principiële en aansluitende beslissing voor de sector materiële bijstand bestaat niet meer sinds 1 januari 1999. De persoon met een handicap krijgt maar één document, dat de concrete tenlasteneming vermeldt. De cijfers aangaande de beslissingen voor de sector materiële bijstand kijkt u dan ook best in onder de rubriek 'materiële bijstand'.

In 1999 paste het Vlaams Fonds 7 keer de speciale procedure 'tenlasteneming buiten Nederlands taalgebied' toe. Deze procedure wordt vooral gehanteerd bij opname in een voorziening in Nederland of bij opname in een voorziening in Wallonië (vóór de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord met Wallonië). Voor 4 dossiers werd een gunstige beslissing betekend.

2.3 . DE PROCEDURE TOT HEROVERWEGING

De adviescommissie heeft tijdens haar tweede werkingsjaar 644 vragen tot heroverweging behandeld. Dat zijn er een kleine 900 minder dan vorig jaar . Het verschil valt te verklaren door:

- de achterstand die in 1998 door het wegvallen van de beroepscommissie moest worden weggewerkt;
- de werking met de bijstandsvelden in de sector Zorg sinds 1 januari 1999 (wat maakt dat in een dossier met meerdere zorgvragen voor de sector Zorg, maar één advies moet uitgebracht worden, namelijk voor de hoogste zorgvorm).

Tabel 8 geeft weer hoeveel gunstige en ongunstige adviezen per zorgdomein zijn uitgebracht sinds de installatie van de adviescommissie. Wanneer we de cijfers van 1998 vergelijken met die van 1999 merken we dat de adviescommissie, globaal genomen, 10% minder gunstige adviezen uitbracht. De adviescommissie adviseerde dit jaar 38% van de verzoeken gunstig. Net zoals vorig jaar zijn er per zorgdomein belangrijke orderlinge verschillen. Het schema leert ons dat 52% van het totaal aantal verzoeken tot heroverweging voor de sector zorg gunstig wordt geadviseerd terwijl voor de sector werk dit aantal beperkt is tot 22%. De adviezen voor het zorgdomein materiële bijstand liggen er , met 42% gunstige adviezen, ergens tussenin.

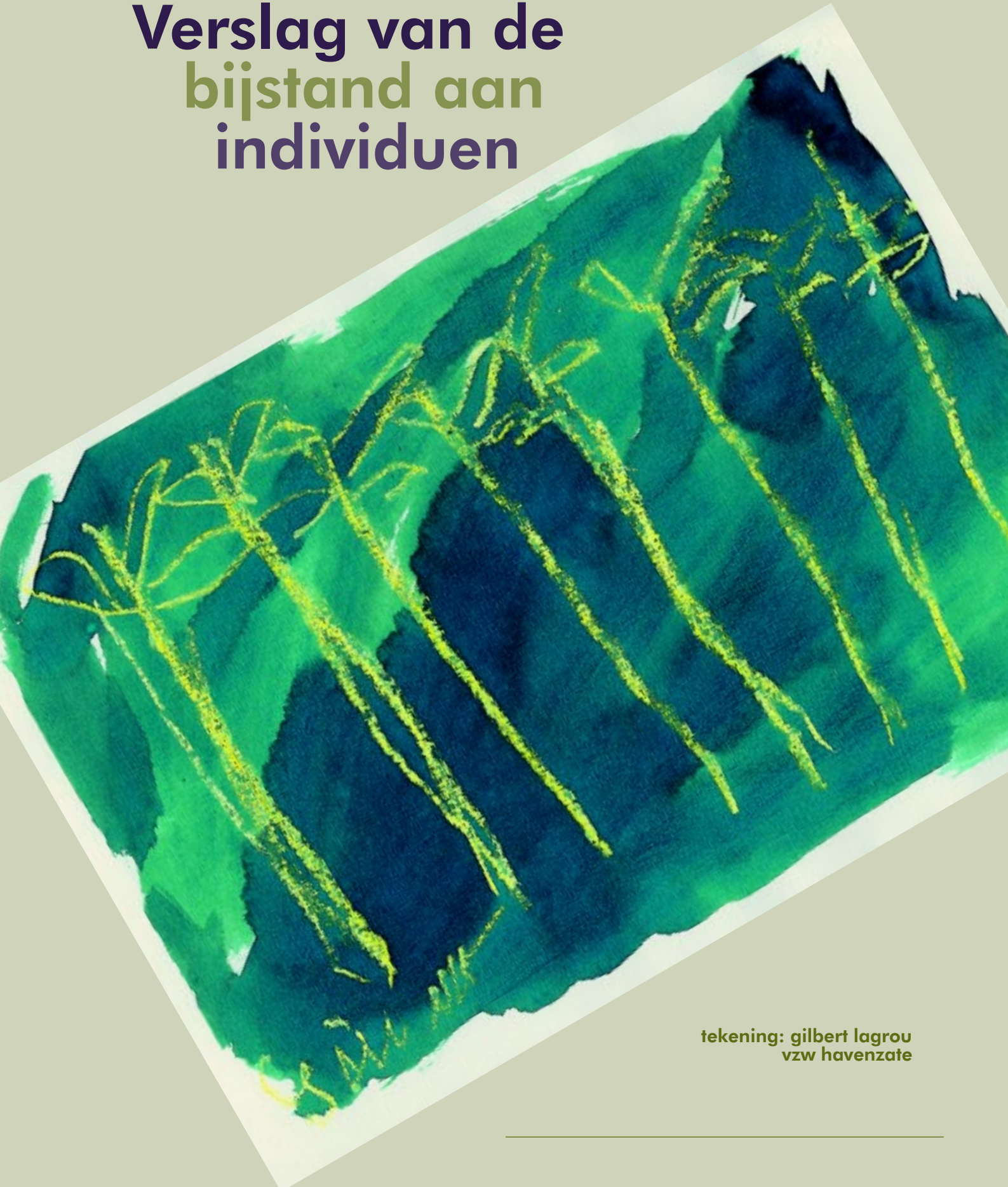

verslag over de inschrijvingsprocedure

Hoofdstuk 3

Verlag van de bijstand aan individuen

tekening: gilbert lagrou
vzw havenzate

Verslag van de bijstand aan individuen

31. ALGEMEEN

De toekenning van hulpmiddelen of aanpassingen, de bijstand door een doventolk en de toekenning van hulp bij opleiding en tewerkstelling uit hoofde van individuele bijstand komen in dit hoofdstuk aan bod.

Ook het experiment inzake persoonsgebonden assistentiebudget (PAB) wordt uitvoerig behandeld.

32. INDIVIDUELE MATERIEËLE BIJSTAND: ONTWIKKELINGEN IN 1999

Vanaf 1 januari 1999 ontvangt betrokkene één beslissing waarin de eventuele tenlasteneming van hulpmiddelen en het respectievelijk bedrag van tussenkomst vermeld staan.

Na toetsing van de aanvraag aan de bepalingen uit de regelgeving individuele materiële bijstand zoals vermeld in het BVR 31 juli 1992 en de bijlage bij dit besluit (BS 2.10.1992), wordt de beslissing afgeleverd.

De vragen naar tussenkomst voor hulpmiddelen en aanpassingen vermeld in de bijlage, laten een vlotte afhandeling door de Provinciale Afdelingen (PA) toe. Vragen naar tussenkomst voor hulpmiddelen en aanpassingen niet vermeld in de bijlage, kunnen voorgelegd worden aan de Bijzondere Bijstandsc commissie (BBC), die vergadert in Brussel.

In 1999 wijzigde de regelgeving eenmaal: in juni besliste de vorige Vlaamse regering tot erkenning en subsidiëring van Gespecialiseerde Adviescentra (GAC's) en een Kennis- en Ondersteuningscentrum (KOC), in het kader van de gespecialiseerde adviesverlening inzake hulpmiddelen en aanpassingen. Het stelsel zou onvoldoende garanties bieden voor een klantvriendelijke procedure en voor een verbetering van de efficiëntie en de efficiëntie van de dienstverlening individuele materiële bijstand. De Vlaamse regering besliste daarom het

besluit tot erkenning en subsidiëring van de GAC's en het KOC nog in de loop van 1999 op te heffen. Het Vlaams Fonds zal tegen midden 2000 advies uitbrengen over een fundamentele hervorming van het regelgevend kader van de individuele materiële bijstand aan personen met een handicap.

In 1999 werden 4098 tolkuren betaalbaar gesteld aan het Centraal doventolkenbureau (CAB) en verzorgd aan 983 door het Vlaams Fonds erkende dove personen.

Het maximaal aantal gepresteerde tolkuren waarvoor het Vlaams Fonds kan tussenkomen is 4.113. Indien er geen plafonnering in 1999 van het aantal tolkuren was, dan zou er zich waarschijnlijk een stijging van circa 16 % tegenover 1998 hebben voorgedaan. Om een antwoord te bieden op de voortgezette groei in 1997, 1998 en 1999 is er een herziening van het BVR van 20 juli 1994 voorgesteld. Deze herziening in 2000 is noodzakelijk om nieuwe dove cliënten een kans op bijstand van een tolk te geven. Jaar na jaar doen er meer dove personen een beroep op tolkbijstand, niets wijst op een naderende stagnatie van deze groei. Momenteel bedraagt het gemiddeld tolkgebruik 4,5 uren per jaar; het toegestane maximum van 18 tolkuren per jaar voor bijstand in leefsituaties kan - indien ze zouden opgebruikt worden - voor een aanzienlijke stijging zorgen.

Het Vlaams Informatie- en Communicatiecentrum voor Handicap en Technologie (VLICHT) speelt binnen de sector Individuele materiële bijstand een belangrijke rol. Jaarlijks stijgt bij VLICHT het aantal uitgebrachte adviezen (in 1999, 663 adviezen). Individuele gebruikers kunnen voor gespecialiseerd advies bij VLICHT terecht, maar het centrum richt zich in eerste instantie tot de intermediaire hulpverleners.

De gebruikers wensen een objectieve advisering naar doelmatigheid en doeltreffendheid van een hulpmiddel of aanpassing alvorens het aan te kopen. De nood aan objectieve adviezen neemt toe o.m. door de technologische evolutie. Een goed marktoverzicht m.b.t. hulpmiddelen is noodzakelijk.

De adviesverlening is een deelgebied in de werking van VLICHT. Het centrum verzamelt informatie over hulpmiddelen voor personen met een motorische, visuele, auditieve of spraakhandicap. Deze informatie wordt verspreid via Vlibank, via een driemaandelijkse Nieuwsbrief, via voordrachten, via studies, rapporten en verscheidene andere publicaties.

VLICHT communiceert met het werkveld dat de basis vormt voor deskundig advies, het centrum bouwde een volledige communicatiestructuur uit.

VLICHT ontving in 1999 van het Vlaams Fonds 13.855.000 Bef (343.456,47 Euro) subsidies.

3.3. OVERZICHT IN CIJFERS

De toenemende vraag naar hulpmiddelen of aanpassingen houdt aan, een explosieve trend deed zich voor in 1999. Met de toename van het aantal zorg- en aanvragen 'individuele materiële bijstand' (IMB) in 1999, steeg ook het aantal gunstige aansluitende beslissingen "IMB".

De 11.298 aansluitende beslissingen genomen in 1999, hebben betrekking op aanzienlijk meer hulpmiddelen of aanpassingen dan in 1998, een aanzienlijke stijging van 55 % ten opzichte van 1998 valt waar te nemen. (tabel-IMB 99). Verdubbelingen tegenover 1998 merken we voor 'rolstoelen, orthopedische driewielers of duwwagens', 'speciale bedden', 'toilet of WC-stoelen', 'douchestoelen' en 'hulpmiddelen dagelijks leven'. Aanzienlijke stijgingen zijn er voor 'aanvullende uitrusting van de woning', 'liften', 'aanpassing wagen', 'anti-decubitusmateriaal', 'til- en verplaatsingssystemen of lifters', 'de op hard- en software gebaseerde hulpmiddelen' en 'communicatieapparatuur'.

De cijfers zijn geen weergave van het aantal betalingen, noch van alle taken uitgevoerd door de provinciale afdelingen. Er zijn een aantal dossiers met een doorlopend karakter in betalingen, waarvoor niet telkens opnieuw moet beslist worden. (bv. incontinentiemateriaal, onderhoudskosten van rolwagens, liften en gesofisticeerde technische hulpmiddelen). Door de aanzienlijke stijgingen in 1999 van het aantal 'rolstoelen, orthopedische driewielers of duwwagens', 'de op hard- en software gebaseerde hulpmiddelen' en 'liften' nemen wij voor de volgende jaren meer werk mee dan op eind 1998, voor wat betreft betalingen en behandelingen met een doorlopend karakter.

De voogdijminister wil de dienstverlening-IMB verenigend hervormen.

Deze fundamentele hervorming beoogt de oprichting van een kwaliteitsvolle dienstverlening op maat, gebaseerd op de principes van klantgerichtheid en gespecialiseerde, inclusieve en transparante dienstverlening aan de gebruiker. Het Vlaams Fonds krijgt de opdracht om een kwaliteitsvolle dienstverlening-IMB uit te werken, uitgaande van het principe van 'Eenheid van het dossier'. De gebruikers moeten met alle vragen terecht kunnen op één adres, nl. de Provinciale Afdelingen (PA) van het Vlaams Fonds. De PA's kunnen terugvallen op één centraal coördinatieorgaan.

De rechtstreekse participatie van de gebruiker versterkt een 'behoefte-gestuurde' dienstverlening en gaat betutteling tegen.

Het globale budget besteed in 1999, bedraagt 525,6 miljoen Bcf, wat een stijging van 44 % betekent ten opzichte van 1998 (364 miljoen Bcf.) Dit is de vierde stijging na elkaar.

In de loop van 1999 bleek het toegekende budget-IMB ontoereikend. In oktober 1999 werd een bijkomende dotatie van 118 miljoen Bcf. goedgekeurd. In december werd het budget-IMB nogmaals verhoogd met 40 miljoen Bcf. Dat brengt ons tot een uiteindelijk budget van 526,39 miljoen Bcf.

Verklaringen voor de uitgesproken stijging van de uitgaven in 1999:

- het wegwerken van de achterstand in betalingen van 1998;
- de invoering van het 'één-beslissingsmoment' in 1999, waardoor de gemiddelde dossier-doorlooptermijn aanzienlijk werd ingekort;
- enkele evoluties uitgedrukt in % :
 - stijging van het aantal ingediende zorgvragen: > 9 %;
 - stijging van het aantal gunstige beslissingen: > 55 %;
 - stijging van het aantal betalingen: > 39 %;
 - stijging van het gemiddeld bedrag van tussenkomst : ± 4 %.

Bij vergelijking van de gegevens uit tabel-IMB 99 (tabel 3.1) met de cijfers van 1998 vallen volgende zaken op:

- de gevolgen van de gewijzigde regelgeving m.b.t. de rolwagens en het onderhoud blijven duidelijk. In 1999 verdubbelden het aantal toegekende rolwagens, orthopedische driewielers of duw wagens, in hetzelfde jaar lagen vooral de rolwagens en het onderhoud in de rubriek 'mobiliteit' aan de basis van een verhoging in uitgaven met 217 %;
- het aantal toegekende beslissingen 'aanvullende uitrusting van de woning' steeg met 54 %, de uitgaven voor de rubriek 'aanpassing woning' namen tijdens dezelfde periode met 47 % toe;
- het aantal toekenningen voor 'bedden' verdubbelde, de respectievelijke uitgaven voor deze rubriek verdubbelden eveneens;
- de op hard- en software gebaseerde hulpmiddelen effectief toegekend, stegen met 65 % , de respectievelijke uitgaven met 33 %. Deze technische hulpmiddelen worden vooral gebruikt door personen met een zware visuele handicap.

Het aantal hulpmiddelen dat in 1999 door de Bijzondere Bijstandscommissie (BBC) werd goedgekeurd (350) daalde t.o.v. het vorige

jaar. De commissie werd dit jaar opnieuw samengesteld en kwam pas voor de eerste keer samen in maart.

Het centraal doventolkenbureau (CAB) dat de vraag naar en het aanbod van doventolken op elkaar afstemt, ontvangt van het Vlaams Fonds een subsidie in loon- en werkingskosten.

In 1999 betaalde het Vlaams Fonds via het CAB 3967 doventolkenuren, tegenover 3863 in 1998. Zowat 44 % van de uren wordt benut in arbeidssituaties; 56 % in leefsituaties (zie tabel 3.2)

3.4. HULP BIJ OPLEIDING EN TEWERKSTELLING

3.4.1. Ontwikkelingen in 1999: de Vlaamse Inschakelingspremie

Op 18 december 1998 werd het besluit van de Vlaamse regering goedgekeurd omtrent de toekenning van een inschakelingspremie aan werkgevers die personen met een handicap tewerkstellen onder gewone arbeidsomstandigheden. Het besluit ging in op 1 januari 1999.

De Vlaamse Inschakelingspremie (VIP) blijkt een uitstekend middel om mensen met een handicap aan werk te helpen. De premie hielp tijdens het eerste jaar meteen al 327 mensen aan een baan.

De premie omvat een permanente loonsubsidie van dertig procent van het geldende minimumloon (incl. werkgeversbijdragen RSZ) en wordt rechtstreeks uitbetaald aan de werkgever die de persoon met een handicap in dienst neemt. De premie geldt wel alleen voor de privé-sector. De werknemer moet ook ingeschreven zijn bij het Vlaams Fonds en in aanmerking komen voor 'bijstandsmaatregelen bij tewerkstelling op de open arbeidsmarkt'.

De Vlaamse Inschakelingspremie werd ingevoerd als een Vlaams alternatief voor de loonsubsidie die al tientallen jaren in het kader van de federale CAO 26 wordt toegekend bij tewerkstelling van mensen met een handicap. De cijfers van het eerste werkjaar lijken erop te wijzen dat werkgevers nu eerder voor de Inschakelingspremie dan voor de CAO 26-premie kiezen (zie tabel 3.4 c,d). De Inschakelingspremie ligt gemiddeld iets lager dan de CAO 26-premie, maar brengt minder papierwerk mee voor de werkgever en wordt gemiddeld sneller uitbetaald.

3.4.2. Een overzicht in cijfers

3.4.2.1. Beroepsopleidingen

De evolutie van het aantal beroepsopleidingen in de centra wordt verder in het jaarverslag toegelicht.

Bij een bedrijfsopleiding wordt de persoon met een handicap opgeleid binnen een bedrijf. Er wordt een overeenkomst gesloten tussen de persoon met een handicap, het Vlaams Fonds en de werkgever uit de private sector. Het Vlaams Fonds staat in voor de loonkosten en de eventuele verplaatsingskosten.

Uit tabel 3.3 blijkt dat het aantal bedrijfsopleidingen in 1999 verder daalde. De daling is het gevolg van de wijziging van de regelgeving voor de centra voor beroepsopleiding in '97. De gewijzigde regelgeving bepaalt dat een beroepsopleiding door een centrum voor minstens de helft moet bestaan uit een stage binnen een bedrijf. Hierdoor is het onderscheid met de bedrijfsopleiding, waarbij de opleiding volledig op de werkvloer plaatsvindt, sterk vervaagd.

Meerderjarige personen met een handicap die in het hoger onderwijs een opleiding wensen te volgen in overeenstemming met hun aanleg en mogelijkheden kunnen een gelijk financieel voordeel genieten als bij de andere opleidingsformules van het Vlaams Fonds. Om in aanmerking te komen voor een financiële gelijkstelling van een schoolopleiding met een bedrijfsopleiding dient weliswaar te worden aangetoond dat de steun van het Vlaams Fonds noodzakelijk is voor het kunnen aanvatten of voortzetten van de studies. De Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds bezit de beslissingsbevoegdheid over het toekennen van de gelijkstelling. In 1998 werd maar één gelijkgestelde schoolopleiding aangevat, die in '99 eindigde. Er werd in '99 geen nieuwe 'gelijkstelling' aangevat.

3.4.2.2. Tegemoetkomingen in het loon

In uitvoering van de Collectieve Arbeidsovereenkomst nr. 26 kan het Vlaams Fonds aan een private werkgever die een persoon met een handicap tewerkstelt een gedeelte van het loon en de sociale lasten terugbetalen. Het Vlaams Fonds compenseert het verminderde rendement als gevolg van de handicap. De werkgever dient hiervoor een aanvraag in bij de Inspectie van de Sociale Wetten. De inspectie stelt het rendementsverlies vast en machtigt de werkgever tot het dragen van een beperkt gedeelte van de loonlast. De machtiging is voor één jaar geldig maar kan worden verlengd. Uiteraard moet de

kandidaat-werknemer ingeschreven zijn bij het Vlaams Fonds en een gunstige beslissing hebben inzake bijstand bij tewerkstelling op de open arbeidsmarkt. Het percentage van de loonsubsidie door het Vlaams Fonds bedraagt maximaal 50 %.

Tabel 3.4. geeft een overzicht van de eerste machtigingen, de verlengingen, de beëindigde tewerkstellingen en het aantal gemachtigde tewerkstellingen met CAO 26 op het einde van 1999 in de verschillende provinciale afdelingen. Uit de tabel blijkt de verdere stijging van het aantal lopende tewerkstellingen. Deze stijging was in 1999 minder uitgesproken dan in 1998. Einde 1998 waren er 233 personen meer tewerkgesteld dan het jaar daarvoor. In '99 waren dit er slechts 8 meer. Zoals verwacht verminderde de aangroei van het aantal tewerkstellingen met CAO 26 door de invoering van de Vlaamse inschakelingspremie.

Globaal blijft het aantal tewerkstellingen (CAO 26 en Inschakelingspremie samen) evenwel sterk stijgen: + 335 tewerkstellingen (of + 12 %). De totale uitgaven in 1998 bedroegen 782,5 miljoen Bef (19,4 miljoen Euro). Voor 1999 (CAO 26+ VIP) is dat 862,4 miljoen Bef (21,4 miljoen Euro). Dit betekent een stijging in uitgaven met 10 %.

3.4.2.3. Aanpassing van de arbeidspost, arbeidsgereedschap en arbeidskledij

Tabellen 3.5 en 3.6 geven een overzicht van de arbeidspost-aanpassingen en de technische hulpmiddelen (arbeidsgereedschap) die door het Vlaams Fonds werden ten laste genomen.

In 1999 werden 28 arbeidsposten aangepast, terwijl 70 personen met een handicap een tegemoetkoming verkregen voor de aankoop van aangepast arbeidsgereedschap. Na een periode waarin het bestede budget spectaculair steeg werd er in '98 nagenoeg evenveel uitgegeven als in het vorige jaar. In '99 stegen de uitgaven opnieuw: er werd 30,4 miljoen Bef uitgegeven (754 duizend Euro).

3.4.2.4. Verplaatsingskosten

De uitgaven voor kosten van individueel vervoer (verplaatsingen van thuis naar het werk en terug) bleven de laatste jaren nagenoeg stabiel. In '99 stegen de uitgaven opnieuw boven de grens van 7.000.000 Bef (173.525,47 Euro): er werd 7.004.933 Bef (173.647,75 Euro) uitgegeven.

3.4.2.5. Tewerkstelling in openbare besturen

Overheidsdiensten kunnen een voorbeeldfunctie uitoefenen in het kader van de tewerkstelling van personen met een handicap. De afgelopen jaren echter werden via de bijzondere procedures slechts sporadisch personen met een handicap aangeworven. De regelgevingen zijn aan bijsturing toe: ofwel worden de maatregelen niet dwingend opgelegd, ofwel moeten de opgelegde quota aangepast worden. Zowel op federaal als regionaal vlak werden er wijzigingen in de reglementering voorgesteld.

3.5 EXPERIMENT PERSOONLIJK ASSISTENTIEBUDGET

Op 19 januari 1999 keurde minister Martens het besluit inzake het experimentele project Persoonlijk AssistentieBudget goed. Dit besluit regelt de voortzetting van het experiment bedoeld voor 15 personen met een motorische handicap, de uitbreiding van het aantal personen met een motorische handicap alsook de uitbreiding van de doelgroepen (m.n. personen met een mentale handicap - vd.wassen en kinderen - en personen met een sensorische handicap). Tevens werd de mogelijkheid ingebouwd om deels zorg in te kopen. Binnen dit besluit van de Vlaamse regering werd een maximum aantal toegelaten deelnemers opgelegd namelijk maximum 22 personen met een fysieke handicap, 13 personen met een visuele en/of auditieve handicap en 20 personen met een mentale handicap binnen een budgettair kader van om en bij de 36 miljoen voor het begrotingsjaar 1999.

Het Persoonlijk AssistentieBudget (afgekort PAB) is bedoeld om personen met een handicap de mogelijkheid te bieden zélf hun assistentie bij het dagelijks leven te organiseren en te financieren. Via deze weg wil het Vlaams Fonds tegemoet komen in het principe "zorg op maat".

Naast de eindafrekening van de 15 kandidaten van het vorige experiment (en de daarmee eventueel gepaard gaande terugvordering) had de administratie ook de taak om de uitvoering van het nieuwe besluit te coördineren.

De uitvoering gebeurde in verschillende stappen:

- Bekendmaking van de verderzetting, uitbreiding en vernieuwing van het experiment en indiening van de kandidaturen
- Preselectie door de UFSIA
- Inschaling van de zorgbehoefte
- Selectie van de deelnemers door de deskundigencommissie

○ Opvolging

De bekendmaking van het besluit gebeurde via internet, koepelorganisaties, multidisciplinaire teams, enzovoort. De geïnteresseerden en mogelijk geïnteresseerden werden gecontacteerd en aangeschreven. Voor de subdoelgroep "personen met een motorische handicap" werd de oproep enkel verspreid onder de personen die zich in 1997 (start van het eerste experiment) reeds kandidaat stelden. Tegelijkertijd werden alle door het Vlaams Fonds erkende multidisciplinaire teams (MDT) aangeschreven met de vraag zich kandidaat te stellen om mee te werken aan de inschaling van de zorgbehoefte van de geselecteerden. Gelet op het beperkt aantal bereidwillige teams, die binnen de gevraagde tijdslimiet wensten mee te werken, gebeurde de inschaling van personen met een motorische handicap door de maatschappelijk assistenten van de provinciale afdelingen van het Vlaams Fonds.

Geïnteresseerden mochten een aanvraagformulier indienen vóór half maart. Het beperkt aantal kandidaten met een sensorische handicap en personen die in een tehuis niet-werkenden type nursing woonden, gaf aanleiding tot een tweede inschrijvingsronde voor die doelgroepen.

Ná de preselectie (uitgevoerd door de UFSIA, zie 6.4.1.1), op basis van de gegevens uit het multidisciplinair verslag en de aanvraagformulieren, vond de eigenlijke selectie plaats.

Geïnteresseerden die niet meer in aanmerking kwamen voor verdere selectie werden hiervan op de hoogte gesteld. Aan de anderen, met uitzondering van personen met sensorische handicap, werd medegedeeld dat ze zich bij één van de 28 MDT's of bij de maatschappelijk assistent van hun provinciale afdeling moesten laten inschalen (en eventueel een dossier in te dienen voor de PEC). De inschaling en alle andere stukken werden daarna gebundeld en anoniem overhandigd aan de deskundigencommissie. Deze commissie, bestaande uit 5 leden en benoemd door de Vlaams minister, kwam in juni samen om dossier per dossier te bekijken. Zij kon op basis van deze gegevens de zorgbehoefte van de betrokkenen inschatten.

Tijdens deze vergadering selecteerde de deskundigencommissie de deelnemers en wees de budgetten toe. Zij ontwikkelde hierbij een jurisprudentie. Zo werd rekening gehouden met het beperkte budget (o.a. met de nodige reserve voor eventuele herzieningen), het beperkt aantal toe te laten deelnemers en de spreiding (naar geslacht, provincie, leeftijd). De deskundigencommissie ontwikkelde tevens een toewijzingsmechanisme om bij het wegvallen van een kandidaat op eenvoudige wijze een reserve kandidaat aan te duiden. Van de 15 deelnemers van het vorige experiment werden de vroeger toegekende budgetten geëvalueerd en eventueel herzien.

Na verloop van de bijeenkomst deelde de administratie de betrokkene het resultaat mee. Voor diegenen die konden deelnemen werd door het Vlaams Fonds een informatieavond georganiseerd, in de maand augustus.

Doorheen deze opstart werden ook stuurgroepvergaderingen georganiseerd, brochures werden aangemaakt om de deelnemers zo veel mogelijk informatie mee te geven (o.a de richtlijnen, documenten i.v.m. het inkopen van zorg, de arbeidsreglementering- in samenwerking met de Universiteit van Gent-), de kostenstaten van 1999 werden bekeken en ingevoerd, de internet-site betreffende het PAB werd aangemaakt (en update gehouden), enzovoort.

Een groot deel van de werktijd omvatte ook het verstrekken van informatie zowel aan deelnemers als niet-deelnemers. Twee gebruikersorganisaties m.n. Independent Living Vlaanderen en de Vlaamse Vereniging voor Hulp aan Verstandelijk Gehandicapten, die elk een niet gereguleerde toelage ontvangen van het Vlaams Fonds, staan in voor het ondersteunen van de budgethouders (indien zij dit wensen) bij de organisatie van hun zorg

De deelnemers konden starten zodra zij hun assistent(en) hadden gevonden (met als einddatum 31.12.99). Op het eind van 1999 waren reeds 40 van de 50 kandidaten gestart. Het merendeel van de nieuwe budgethouders startte in oktober. De opstart verliep het stroefst bij personen met een auditieve handicap.

Het huidige experiment eindigt op 31 december 2000, waarna een reguliere vorm zal worden geïmplementeerd. Het jaarverslag van 2000 zal u daarvan een overzicht trachten te geven.

Hoofdstuk 4

Verslag van de dienst zorg

tekening:
peter van den eynde
home martine van camp
diest

Verslag van de dienst zorg

4.1 INLEIDING

Het Bestuur Collectief Gerichte Prestaties bestaat uit twee diensten, de dienst Zorg en de dienst Tewerkstelling. De Inspectiedienst, die in hoofdzaak gericht is op de collectieve dienstverlening wordt een autonome dienst. Deze dienst wordt besproken in hoofdstuk 5. De werking van de diensten Erkenningen en Subsidiëring binnen dit Bestuur zullen wij gemakshalve bespreken op het niveau van de onderscheiden cellen of werkeunits die binnen dit bestuur actief zijn. De afdeling beheert een aantal begrotingsposten (zie tabel 4.1.). De verschillen tussen het bijlad en de initiële begroting zijn hoofdzakelijk het gevolg van overdrachten van belaste reserves.

De goede werking van dit bestuur ligt aan de basis van de uiteindelijke zorg die verleend wordt, en van de opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden die geboden worden aan de gehandicapte persoon in de collectieve voorzieningen. Om deze werking te optimaliseren op termijn, werd de in 1996 opgestarte informatisering van het bestuur verder operationeel gemaakt. Tevens werd voor de beschutte werkplaatsen een begin gemaakt van beleidsrapportering via de HERMES module. U leest er meer over in hoofdstuk 9, verslag van de informatica.

Ondanks de zware tijdsinvestering die hiermee gepaard ging werd erover gewaakt dat de voorzieningen tijdig werden betaald en zij materieel verder werden ondersteund.

De informatisering heeft een proces van veranderingsbeheer op gang gebracht dat moet leiden tot een nog betere en snellere dienstverlening aan de voorzieningen.

Net als in het jaarverslag 1998 zullen wij eerst de activiteiten weer geven inzake de sector Zorg. De sector Tewerkstelling wordt opge-

namen in het volgende hoofdstuk, verslag van de dienst opleiding en tewerkstelling. Het beschikbare cijfermateriaal is grotendeels op dezelfde wijze geordend als in 1998. Dit laat u toe om vergelijkingen te maken over verschillende werkingsjaren.

Zo zullen wij in het tekstgedeelte over de sector Zorg eerst ingaan op de activiteiten inzake de residentiële voorzieningen en daarna op die van de ambulante voorzieningen en op die inzake de revalidatiecentra.

4.2 DE SECTOR ZORG

In 1999 werd in de sector Zorg verder uitvoering gegeven aan het Intersectoraal akkoord van de Vlaamse regering van 1998.

Daarnaast werden een aantal flexibiliseringsprojecten opgestart met het oog op een vernieuwende inbreng inzake zorgdiferentiatie en meer zorg op maat.

Via subsidies aan projecten voor arbeidszorg wordt nagegaan hoe meer kansen kunnen gecreëerd worden voor arbeidsmatige activiteiten voor personen met een handicap die niet kunnen tewerkgesteld worden in een beschutte werkplaats.

De ad-hoc commissie voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding bracht enkele belangrijke door de Raad van Bestuur goedgekeurde adviezen uit m.b.t.:

- a) de werking van de semi-internaten
 In opvolging van de resultaten van de onderzoeksopdracht wordt aan de semi-internaten een opdracht toegemeten gebaseerd op een zestal pijlers m.n.: een leef- en therapeutisch klimaat dat afgestemd is op de specifieke noden van het kind, continuïteit in tijd, ruimte en sociale relaties, benaderen van het kind als totale persoon, gezinsgericht werken, multidisciplinair werken, geïntegreerd en gecoördineerd werken.
 In afwachting van een reglementaire beschikking werd dit advies vertaald in een omzendbrief om de voorzieningen ertoe aan te zetten deze nieuwe benadering van zorgverlening in de praktijk om te zetten.
- b) het weglaten van de doelgroep in de erkenning van de decentra
- c) woontraining; dit is een begeleidingsvorm die geen afzonderlijke erkenning behoeft; deze functie moet zowel vanuit een voor-

ziening als ambulante kunnen aangeboden worden.

- d) de evaluatie van de flexibiliseringsbesluiten: de flexibiliseringsmaatregelen worden zeer positief onthaald zowel bij de voorzieningen als bij de gebruikers. Meer dan 60 % van de voorzieningen passen ze toe; als algemene aandachtspunten noteren we verhoogde werkdruk voor het personeel, problematiek van de huisvesting versterkt door de vraag van de gebruiker naar behoud van zijn privacy, mobiliteitsprobleem in de dagcentra en toenemende complexiteit van de regelgeving.
- e) experiment zorggradatie: het opzetten van experimenten met het oog op een vereenvoudiging van de regelgeving via een enveloppefinanciering werd finaal niet doorgevoerd.

Verder kwamen vooral de, de kwaliteitsbewaking van de zorg (zie verder) en de doelgroepbepaling aan bod. De realisatie van elk van deze items zal de gehandicaptenzorg in Vlaanderen een nieuwe 'look' geven bij het begin van de 21ste eeuw.

4.3 ACTIVITEITEN INZAKE DE RESIDENTIËLE VOORZIENINGEN

Het cijfermateriaal dat wij u voorleggen, is geordend naar de drie hoofdactiviteiten binnen de dienst zorg

- de eerste hoofdactiviteit betreft met o.a. 'programmatie - vergunningen - erkenningen - investeringen'
- de tweede bestaat uit de dagprijsberekening, de opvolging van het personeelsbudget, en de berekening van de anciënniteit
- een derde hoofdactiviteit betreft de verwerking van de kostenstaten en de vereffening van de saldi en voorschotten op jaarbasis

Waar nodig zullen wij ook de knelpunten aanstippen die zich het voorbije jaar hebben voorgedaan.

4.3.1 Programmatie - vergunningen - erkenningen - investeringen

■ Programmatie

Het programmatiecijfer in de residentiële sector werd door de Vlaamse regering voor de periode 1994-1998 vastgesteld op 3,4 per

duizend inwoners, te verhogen met 525 eenheden. In 1999 werd deze norm gehandhaafd. Dit betekent dat het totaal aantal bedden en plaatsen in voorzieningen die bestemd zijn voor de opname van personen met een handicap, nog steeds maximum 3,4 per duizend inwoners in Vlaanderen (+525) mag bedragen.

Het programmatiecijfer voor de diensten voor plaatsing in gezinnen werd eveneens behouden, en wel op 825 plaatsingen.

Het Vlaams Fonds kon tot nog toe geen juiste inschatting maken van de reële behoeften aan opvangmogelijkheden. De eerste uniforme gegevens van de wachtlijstwerking, die tegen het voorjaar van 2000 worden verwacht, zouden hierover meer duidelijkheid moeten verschaffen.

Tabel 4.2 geeft een overzicht van het aantal geprogrammeerde, erkende en beschikbare opnameplaatsen per provincie.

De voorlaatste rij uit de tabel toont aan dat voor gans Vlaanderen in de komende jaren nog 129 bedden en plaatsen zullen gerealiseerd worden (vergelijk hiertoe het totaal aantal erkende plaatsen - 20.561 - met het totaal aantal erkende en vergunde plaatsen - 20.690). In 1998 ging het nog om 432 te realiseren plaatsen.

Hiervan werden er in 1999 158 gerealiseerd (213 plaatsen in uitbreiding min 55 plaatsen in afbouw). 105 plaatsen werden terug ter beschikking gesteld. Verder werden 55 bijkomende plaatsen via een voorafgaande vergunning toegewezen (waarvan 49 toegestaan na beroep). Hiervan werden er 40 reeds in 1999 gerealiseerd. Hierover verstrekken wij meer details onder de subtitel 'vergunningen'.

■ Vergunningen

Het Fonds ontving in de loop van 1999 79 vergunningsaanvragen. In 1999 werd slechts 1 vergunning tot uitbreiding verleend, voor 6 bijkomende plaatsen semi-internaat.

Deze plaatsen waren bestemd voor het uitbreiden van een bestaande afdeling voor schoolgaande kinderen met mentale en/of gedragsstoornissen.

Het betrof een project met werkingseffect op korte termijn, zonder bouwwerken, dat nog in 1999 gerealiseerd werd en dat geen bijkomende personeelslast voor het budget van 1999 veroorzaakte.

Het Fonds kon geen verdere uitbreidingen toestaan, aangezien de

eerder aangegane engagementen beslag legden op alle overige beschikbare middelen voor 1999.

De bijgevoegde tabel 4.3 met het overzicht van de nog te realiseren vergunningen geeft de spreiding hiervan weer .

W el leverde het Fonds een aantal andere vergunningen, zonder bijkomende personeelskost, af.

Het betreft :

- 8 vergunningen voor de afbouw en reconversie van in totaal 50 plaatsen internaat, 40 plaatsen semi-internaat, 10 plaatsen dagcentrum en 6 plaatsen tehuizen voor werkenden naar 5 plaatsen semi-internaat, 15 plaatsen dagcentrum en 31 plaatsen tehuis voor niet-werkenden; deze reconversies werden, op 11 plaatsen na, in 1999 uitgevoerd.

Met uitzondering van 5 plaatsen, die voorbehouden zijn voor niet-schoolgaande meervoudig gehandicapte kinderen, en 10 voor motorisch gehandicapte v.d.wassenen, zijn alle te reconverteren plaatsen bestemd voor de opvang van matig tot zwaar mentaal gehandicapte v.d.wassenen.

- 1 vergunning voor de reconversie van 20 plaatsen tehuis voor niet-werkenden (bezigheidstelsel) naar het nursingstelsel en 2 vergunningen voor de reconversie van 21 nursingbedden naar het bezigheidstelsel.

Hierover worden meer details verstrekt onder de subtitel 'erkenningen'.

- 19 vergunningen voor andere wijzigingen (van leeftijd, implantingsplaats, ...): alle zonder invloed op de capaciteit.
- 8 vergunningen werden verlengd.

27 vragen konden niet ingewilligd worden, om inhoudelijke (6) of financieel-budgettaire (20) redenen; 1 vraag werd onontvankelijk verklaard.

■ Erkenningen

Het Fonds ontving in 1999 101 erkenningsaanvragen.

In de loop van 1999 erkende het Fonds 198 bijkomende plaatsen. Deze waren als volgt verdeeld over de verschillende soorten voor-

zienen:

- internaten : - 55
- semi-internaten : - 24
- tehuizen voor werkenden : + 5
- tehuizen voor niet werkenden : + 234 (waarvan 131 nursingbedden)
- dagcentra : + 38
- tehuizen van kort verblijf: angewijzigd
- observatiecentra: angewijzigd

De totale erkende capaciteit steeg zodoende van 20.363 naar 20.561 plaatsen.

Zoals in voorgaande jaren lag het accent in 1999 nog steeds hoofdzakelijk op de toename van plaatsen voor vd.w assenen : in dagcentra en vooral in tehuizen voor niet-werkenden. Het aantal opvangplaatsen voor kinderen, zowel in internats- als in semi-internatsverband daalde verder. Het Vlaams Fonds hanteert naast het type van voorziening ook de doelgroep als criterium voor het toewijzen van bijkomende erkende opvangplaatsen.

Zoals in 1998 zijn in de hoger vermelde cijfers ook een aantal reconversies inbegrepen : in totaal voor 114 plaatsen: 40 daarvan betroffen een omschakeling van plaatsen voor minder-jarigen naar opvangmogelijkheid voor meerder-jarigen.

Binnen de tehuizen voor niet-werkenden werden, enerzijds, 48 plaatsen in een zogenaamd bezigheidstehuis gereconverteerd naar plaatsen onder het nursingstelsel. 28 daarvan waren plaatsen die, nadat zij ten gevolge van een erkenning als dienst voor beschermd wonen waren vrijgekomen, door personen met een zwaardere zorgbehoefte werden ingenomen.

Anderzijds werden 21 nursingbedden omgeschakeld naar het bezigheidstelsel met het oog op de opvang van personen die, ondanks een ernstige zorgbehoefte, geen toegang tot een nursingtehuis verkregen.

Het Vlaams Fonds stond nog 32 andere wijzigingen toe: van leeftijd,

doelgroep, ..., alle zonder invloed op de capaciteit. Ook stond het Vlaams Fonds de verlenging toe van 41 bestaande erkenningen.

Bovenvermeld erkenningsbeleid resulteerde uiteindelijk in een toename van het aantal collectievevoorzieningen van 241 naar 244 (+3) en tot een toename van het aantal afdelingen van 442 naar 447 (+5).

Het aantal diensten voor plaatsing in gezinnen (12) bleef ongewijzigd.

Zoals vereist door de reglementering inzake vergunningen en erkenningen, kregen deze diensten voor het eerst een afzonderlijke erkende capaciteit toegekend.

Het project 'wonen onder begeleiding van een particulier' (W.O.P) werd uitgebreid met 25 plaatsingen, naar een capaciteit van 75. De organisatie van deze vorm van pleegzorg berust eveneens bij de erkende plaatsingsdiensten.

Tabel 4.4 geeft een overzicht van het totaal aantal voorzieningen en het totaal aantal plaatsen per type van voorziening en per provincie.

Het Fonds zegde ondertussen al de volgende erkenningen toe voor 2000 :

- ◆ uitbreiding van de tehuizen voor niet-werkenden met 20 plaatsen, waarvan 10 nursing;
- ◆ reconversie van 5 plaatsen dagcentrum naar 5 plaatsen tehuis voor niet-werkenden;
- ◆ reconversie van 6 plaatsen tehuis voor werkenden naar 6 plaatsen tehuis voor niet-werkenden.

Verder blijven volgende, eerder gedane toezeggingen, gelden voor :

2000 : reconversie van 5 plaatsen internaat naar 5 plaatsen tehuis voor niet-werkenden

2001 : reconversie van 15 plaatsen internaat naar 15 plaatsen tehuis voor niet-werkenden, waarvan 10 nursing.

In het jaarverslag 2000 zullen wij hierop gedetailleerder kunnen ingaan.

■ Investerings

Wij moeten bij het toelichten van het investeringsbeleid van het Vlaams Fonds een onderscheid maken tussen de oude (de pre-V.I.P.A.-regelgeving) en de nieuwe reglementering (de V.I.P.A.-regelgeving).

Pre-V.I.P.A.

Het Fonds keurde in de loop van 1999 verscheidene investeringsdossiers goed waarvoor al een principiële akkoord was gegeven voor 1 juli 1994.

Het ging om dossiers die zich in de overgangsfase tussen de oude regelgeving en de nieuwe V.I.P.A.-regelgeving bevonden.

Er werden geen voorontwerpen meer goedgekeurd; wel werd voor een bedrag van 1.381.384 Bef (34.243,61 Euro) een project in de fase van ontwerp goedgekeurd en bedroegen de vastleggingen 23.055.509 Bef (571.531,14 Euro).

V.I.P.A.

Hieronder geven wij een beeld van de goedgekeurde investeringsdossiers binnen de nieuwe V.I.P.A.-regelgeving :

Vastleggingen :

residentiële sector : 596.056.773 Bef (14.775.861,44 Euro)

ambulante sector : 176.666 Bef (4.379,44 Euro)

Subsidiebeloften :

residentiële sector : 541.453.509 Bef (13.422.281,88 Euro)

ambulante sector : 176.666 Bef (4.379,44 Euro)

Subsidiebeslissingen :

residentiële sector : 171.030.357 Bef (4.239.731,80 Euro)

ambulante sector : 176.666 Bef (4.379,44 Euro)

De tabellen 4.5 en 4.6 geven u een totaal overzicht van de effectief betaalde investeringstoelagen aan de residentiële voorzieningen in 1999.

De lopende investeringsdossiers, gevormd door de nog niet in subsidiebeslissing ongezette subsidiebeloften (V.I.P.A.) en de nog niet in vastleggingen ongezette ontwerpen (pre-V.I.P.A.), bedroegen eind 1999 ongeveer 729 miljoen Bef (18 miljoen Euro).

4.3.2. Dagprijs - personeel - anciënniteit

In het jaar 1999 wordt verder gewerkt aan de uitbouw van het automatiseringsproject IRI wat voor deze 3 cellen een zware tijdsinvestering van de medewerkers heeft gevraagd. Niettemin werden de traditionele activiteiten zo goed als mogelijk verder gezet en de negatieve gevolgen voor de voorzieningen tot een minimum herleid.

■ Dagprijsberekening

Een van de voornaamste werkzaamheden van de cel dagprijs betreft de berekening van het subsidiebedrag per dag (zgn. dagprijs) die een opname in een residentiële voorziening met zich meebrengt.

In 1999 werkte deze cel 216 dossiers af. Het betreft hier dossiers van 1997 (200 afdelingen) en 1996 (16 afdelingen) : de berekening van de dagprijs gebeurt steeds na verlopen tijd en is dus gebaseerd op de voorheen reëel gemaakte kosten.

Op het ogenblik dat de dossiers 1999 zullen worden binnengebracht op de dienst (moet voor 30/6/2000), zullen, op enkele uitzonderingen na, alle dossiers voor 1997 zijn berekend.

Daarnaast zijn een aantal herzieningen van dagprijsdossiers 1997 moeten gebeuren, dit voornamelijk als gevolg van aan te passen onderhoudsdagen. De voorzieningen gaven namelijk veelvuldig een onjuist aantal onderhoudsdagen op als gevolg van de nog niet tijdig verwerkte onkostenstaten. De herzieningen worden voorlopig geschat op ongeveer 10% van de def initieel verwerkte dossiers 1997.

In het kader van de automatisering in eigen beheer werd een databank aangelegd met de subsidieerbare personeelskaders van de voorziening, gereconstrueerd op basis van historische gegevens (de zgn "historische kaders"). Hiervoor werden de gegevens verzameld vanaf 1983. Samen met het dagprijsdossier wordt voor de voorzieningen dit gegeven berekend.

Er werden in 1999 nog geen (def initieel) dagprijsdossiers voor het jaar 1998 berekend. De module "dagprijs" van het automatiseringsproject IRI werd pas in de loop van het jaar afgewerkt en uitgetest. Met het oog op die testfase werd gewerkt met een aantal dagprijspiloten. Van deze voorzieningen, die overigens vrijwillig meewerkten, werd intensief samengewerkt. Doel was het verwerven van testgegevens en de latere evaluatie van de (test)resultaten.

In 1999 resulteerde dit in 5 (voorlopige) CD-roms met gegevens van 5 voorzieningen met (nageziene) loongegevens die door de voorzieningen konden worden ingekeken.

Op 27 januari 2000 resulteerde deze gunstige resultaten tot de acceptatie van de module "dagprijs" door de dagprijspilooten.

De definitieve start van de dagprijsberekening 1998 werd voorzien voor begin maart 2000.

■ Personeel

Een andere belangrijke activiteit van de dienst Zorg betreft het opvolgen van de evolutie van het aantal personeelsleden in de voorzieningen. Tabel 4.7 is een momentopname en geeft een overzicht van het aantal personeelsleden per functie en per type voorziening. Het aantal personeelsleden is ten opzichte van 1998 met ongeveer 330 eenheden toegenomen. Deze toename is een direct uitvloeisel van de beleidsuitbreidingen deels van 1997 en voornamelijk van 1998. Tevens vormen ook de toegezegde middelen in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social prof itsector d.d. 05.05.1998 een belangrijk aandeel in de personeelstoename.

De gegevens van onderstaande tabel werden opgesteld op basis van de resultaten van 1998 en de voornoemde uitbreidingsmogelijkheden. Gegevens over personeelsverschuivingen konden niet worden geregistreerd.

Volledigheidshalve dient eveneens vermeld dat deze tabel enkel tewerkstellingen omvat waarvan de loonkost via de dagprijs wordt ingediend.

Tevens verzorgt deze cel een aantal specifieke berekeningen inzake personeel. Het betreft :

- de kaderberekening voor nieuwe en/of gewijzigde erkenningen (contingent programmatie), eveneens in functie van beroepsdossiers. Voor wat voormelde programmatie betreft, blijft de administratie de tewerkstelling in het kader van het banenplan verder promoten.
- de berekening en toekenning van aanvullende personeelsvoorschotten voor bijkomende aanwervingen die niet voor een volledig jaar in de definitieve dagprijs zijn opgenomen, voornamelijk in functie van het contingent programmatie maar in 1999 ook verruimd tot de bijkomende aanwervingen in functie van de personeelsuitbreidingen in gevolge de toepassing van het Vlaams Intersectoraal Akkoord d.d. 05.05.1998.

- in 1999 werden eveneens de laatste VESOC-dossiers 1997 definitief afgerekend (= vergelijking reële uitgaven versus toegestane forfait, teneinde een regularisatie te bewerkstelligen).

Andere specifieke dossiers waarmee de dienst Zorg in 1999 werd belast :

- regularisatie Sociale Maribel voor het 1° semester 1998;
- voorbereiden en afhandelen van de dossiers bijzondere prestaties;
- verwerken van de bevraging rond het dossier 2 % loonrecyclage voor het werkingsjaar 1997 en 1998.

Tenslotte, maar niet in het minst, werd veel aandacht besteed aan de module "Permanente Personeels Registratie" (PPR) teneinde een automatische overdracht van personeelsgegevens vanaf 01.01.2000 mogelijk te maken (uittesten van de lokale en centrale module, uitwerken van een handleiding, contacten met piloot-voorzieningen).

■ Anciënniteit

Binnen het systeem PPR werd de lokale module voor anciënniteitsberekening in 1999 op programmatrisch vlak voltooid .

Het programma voor de centrale module is voorzien voor begin 2000.

Tegen 31/05/2000 moeten de instellingen al hun gegevens in het systeem ingevoerd hebben.

Immiddels werden de circa 8000 anciënniteitsaanvragen in 1999 verder manueel afgehandeld .

4.3.3. Kostenstaten - Vereffening

■ Kostenstaten

Binnen de dienst zorg is een oel belast met het verwerken van de ingediende kostenstaten vanuit de voorzieningen.

Wij zetten voor u de voornaamste bevindingen en / of knelpunten op een rijtje:

De helpdesk-kostenstaten volbracht volgende functies in 1999:

- Alle voorzieningen werden gefaseerd begeleid, verdeeld over 4 groepen m.b.t. de verwerking van de opnames en kostenstaten.

Dit gebeurde in een onderlinge, positieve samenwerking met de voorzieningen.

- Functionele ondersteuning.
- Support gebruik emailpakketten.
- Voorlichting rond informatisering.
- Verstrekken van opleidingen en praktische oefensessies.
- Samen met informatica het onderzoeken en oplossen van knelpunten.
- Opstellen van analysedocumenten voor aanpassingen aan de modules ingevolge wijzigingen aan de wetgeving.
- Interne testen van de lokale en centrale kostenstatemodule.
- Ondersteunen van testen met piloten.
- Overleg met automatiseerders, piloten en koepels.
- Opstellen omzendbrieven en nieuwsbrieven.
- Contacten met externe instanties (kinderbijslag,...).
- Beantwoorden van algemene vragen rond reglementering.

De kostenstaten worden berekend op basis van de gegevens van de beslissingen tot tenlasteneming. Deze gegevens bevinden zich in DIM, de definitieve inschrijvingsmodule, waarna ze via CDR, het centraal derdenregister, worden overgebracht naar de centrale kostenstatemodule. De bestaande overlegstructuren garanderen gestroomlijnde overhevelingen.

Beslissingen tot tenlasteneming die genomen worden nadat beroep werd ingesteld en laattijdig ingediende gegevens veroorzaken bijkomende, achterstallige kostenstaten.

Externe factoren zoals aanpassingen van de kinderbijslagen en van de tegemoetkomingen van het Ministerie van Sociale Voorzorg brengen een extra herberekening van de bijdragen met zich mee.

■ Vereffening

De oel vereffening verzorgt via een sinds 1996 geautomatiseerde module de betaling van de voorschotten voor het lopende werkingsjaar en de saldi van voorgaande jaren. Onder saldi verstaan wij hier het verschil tussen de voorschotten en de uiteindelijke afrekening en dit over verscheidene werkingsjaren.

De brutovoorschotten die de administratie uitbetaalde in 1999 bedroegen 21.667,2 miljoen Bef (537,117 mio Euro) waarvan 625,3 miljoen Bef (15,500 mio Euro) voor het vorig jaar.

Uit tabel 4.9 blijkt, dat het Fonds in 1999 in totaal 1.811,2 miljoen

Bef (44,489 mio Euro) meer uitbetaalde aan voorschotten in vergelijking met de reële kostprijs van 1997. Hiervoor kunnen wij drie redenen opgeven:

- de anciënniteitsangroei van het personeel van de voorzieningen;
- de indexaanpassing van 1999;
- het optrekken van de voorschotten tot 98 % van de kostprijs van het lopend jaar.

Wanneer u nu in bovenvermelde tabel de kolom ' % van het totale voorschot' bekijkt, dan merkt u dat het aandeel voor de internaten (29,03 %) verder afneemt ten voordele van het aandeel van de tehuizen niet werkenden (hetzij de bezigheidstehuizen en nursing samen 46,4 %).

W elnu, enig cijferwerk brengt ons tot de vaststelling dat er in verhouding tot het aantal tewerkgestelde personeelsleden in enerzijds de internaten en anderzijds de tehuizen niet-werkenden, meer subsidies werden uitbetaald aan de internaten.

Voor dit fenomeen kunnen wij dezelfde verklarende factoren opgeven als voor 1997 en 1998 :

- Enerzijds heeft het personeel van tehuizen niet-werkenden gemiddeld een lagere kwalificatie dan het personeel van internaten. Dit vertaalt zich in een lagere gemiddelde loonkost.
- Anderzijds is het aantal opvangplaatsen in de tehuizen niet-werkenden op korte tijd sterk toegenomen. Deze voorzieningen moesten dan ook meer personeel in dienst nemen. W elnu, bij de berekening van de voorschotten kan slechts met vertraging worden rekening gehouden met deze wijzigingen van de opnamecapaciteit.

4.4 ACTIVITEITEN INZAKE AMBULANTE DIENSTEN

Naast de voorzieningen die zorgen voor een residentiële of semi-residentiële opvang, winnen binnen het zorgaanbod de ambulante diensten nog steeds aan belang. Wij noemen deze diensten ambulante diensten omdat de personen met een handicap en/of hun naaste omgeving begeleid worden binnen hun eigen leef- en woonsituatie, of binnen een meer geïntegreerde woonvorm. Naast de drie reeds langer bestaande vormen (thuisbegeleiding, begeleid wonen en zelfstandig wonen) wordt ook sinds 1997 het beschermd wonen gaandeweg verder uitgebouwd.

Zoals de voorgaande jaren blijven de middelen voor de ambulante sector, conform de voorgestelde beleidslijnen, nog steeds stijgen. Net zoals vorig jaar werd een groei van ongeveer 145 mio Bef (3,595 mio Euro) opgetekend, van 613 mio Bef (15,196 mio Euro) in 1998 tot 758 mio Bef (18,79 mio Euro) in 1999. Zoals voorzien werd de uitbreidingstendens dus ook in 1999 verder gezet. Naar het jaar 2000 wordt opnieuw een forse stijging van de uitgaven voor de ambulante sector verwacht.

4.4.1. Activiteiten inzake de diensten voor thuisbegeleiding

Deze diensten bieden opvoedingsbijstand aan gezinnen met een gehandicapt kind of een volwassen gehandicapt persoon.

Het totaal aantal subsidieerbare diensten bleef gelijk.

In 1999 werd er opnieuw een belangrijke capaciteitsuitbreiding gerealiseerd. Het globaal pakket begeleidingen (= bezoeken) waarvoor de diensten gesubsidieerd kunnen worden, steeg van 30.450 tot 35.200 begeleidingen. Ondanks deze stijging bleven de meeste diensten vragende partij voor een verhoging van hun capaciteit.

In de loop van 1999 werd voor de diensten voor thuisbegeleiding een miniconferentie georganiseerd, waarbij de voornaamste knelpunten in zowel regelgeving als inhoudelijke werking aan bod kwamen. De bevindingen van deze miniconferentie moeten in de loop van het jaar 2000 uitmonden in concrete beleidsvoorstellen tot bijsturing van de regelgeving.

4.4.2. Acti viteiten inzake de diensten voor begeleid wonen

Deze diensten begeleiden v d w assen mentaal gehandicapten die zelfstandig wonen, en gedurende een aantal uren per week ondersteuning krijgen op diverse vlakken.

In 1999 werd één nieuwe dienst erkend, zodat er nu 40 erkende diensten zijn. Per 1 januari 1999 werd het aantal plaatsen opgetrokken van 1124 tot 1240, waarvan 40 voor het begeleid wonen van personen met een motorische of sensorische handicap.

Ondanks deze stijging blijft het capaciteitsprobleem bij de diensten begeleid wonen het grote knelpunt. Ook de volgende jaren zullen inspanningen moeten gebeuren om het aanbod enigszins in overeenstemming te brengen met de grote vraag.

In 1999 werd het samenwerkingsprotocol met Kind en Gezin omtrent de cliënten begeleid wonen met kinderen, verder geconcretiseerd en opgevolgd.

4.4.3. Acti viteiten inzake de diensten voor zelfstandig wonen

Deze diensten richten zich tot personen met een fysieke handicap, die in de buurt van een ADL-centrale wonen waar zij permanent personen kunnen oproepen om hun bij te staan bij ADL-acti viteiten.

In de loop van 1999 werden geen nieuwe diensten erkend; wel steeg de globale capaciteit lichtjes van 187 tot 192 door de uitbreiding van reeds erkende diensten. Er werd één vergunning afgeleverd voor de uitbouw van een nieuwe dienst. Dit betekent dat er in 1999 14 erkende diensten waren, en 3 projecten in uitbouw waarvoor een vergunning was afgeleverd.

De resultaten van het behoefte-onderzoek, opgestart in 1998, werden voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Daarnaast werd een onderzoek verricht naar de kostprijs van het zelfstandig wonen met inbegrip van andere, bijkomende diensten. Hierbij werden enerzijds de kosten voor de gemeenschap en anderzijds de kosten voor de cliënt in kaart gebracht.

4.4.4. Activiteiten inzake de diensten voor beschermd wonen

Bij besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1998 werd de experimentele regelgeving voor de erkenning en subsidiëring voor diensten voor beschermd wonen vervangen door een definitieve regeling vanaf 1 januari 1999. Het gaat in deze werkvorm om geïntegreerde woningen nabij een instelling, waar maximaal 5 personen samen wonen. Deze personen kunnen naast de woonbegeleiding beroep doen op de dagbesteding aangeboden door de voorziening. Doordat een deel van de populatie doorstroomt vanuit een tehuis, komen daar plaatsen vrij voor personen met een zwaardere zorgbehoefte. In 1999 steeg de capaciteit verder van 120 tot 219 plaatsen.

Sinds de nieuwe regeling kunnen ook werkenden terecht in beschermd wonen. Steeds meer instellingen beschouwen deze werkvorm als een belangrijke aanvulling van hun aanbod. In 1999 waren er in totaal reeds 40 initiatiefnemers erkend.

4.5. ARBEIDSZORG

De idee om arbeidszorg te ontwikkelen werd tijdens de hoorzittingen voorafgaand aan de definitieve redactie van het beleidsplan 1997-2000, door de gebruikers aan het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie met een Handicap geopperd.

In het beleidsplan kreeg dit volgende vertaling :

"In de context van een ruimere definitivering van het begrip arbeid, en van steeds meer personen die omwille van allerlei redenen (persoons- en of maatschappijgebonden) niet meer met een arbeidscontract kunnen werken in het reguliere of het beschermde circuit, is het zinvol om ook experimenten arbeidszorg te ontwikkelen. Op die manier kan tegemoet gekomen worden aan een aantal functies die het verrichten van arbeid met zich mee brengt zoals bvb. tijdsstructurering, sociale contacten, verder ontwikkelen van vaardigheden, waardering,..."

Bij Besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 1999 werden de voorwaarden vastgesteld voor de goedkeuring en de subsidiëring van projecten in het kader van arbeidszorg. Arbeidszorg kon worden aangeboden aan personen die niet meer of maar deeltijds in de bestaande zorg zijn opgenomen. Verder legt het besluit sterk de nadruk op de methodiek van individuele trajectbegeleiding ten aanzien van de cliënten.

In juli 1999 verbeelde de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds, op voorstel van de deskundigencommissie het aantal beschikbare arbeidszorgpakketten over 13 aanvragers.

Bij de beoordeling van de ontvankelijk verklaarde projectvoorstellen had de deskundigencommissie bijzondere aandacht besteed aan de weergegeven visie, methodiek en ervaringen met arbeidszorg in de projectvoorstellen.

De experimenten arbeidszorg krijgen per 5600 gepresteerde uren arbeidszorg per jaar een subsidie van 1.700.000 Bef toegewezen. Daarmee kunnen ze ongeveer een voltijds personeelslid en werkingskosten betalen.

Globaal gezien werden tot 31 oktober 1999 20.415 arbeidszorguren geregistreerd. Daarvan gaan er 1308 naar individuele voorbereidende uren. Individuele arbeidszorg neemt iets meer dan de helft in, met name 8159 uren. De overige uren gaan naar arbeidszorg in groep: 8992 uren naar interne atelierwerking en 2071 uren naar externe, maar groepsgebonden arbeidszorg.

Met dit experiment wordt in Vlaanderen aansluiting gezocht met de groeiende internationale beweging "supported employment". Het experiment arbeidszorg beoogt te onderzoeken hoe deze methode, die vooral in de Angelsaksische landen met succes wordt toegepast, ook in Vlaanderen ingang kan vinden met het oog op de realisatie van gelijke kansen en de verbetering van de maatschappelijke positie van de doelgroep.

In de loop van volgend jaar dient het experiment geëvalueerd te worden met het oog op veralgemening van de bereikte resultaten naar de ganse gehandicaptensector.

Investeringsubsidies

In 1999 werd er voor 176.666 Bef (4.379,44 Euro) vastgelegd en werden er voor hetzelfde bedrag subsidiebeloften gegeven en subsidiebeslissingen verleend (volgens de V.I.P.A.-regelgeving).

In 1999 betaalde het Fonds 3.174.723 Bef (78.699,33 Euro) investeringsubsidies effectief uit (m.b.t. V.I.P.A.-dossiers).

4.6 ACTIVITEITEN INZAKE DE REVALIDATIECENTRA

4.6.1. Situering

In een revalidatiecentrum worden personen met chronische beperkingen ten gevolge van een stoornis, eventueel na een acute medische behandeling, door therapeutische en andere maatregelen in de voor hen optimale lichamelijke, geestelijke of maatschappelijke omstandigheden gebracht. Hierdoor kunnen ze een zo vdw aardig mogelijke plaats in de maatschappij innemen, en wordt de kans op een handicap tot een minimum herleid.

Soms wordt hierbij een volledig herstel bereikt, doch meestal moet gewerkt worden aan strategieën om het functioneel verlies te compenseren.

In een vdw aardig revalidatiecentrum beschikt men naast de aangepaste infrastructuur en uitrusting, over een revalidatieteam waarin meerdere disciplines vertegenwoordigd zijn: revalidatieartsen, logopedisten, kinesisten, ergotherapeuten, psychologen / orthopedagogen en sociaal assistenten.

De revalidatiecentra lopen bij het Vlaams Fonds minder in de kijker dan de andere erkende voorzieningen. Hoofdrede hiervoor is de overname, bij de afschaffing van het Rijksfonds op 1 januari 1991, door het RIZIV van de revalidatiekosten. Het gevolg is dat de financiële betrokkenheid van het Vlaams Fonds in deze diensten en centra heel wat kleiner is dan die van het Rijksfonds voorheen.

4.6.2. Erkenning en subsidiëring

Nochtans blijft het Vlaams Fonds toezicht houden op de erkenning van al de ex-Rijksfondscentra, zowel op de 'intranurale' (gebonden aan een ziekenhuis) als op de 'extramurale' of 'autonome' centra. Middels het Besluit van de Vlaamse regering van 17 december 1996 tot vaststelling van de erkenningsvoorwaarden en modaliteiten van de diensten en centra voor revalidatie werden de voorheen gegeven voorlopige erkenningen vervangen door definitieve erkenningen met een looptijd van (meestal) 5 jaar. De oude indeling van categorieën werd eveneens vervangen door één type van erkenning, wel met de mogelijkheid zich te specialiseren naar een bepaalde doelgroep toe. Eind 1998 waren er 139 revalidatiecentra erkend, 60 extramurale en 79 intramurale.

Het feit dat het Vlaams Fonds de intramurale revalidatiecentra nog erkent houdt in het licht van de afschaffing van de onderhoudstoelagen voor deze centra eigenlijk niets meer in op financieel vlak. Aangezien deze centra investeringssubsidies voor revalidatie ontvangen als deel van het globale investeringsbedrag voor ziekenhuizen, lijkt het overhevelen van de bevoegdheid voor erkenning en subsidiëring van de intramurale centra naar de Administratie Gezondheidszorg (Departement Gezondheidsbeleid) dan ook een logische stap.

Trimestriële onderhoudstoelagen worden enkel nog aan extramurale revalidatiecentra uitbetaald. In 1999 werd 65,5 mio Bef (1,624 mio Euro) aan onderhoudstoelagen uitbetaald.

Een nieuw vereenvoudigd en geactualiseerd berekeningssysteem werd op administratief niveau voltooid. De invoering is voorzien voor het 2° kwartaal van 2000. Dit nieuwe systeem is budgettair neutraal t.o.v. het huidige.

4.6.3. Investeringsstoelagen

Net als voor de andere collectieve voorzieningen, maken wij ook hier het onderscheid tussen investeringssubsidies volgens de oude (de pre-V.I.P.A.-regelgeving) en de nieuwe reglementering (de V.I.P.A.-regelgeving).

Pre-V.I.P.A.

In 1999 werden in het kader van de pre-V.I.P.A.-regelgeving noch vastleggingen noch betalingen gerealiseerd.

V.I.P.A.

Vastgelegd : 38.971.304 Bef (966.073,39 Euro).

Gegeven subsidiebeloften : 36.521.879 Bef (905.353 Euro).

Verleende subsidiebeslissingen : 60.893.811 Bef (1.509.518,14 Euro).

Effectief uitbetaald : 41.014.907 Bef (1.016.732,98 Euro).

4.7. IMPLEMENTATIE VAN HET KWALITEITSDECREET

4.7.1. Het kwaliteitsdecreet

Het kwaliteitsdecreet voor de invoering van kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen dateert van 1997.

Daarna startte de voorbereidende fase van de vertaling van het kwaliteitsdecreet naar de gehandicaptensector, dit gebeurde in een sectorale overleggroep die startte op 25 februari 1998.

Op 22.12.99 is er een decreet goedgekeurd waarin ondermeer een aanpassing van de vooropgestelde termijnen in het kwaliteitsdecreet mogelijk wordt gemaakt.

Daarin wordt gesteld dat de Vlaamse regering de voorbereidende fase van twee jaar die eindigde op 31.12.1999 uitzonderlijk met twee jaar kan verlengen, voor die sectoren waarvoor het sectorale overleg nog niet is afgerond, of waarbij een herziening van de regelgeving die verder reikt dan een aanpassing aan de bepalingen van het kwaliteitsdecreet, zich opdringt.

Dit heeft echter geen weerslag op de timing voorzien voor de gehandicaptensector, gezien het sectorale overleg, wat betreft de opdrachten tijdens de voorbereidende fase van de implementatie van het kwaliteitsdecreet, werden afgerond voor eind 1999.

Verder wordt ook een integratie beoogd van de twee kwaliteitsdecreten van de gezondheidssector en de welzijnssector, zonder dat dit te veel raakt aan de uitwerking ervan, die reeds gegeven is in beide sectoren.

4.7.2. De opdracht voor het Vlaams Fonds bij de implementatie

Voor de implementatie van het kwaliteitsdecreet kregen de verschillende overheden van de welzijnssector de opdracht om voor eind 1999 de erkenningsvoorwaarden en procedureregels voor erkenning (of intrekking) in overeenstemming te brengen met het kwaliteitsdecreet. De sector krijgt daarna nog eens een aanpassingsperiode van drie jaar om zich te schikken naar de nieuwe voorwaarden.

4.7.3. De uitwerking van die opdracht

4.7.3.1 De sectorale overleggroep

De bepalingen van het kwaliteitsdecreet zijn in 1998 en 1999 vertaald en vertaald naar de gehandicaptenzorg. Dit gebeurde door de sectorale overleggroep, waar gebruikers, de voorzieningen, de vakbonden en de administratie en inspectie van het Vlaams Fonds in

vertegenwoordigd waren. Voor de procesbegeleiding en de inbreng van de expertise inzake kwaliteitszorg werd beroep gedaan op het centrum voor Kwaliteitszorg van West-Vlaanderen.

Het sectoraal overleg bouwde in 1999 voort op het werk dat reeds in 1998 werd geleverd, met als resultaat dat de opdrachten voor de sectorale overleggroep tegen eind juni waren afgerond:

- er werden 41 sectorspecifieke minimale kwaliteitseisen opgesteld.
- er werd bepaald wat minimaal in het kwaliteitshandboek moet staan met inbegrip van de elementen van het kwaliteitsbeleid en het kwaliteitssysteem.
- specificatie van de inhoud van de kwaliteitsplanning. De kwaliteitsplanning werd ook weerhouden als element om te voldoen aan de eis tot rapportering aan de subsidiërende overheid, zoals vermeld in het kwaliteitsdecreet.
- inbrengen van de bepalingen inzake kwaliteitszorg, zoals vertaald naar de gehandicaptensector in sectorale regelgeving inzake erkenningen.

In oktober 1999 werd de uitwerking van de bepalingen van het kwaliteitsdecreet door de sectorale overleggroep, goedgekeurd door de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds, en in een ontwerp van besluit gegoten dat aan de Vlaamse regering ter goedkeuring wordt voorgelegd.

4.7.3.2 Toezicht en inspectie

Omdat er veel vraag was vanuit de voorzieningen en gebruikers naar meer duidelijkheid omtrent de rol van de inspectie van het Vlaams Fonds bij het toezicht op het kwaliteitsdecreet ontwikkelde de sectorale overleggroep een richtkader voor het toezicht op het decreet en het uitvoeringsbesluit met betrekking tot kwaliteitszorg

Het is een stramien voor de verdere uitbouw en het uitwerken van een werkwijze voor de inspectie waarbij ondermeer werd uitgegaan van volgende richtsnoeren:

- het recht op wederwoord en het recht om gehoord te worden door de voorzieningen na de rapportering en vóór de beslissingsmomenten
- het meer gradueel uitbouwen van het bestuurlijk ingrijpen, zoals reeds door het Rekenhof aangewezen werd geacht, en ook

door de gebruikers gewenst wordt.

4.7.3.3 De voorzieningen

Gelijktijdig met het sectoraal overleg werd ook het project met pilootvoorzieningen verdergezet, waarbij als eindresultaat in december 1999, een handleiding tot stand kwam. Deze handleiding is bedoeld als praktische gids voor de voorzieningen, om kwaliteitszorg in te voeren in hun organisatie.

De publicatie ervan is voorzien begin 2000, en een exemplaar daarvan zal bezorgd worden aan elke door het Vlaams Fonds erkende en gesubsidieerde voorziening.

Voor andere geïnteresseerden is de publicatie te bestellen bij Acco, Leuven. De titel ervan is "Kwaliteitszorg in de voorzieningen voor personen met een handicap, handleiding voor het opstellen en invoeren van het kwaliteitshandboek" (ISBN 90 334 4519 0).

4.7.4. De implementatiefase

Na de voorbereidende fase, tot eind 1999, staan we ondertussen aan het begin van de driejarige periode om kwaliteitszorg in te voeren in de voorzieningen.

Vanaf 1.1.2000 is de fase gestart van de implementatie van de kwaliteitszorg in de voorzieningen.

Essentieel is dat de voorzieningen voldoende de tijd krijgen om een kwaliteitssysteem te ontwikkelen en in te voeren, en het kwaliteitshandboek op te stellen. Daarvoor is een overgangperiode voorzien van drie jaar tot eind 2002.

En vanaf 1.1.2003 worden de bepalingen inzake kwaliteitszorg een erkenningsvoorwaarde.

Gelijktijdig met de implementatiefase in de voorzieningen wordt de werking en de structuur van de inspectie van het Vlaams Fonds afgestemd op de uitvoering van het toezicht op de kwaliteitszorg

Ook voor de sectorale overleggroep is nog een opdracht weggelegd, met name voor het bepalen van de beoordelingsmodaliteiten inzake afwijkingen ten aanzien van de bepalingen inzake kwaliteitszorg die vanaf 1.1.2003 als erkenningsvoorwaarde zullen gelden. Ook hier wordt samenspraak tussen de verschillende belangengroepen onmisbaar geacht.

Het Vlaams Fonds zal zelf niet de vorming en begeleiding op zich nemen van voorzieningen en gebruikersorganisaties, inzake

kwaliteitszorg. Er is wel een budget voorzien zodat het Vlaams Fonds een deel van de kosten, van een aanbod terzake, mee kan helpen financieren.

VERDERE INFORMATIEVERSTREKKING

Wie zich verder wil verdiepen in de verschillende aspecten inzake de implementatie van het kwaliteitsdecreet verwijzen wij graag naar de pagina kwaliteitszorg van onze website (<http://www.vlafo.be>). Het laat u toe de voortgang van de implementatie van het kwaliteitsdecreet in de sector gehandicaptenzorg op de voet te volgen.

U vindt er momenteel:

- Het decreet kwaliteitszorg en de memorie van toelichting;
- Publicaties van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, over het kwaliteitsdecreet;
- Informatie over de structuren die zijn opgericht om de implementatie van het kwaliteitsdecreet te sturen;
- Duiding over responsabilisering, herregulering en decentralisatie;
- De samenstelling en de werking van de sectorale overleggroep;
- Uitleg over het project kwaliteitszorg als handreiking aan de voorzieningen;
- De sectorale eisen met betrekking tot kwaliteitszorg
- Informatie over de handleiding voor het opstellen en invoeren van het kwaliteitshandboek in de voorzieningen voor personen met een handicap;
- Het stramen van documenten, die van nut kunnen zijn bij het opstellen van het kwaliteitshandboek.

Hoofdstuk 5

Verslag van de dienst opleiding en tewerkstelling

tekening:
kristiane baert
vzw de meerpaal

Verslag van de dienst opleiding en tewerkstelling

51 ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA OF DIENSTEN VOOR GESPECIALISEERDE VOORLICHTING BIJ BEROEPSKEUZE

5.1.1. Algemeen

Deze centra adviseren de persoon met een handicap bij het kiezen van een geschikte beroepsopleiding, omscholing of herscholing.

In de loop van het jaar werkte de administratie samen met de centra een nieuwe regelgeving uit om de werking van de CGVB's te optimaliseren en beter af te stemmen op hun rol binnen het ATB - consortium.

Op 13 april keurde de Vlaamse regering het nieuwe Besluit goed. Het trad in werking op 1 juli.

Een nieuw subsidiesysteem (een vast bedrag per kwartaal) en de verplichting om op provinciaal vlak samen te werken zijn de belangrijkste elementen. In toepassing van dit besluit erkende de Raad van Bestuur met ingang van 1 juli 7 centra voor gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze in de provincies Antwerpen, Limburg en Oost-Vlaanderen.

Antwerpen

CGVB 70 : Consultatiebureau - 2300 Turnhout

CGVB 113 : Ontwikkelings- en Oriëntatiecentrum Stichting A. Kinsbergen - 2610 Wilrijk

Limburg

CGVB 26 : Dienst Gespecialiseerde Oriëntering - 3500 Hasselt

Oost-Vlaanderen

CGVB 50 : Universitair Centrum voor Raadpleging en Oriëntering - 9000 Gent

CGVB 114 : Consultatiebureau voor gehandicapten - 9100 Sint-Niklaas

CGVB 115 : Gewestelijk Consultatiebureau voor Gehandicapten -
9000 Gent

CGVB 116 : Gewestelijk Consultatiebureau voor Gehandicapten -
9300 Aalst

In de provincies Brabant / Brussel en West-Vlaanderen erkende de Raad van Bestuur 10 centra met ingang van 1 januari 2000.

Brabant/ Brussel

CGVB 36 : vzw "de Vest" - 1000 Brussel

CGVB 47 : Consultatiebureau voor gehandicapten van het Arrondissement Leuven - 3000 Leuven

CGVB 104 : vzw "Brailleliga" 1060 Brussel

West-Vlaanderen

CGVB 29 : Psycho-Medisch Consultatiebureau - 8000 Brugge

CGVB 30 : Psycho-Medisch Consultatiebureau - 8500 Katrijk

CGVB 31 : Psycho-Medisch Consultatiebureau - 8800 Roeselare

CGVB 32 : Psycho-Medisch Consultatiebureau - 8400 Oostende

CGVB 54 : Psycho-Medisch Consultatiebureau - 8900 Ieper

CGVB 93 : Psycho-Medisch Consultatiebureau - 8670 Oostduinkerke

CGVB 119 : Psycho-Medisch Consultatiebureau - 8600 Diksmuide

Voor het 1^e semester en tijdens de overgangperiode (juli tot december) werd er volgens de "oude" regelgeving nog 17.361.275 Bef (430.374,76 Euro) betaald voor de loonkost van de bijkomende psycholoog en 896.798 Bef (22231,04 Euro) aan onderhoudstoelagen.

De subsidies op basis van het nieuwe EVR bedroegen 12.635.475 Bef (313.225,24 Euro).

5.1.2. Investeringsubsidies

In het kader van de pre-V.I.P.A.-reglementering werden in 1999 noch vastleggingen noch betalingen gerealiseerd.

In het kader van de V.I.P.A.-reglementering werd er 36.677 Bef (909,20 Euro) vastgelegd, werden er subsidiebeloften gegeven voor een bedrag van 36.677 Bef (909,20 Euro), werden er subsidiebeslissingen verleend voor een bedrag van 22.177 Bef (549,75 Euro) en werden er voor 1.765.401 Bef (43.763,15 Euro) investeringsubsidies effectief uitbetaald.

52. ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA VOOR BEROEPSOPLEIDING

5.2.1. Algemeen

Deze centra verrichten maatwerk : de programma's voor beroepsopleiding zijn sinds het van kracht worden van de nieuwe regelgeving (B.V.R. 22/4/97) meer dan ooit afgestemd op de individuele persoon met een handicap.

Er waren 13 centra erkend.

De reglementering voorziet geen beperking in de aard van de opleidingen. In 1999 konden maximaal 503 opleidingspakketten aangeboden worden. Een opleidingspakket omvat 3.600 uren maximaal gespreid over 24 maanden. In december 1999 waren 328 cursisten in opleiding. De CBO's kunnen in principe overal in Vlaanderen in samenwerking met andere partners of alleen de meest uiteenlopende opleidingen organiseren.

Om de bereikbaarheid en de dienstverlening te verbeteren richten de centra steeds vaker antennepunten op.

Tabel 5.1 geeft een overzicht van het aantal cursisten per opleidingscentrum.

De reglementering voorziet een subsidiëring van 572.220 Bef (14184,96 Euro) per opleidingspakket en per jaar ; bovenop dit bedrag wordt een bedrag voor werkingskosten toegekend. De tegemoetkomingen voor de kosten van beroepsopleiding aan de C.B.O.'s bedroegen in 1999 296.478.955 Bef. (7.349.521,32 Euro) .

Daarnaast zijn er nog tegemoetkomingen voor de cursisten : tegemoetkomingen in het loon, de sociale lasten, de verblijfskosten en reiskosten.

De tegemoetkomingen hebben betrekking op 795 cursisten. De gemiddelde uitgave per cursist bedroeg 372.930 Bef (9244,69 Euro).

In de marge van dit punt over beroepsopleidingen willen wij nog vermelden dat het Vlaams Fonds in 1999 voor vier personen met een handicap een overeenkomst sloot met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (V.D.A.B.). Het Fonds kende voor deze cursisten toelagen toe ten bedrage van 1.212.753 Bef (30.063,36 Euro)

5.2.2. Investeringsubsidies

In het kader van de pre-V.I.P.A.-reglementering werden in 1999 noch vastleggingen noch betalingen gerealiseerd.

In het kader van de V.I.P.A.-reglementering werd er 2.480.534 Bef (61.490,83 Euro) vastgelegd, werden er subsidiebeloften gedaan voor een bedrag van 2.480.534 Bef (61.490,83 Euro), werden er geen subsidiebeslissingen genomen en er werden voor 788.677 Bef (19.550,79 Euro) investeringsubsidies effectief uitbetaald.

5.3. ACTIVITEITEN INZAKE DE BESCHUTTE WERKPLAATSEN

5.3.1. Investeringsubsidies

In het kader van de pre-V.I.P.A.-reglementering werden in 1999 noch vastleggingen noch betalingen gerealiseerd.

In het kader van de V.I.P.A.-reglementering werd er 18.272.395 Bef (452.960,84 Euro) vastgelegd, werden er subsidiebeloften gedaan voor een bedrag van 18.272.395 Bef (452.960,84 Euro), werden er subsidiebeslissingen genomen voor een bedrag van 103.035.914 (2.554.193,59 Euro) en werden er voor 38.123.672 Bef (945.061,14 Euro) investeringsubsidies effectief uitbetaald.

5.3.2. Erkenningen

Op 31 december 1999 waren er 68 erkende beschutte werkplaatsen verspreid over het hele Vlaamse land.

Voor 1999 bleef het maximum aantal betoelaagbare arbeidsplaatsen behouden op 13.870.

5.3.3. Toelagen en tegemoetkomingen

Achtereenvolgens zullen wij twee soorten toelagen of tegemoetkomingen bespreken: onderhoudstoelagen en de tegemoetkomingen in de lonen en de sociale lasten.

5.3.4. Onderhoudstoelagen

Deze toelage bedraagt 10,53 Bef (0,26 Euro) per arbeidsuur.

De dienst tewerkstelling berekent ze per beschutte werkplaats op basis van de prestatiestaten van de gehandicapte werknemers. In totaal werd hiervoor 162.663.961 Bef (4.032.334,26 Euro) uitbetaald.

voor gemiddeld 11.997 personen met een handicap.

5.3.5. Tegemoetkoming in de lonen en de sociale lasten.

Deze tegemoetkoming omvat:

- Een forfaitaire loonsubsidie per uur vanaf 1 januari 1997 (op 31/12/1999: 242,96 Bef (6,02 Euro) per uur). Daarbovenop krijgen ze een aanvullende subsidie van 63,96 Bef (1,59 Euro) per uur voor de grote groep zwakke werknemers.
Werkplaatsen die in vergelijking met de vroeger subsidieberekening minder ontvangen, krijgen bovendien een aanvullende compensatiesubsidie per uur.
- Een tegemoetkoming in de lonen van het kaderpersoneel.

In totaal bedroegen deze tegemoetkomingen 5.897.188.459 Bef (146.187.483,33Euro) voor gemiddeld 11.346 personen met een handicap, van wie 6.190 zwakke werknemers en 1.567 kaderpersoneelsleden.

In 1999 werd er verder gewerkt met de informatica - applicatie SBW ('subsidiëring beschutte werkplaatsen'). De werkplaatsen geven hun gegevens per kwartaal elektronisch door waarna de berekening van de toelagen geautomatiseerd verloopt.

5.3.6. Aandachtspunten

Vanaf 1/1/1999 ontvangen de werknemers in de beschutte werkplaats 100 % van het gewaarborgd minimummaandinkomen.

Ter financiering van deze 100 % werd door de Vlaamse Regering 588 miljoen (14.576.139 Euro) ter beschikking gesteld die werd omgezet in een verhoogde subsidiëring van de zwakke werknemers nl. 63,96 Bef (1,59 Euro) per uur op 31/12/1999 i.p.v. 12,45.

In 1999 werd ook uitvoering gegeven aan het Vlaams Intersectoraal akkoord voor de Social Prof itsector . In de forfaitaire uurloonsubsidie is een bedrag opgenomen ter financiering van een aantal anomalieën uit het verleden (oprichting van een fonds voor bestaanszekerheid, herstelling van loonspanning tussen bepaalde categorieën van werknemers en toekenning van een premie voor functieclassificatie).

Daarnaast dient er met het oog op het verlagen van de werkdruk in elke beschutte werkplaats een dienst sociaal beleid opgericht te worden.

In 1999 werden er geen negatieve effecten op de tewerkstelling vastgesteld; hetzelfde geldt voor de zwakkere werknemers.

5.4 ARBEIDSTRAJECTBEGELEIDING

Om te bepalen welke maatregelen het meest passend zijn voor de persoon met een handicap en om een optimale begeleiding te verzekeren, kan een arbeidstrajectbegeleidingsdienst een belangrijke steun betekenen. De ATB-methode bestaat er in de werkzoekende via een intensief, planmatig en fasegewijs traject naar een plaats op de arbeidsmarkt te begeleiden. Het traject wordt op maat van de werkzoekende uitgestippeld, rekening houdend met de individuele beperkingen en mogelijkheden. Naast de individuele begeleidingen heeft de ATB-dienst ook de opdracht te sensibiliseren, te begeleiden en te informeren over de tewerkstelling van personen met een handicap. De begeleiding door de ATB-dienst is voor de persoon met een handicap volledig kosteloos. Wanneer een persoon met een handicap een beroepsopleiding wil volgen met steun van het Vlaams Fonds, dan is de tussenkomst van de ATB-dienst verplicht.

Op 1 januari werd de definitieve regelgeving van kracht. Voortaan erkent het Vlaams Fonds 1 ATB-dienst per provincie :

Limburg

vzw - Arbeidstrajectbegeleiding Limburg - 3520 Zonhoven

Brabant-Brussel

vzw - ATB Vlaams Brabant/ Brussel - 3000 Leuven

West-Vlaanderen

vzw - ATB West-Vlaanderen - 8800 Roeselare

Antwerpen

vzw - Arbeidstrajectbegeleidingsdienst Antwerpen - 2610 Wilrijk

Oost-Vlaanderen

vzw - ATB Oost-Vlaanderen - 9000 Gent

Via antennepunten wordt de bereikbaarheid en de dienstverlening verzekerd.

De subsidie van het Vlaams Fonds bestaat uit een vast bedrag per kwartaal. Voor 1999 werd er in totaal 41.364.454 Bef (1.025.398,03 Euro) uitbetaald.

5.5 v z w VLAMAB

De vzw VLAMAB die op contractuele basis door het Vlaams Fonds gesubsidieerd wordt heeft twee opdrachten .

De eerste opdracht behelst de ondersteuning van de beschutte werkplaatsen bij het blijvend realiseren van hun primaire doelstelling - de professionele integratie van mensen met een handicap in het arbeidsproces - door het verstrekken van managementondersteuning in de meest ruime zin. Dit houdt ondermeer in ondersteuning bij organisatie - uitbouw, kwaliteitsbeleid, marketing, financieel beleid, productiemethoden, personeelsbeleid, informaticabeleid, juridisch advies.

Deze ondersteuning kan gebeuren op individueel en op collectief niveau. Zo kunnen op alle relevante gebieden vormingssessies georganiseerd worden, en kan op al deze terreinen ook individueel consulting verstrekt worden.

De ondersteuningsacties kunnen reactief zijn, d.w.z. bestaande problemen aanpakken, of pro-actief zijn, d.w.z. te verwachten problemen behandelen. Het kan gaan om specifieke problemen, die bijvoorbeeld eigen zijn aan één voorziening, alsook om problemen die algemeen zijn voor de sector.

Vlamab treedt op als commercieel aanspreekpunt voor opdrachtgevers.

De organisatie neemt als vertrekpunt het optimaliseren van de integratie van mensen met een handicap door middel van tewerkstelling. Vlamab stimuleert de samenwerking tussen beschutte werkplaatsen onderling en de samenwerking met organisaties die gelijklopende doelstellingen hebben.

De vzw VLAMAB ontplooidde in 1999 in dit verband o.m. volgende activiteiten :

Begeleiding Bw	8
Behandeling punctuele adviesvragen	77
Inleidende managementsessie	7 personen
Behandeling commerciële vragen opdrachtgevers	83
Recyclage bruin - en witgoed	2 nieuwe contacten
Uitbouw dienstverlenende activiteiten Bw's	2 werkvergaderingen
Follow - up beheerdersaansprakelijkheid	1 vergadering
Implementatie Euro	2 uiteenzettingen
Groenzorg	7 actiepunten
Implementatie kwaliteitsdecreet	1 conferentie en 5 werkvergaderingen
H R M	1 studiedag
Externe bezoeken	40
Veiligheidspreventie	1 studiedag
Infosessies	5

De tweede opdracht behelst de ondersteuning van structureel verlieslatende werkplaatsen, die als zodanig door de Raad van bestuur van het VF worden aangeduid. Deze werkplaatsen moeten zich verplicht laten ondersteunen willen zij hun subsidiëring behouden en Vlamab kan die ondersteuning geven. In 1999 werden de negen door de Raad van bestuur van het Vlaams Fonds aangeduide Beschutte werkplaatsen alle door de vzw VLAMAB ondersteund.

Deze VZW kreeg in 1999 van het Vlaams Fonds 9.560.771 Bef (237.005,32 Euro) subsidies voor werkingskosten. Dit betreft de voorschotten (90%) van januari 1999 t/m december 1999 + de afrekening van november 1997 t/m oktober 1998. Dat de afrekening niet volledig gelijkloopt met een kalenderjaar is het gevolg van de begindatum van het contract; vanaf 1-1-99 volgt het contract het burgerlijk jaar.

5.6 v z w AD-ERGO

Op 30 november heeft de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds de vzw AD-ERGO erkend in uitvoering van het BVR van 4 mei 1999 (B.S. 14 juli 1999).

De vzw zal gratis adviezen verlenen inzake ergonomie en aanpassing van arbeidsposten voor personen met een handicap die in het gewone of in het beschutte arbeidscircuit tewerkgesteld zijn. Hiervoor moet AD-ERGO over 5 voltijdse adviseurs beschikken (1 per provincie).

Per provincie kan het Vlaams Fonds jaarlijks 2.000.000 Bef (49.578,70 Euro) aan subsidies uitbetalen. De activiteiten zullen in de loop van het jaar 2000 van start gaan.

5.7 SAMENWERKING VLAAMS FONDS – V D A B

De samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Fonds en de V DAB bevat de volgende krachtlijnen :

- regelmatig overleg over opleiding en toeleiding,
- regelmatige evaluatie van de samenwerking op het terrein, het nastreven van een vergelijkbaar opvolgsysteem voor de doelgroepen, gegevens-uitwisseling.

De opleiding van cursisten bij de V DAB wordt vergoed door het Vlaams Fonds, opleidingen in een CEO (aangevraagd door de V DAB) worden door de V DAB vergoed.

De V DAB participeert in het samenwerkingsverband dat in elke ATB-

regio werd opgezet en organiseert samen met de ATB-diensten en de CBO's voorafgaande screenings.

In de loop van het jaar startte een hernieuwd overleg met de V D A B om de samenwerkings-overeenkomst te herzien. De hoofdbekommernis is te komen tot een gemeenschappelijk management van de doelgroep waarbij contingents worden vastgelegd voor de begeleiding van personen met een handicap.

Hoofdstuk 6

Stafdiensten

tekening:
brigitte seymus
sint-maria
berchem

Stafdiensten

6.1 DE VOORLICHTINGSDIENST

Vanaf 1 februari 1998 werden de ombudsdienst en de infocel samengevoegd tot de 'voorlichtingsdienst' van het Vlaams Fonds. De functies van informatieambtenaar en van ombudsman werden samengebracht in één persoon, Bert De Groof, die daarmee de voorlichtingsambtenaar werd.

Deze aanstelling werd overigens officieel ingevoerd door het decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur (BS 15.6.1999).

Dit decreet regelt de passieve openbaarheid (het inzagerrecht in bestuursdocumenten) en de actieve openbaarheid. De voorlichtingsambtenaar heeft als opdracht de burgers voor te lichten over het gevoerde beleid en over specifieke beslissingen die op hen betrekking hebben.

Tegelijk werd in uitvoering van het decreet van 7 juli 1998, houdende instelling van de Vlaamse ombudsdienst, Bernard Hubeau aangesteld als Vlaamse ombudsman.

De bevoegdheid van de Vlaamse-ombudsman werd verruimd tot de Vlaamse openbare instellingen, dus ook tot het Vlaams Fonds.

Het Vlaams Fonds blijft in eerste instantie nog steeds bevoegd voor de eigen klachtenafhandeling. Pas wanneer dit niet de gewenste resultaten geeft voor de indiener van de klacht, kan die zich tot de Vlaamse ombudsman wenden.

In de loop van 1999 hebben het Vlaams Fonds en de Vlaamse ombudsman een protocol uitgewerkt, dat de procedures voor verdere samenwerking vastlegt.

Naast vragen over de werking van het Vlaams Fonds, ontvangt de infocel bijzonder veel vragen over het globale gezondheids- en welzijnsveld. In de mate van het mogelijke kan de infocel doorverwijzen naar de juiste contactpersonen.

De belangrijkste tendens is toch wel dat mensen zich in vertrouwen

tot de voorlichtingsambtenaar wenden. De infocel wordt aangesproken voor heel wat persoonlijke – soms zelfs ethische – vraagstukken waarmee mensen met een handicap, hun familieleden, hulpverleners en directies van voorzieningen worden geconfronteerd.

Ook al kan de infocel niet op alle vragen het antwoord of de definitieve oplossing geven, heel vaak lukt het toch om de problemen van deze mensen in een breder perspectief te plaatsen, waardoor ze zelf tot een oplossing kunnen komen.

De voorlichtingsambtenaar wordt dus meer en meer een aandachtsambtenaar.

6.1.1. informatieverspreiding,

De nood aan informatie was reeds bij de oprichting van de infocel overduidelijk. Werden er in 1997 nog 913 vragen beantwoord, in 1998 waren het er reeds 1.162 en in 1999 op te lopen tot 2.237.

Er werden 1.606 telefonische oproepen geregistreerd, waarvan er 960 schriftelijk beantwoord werden.

De voorlichtingsdienst zorgde eveneens voor de verspreiding van het jaarverslag, en de beleidsnota van Minister Vogels.

De voorlichtingsdienst was centraal betrokken bij de jaarlijkse Europadag, die op 23 november 1999 plaatsvond in Wemmel, met als thema 'Media en Handicap'.

De Voorlichtingsdienst had, in samenwerking met de dienst Logistiek, een infostand bij diverse beurzen en informatiebijeenkomsten: onze eigen Vlaanderendag op 21 maart en Europadag op 23 november, de ALS contactdag op 18 april in Blankenberge, de revabours in Gent op 6, 7 en 8 mei, het Europees project 'Alternierende Beroepsopleiding' op 28 mei te Brussel, het ACV congres op 18 september te Houffalize en de Vlaamse Wereldbbvendag op 25 september te Katrijk.

Een TV/Video werd aangekocht voor gebruik op de stand. Zo kon ondermeer de Vlaams Fonds Informatie Video getoond worden. Die werd gerealiseerd naar aanleiding van de Vlaanderendag en kan door scholen en verenigingen gebruikt worden.

Bij diverse andere gelegenheden werd een toelichting gegeven aan verenigingen, scholen of begeleiders.

Door de veelvuldige contacten met het werkveld heeft de voorlichtingscel ook een antennefunctie. Vragen, opmerkingen en

suggesties worden doorgegeven aan de operationele diensten of stafdiensten.

De infocel werkte ook mee aan de organisatie van de persconferentie t.g.v. de campagne "zo werkt het ook", ter bevordering van tewerkstelling van mensen met een handicap in het bedrijfsleven. In het kader van deze campagne werd er in de eerste helft van november een tv-spot uitgezonden op Canvas, die bedrijfsleiders eens te meer sensibiliseerde om mensen met een handicap in dienst te nemen.

Op 31 maart werd de publicatie "handinfo" voorgesteld aan de pers. Ze werd gerealiseerd door het Vlaams Fonds in samenwerking met de afdeling Welzijn van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, en werd ruim verspreid bij hulpverleners, mensen met een handicap en scholen.

Het personeelsblad 'Dag Collega' ging zijn tweede jaargang in.

De website (<http://www.vlafo.be>) van het Vlaams Fonds werd verder uitgebouwd. Er werden in totaal 1 097 658 consultaties geregistreerd (voor alle pagina's samen), wat op een bezoekersaantal van 2000 à 2500 wijst. De website als contactkanaal met het Vlaams Fonds zit overigens spectaculair in de lift (zie tabel 6.1).

Ook dit jaar was de Voorlichtingsambtenaar secretaris van de bestuursorganen van het Vlaams Fonds en voorzitter van de werkgroep 'Voorlichting en Communicatie' van het Managementsondersteuningsnetwerk voor Openbare Vlaamse Instellingen.

De toenemende bekendheid van het Vlaams Fonds bracht 76 bezoekers naar de documentatiedienst (tegenover 53 in 1998). Het boekenbestand werd met 382 eenheden uitgebreid.

De bibliotheek kreeg er in de loop van het jaar 20 tijdschriftentitels bij, wat het totaal op 180 lopende tijdschriften brengt.

6.1.2. De ombudsdienst

In de praktijk kan men vaststellen dat de meeste klachten eerst telefonisch bij de voorlichtingsdienst toekomen. In de meeste gevallen is op het einde van dit telefoongesprek het probleem uitgeklaard. In een aantal gevallen loopt er manifest iets mis, en leidt dit tot een schriftelijke klacht.

Vanuit de ombudsdienst wordt er sterk op aangedrongen om een klacht schriftelijk in te dienen. Het is alleszins niet de bedoeling om een drempel te creëren. Maar, in het verleden is immers gebleken dat een aantal klachten, die langs de telefoon werden geregistreerd, te lichtvaardig geuit werden. Om dit te vermijden vragen wij elke klacht schriftelijk in te dienen. Zelfs aan mensen die minder gemakkelijk woorden op papier krijgen, vragen we dit toch te doen, en zich hierbij eventueel te laten bijstaan door hun familie of vrienden. Wanneer blijkt dat dit werkelijk onmogelijk is, vraagt de ombudsdienst aan de inspectie of de maatschappelijke assistenten van de provinciale afdeling bij deze mensen langs te gaan.

In de loop van 1999 werden 51 dergelijke schriftelijke klachten ingediend bij de ombudsdienst.

Van deze 51 klachten hadden er 20 betrekking op het persoonlijke dossier bij het Vlaams Fonds. Vooral de doorlooptijd van dossiers bleken het grote probleem. Het grootste knelpunt bleek hierin nog steeds de zorgtoewijzing in het kader van de individuele materiële bijstand.

Het administratief uitvoeren van de nieuwe bepalingen inzake het enkelvoudige beslissingsmoment, waarbij de principiële en de aansluitende beslissingen in de mate van het mogelijke samen moeten overgemaakt worden, deed het aantal knelpunten hier rond duidelijk verminderen. De vertraging die ontstond in de behandeling van dossiers door de Bijzondere Bijstandsc commissie, toen dit mandaat moest vernieuwd worden – en uitbleef, leidde eveneens tot een gegronde klacht.

Tweëntwintig andere klachten hadden betrekking op voorzieningen van het Vlaams Fonds, twee daarvan op een multidisciplinair team.

Communicatiestoornissen tussen gebruiker en voorziening lagen aan de basis van de meeste van deze klachten. In de meeste gevallen kan men vaststellen dat de dialoog tussen gebruikers en voorziening opnieuw kan opgestart worden, in een aantal gevallen werd de inspectiedienst van het Vlaams Fonds ingeschakeld. In slechts twee gevallen kon geen bevredigend resultaat bereikt worden, zelfs na inschakeling van de inspectiedienst.

Negen klachten hadden geen betrekking op het Vlaams Fonds. Deze klachten werden overgemaakt aan de bevoegde administratie, aan de federale ombudsman of aan het parket van de procureur des konings.

6.2. VERSLAG VAN DE INSPECTIEDIENST.

Zoals tijdens de vorige jaren blijft het Vlaams Fonds een kwaliteitsvolle dienstverlening hoog in het vaandel voeren.

De inspectie is ook in 1999 weer zeer nauw betrokken geweest bij beleidsvoorbereidend werk en bij de uitgebreide controles vanuit Europa op de ESF-dossiers zowel in de voorzieningen als bij het Vlaams Fonds zelf.

1999 was voor de algemene inspectie een werkingsjaar met een volledige personeelsbezetting.

Dat vertaalde zich verder in zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het geleverde werk. In dit tekstgedeelte gaan wij dan ook iets dieper in op het geheel van de inspectiebezoeken aan de verschillende types van collectieve voorzieningen.

Inzake medische inspecties bracht 1999 ten aanzien van de vorige jaren weinig of geen verandering. Dat hoeft u ook niet te verwonderen, als u weet dat er slechts één geneesheer deeltijds met deze opdracht belast is.

6.2.1. Algemene inspectie.

6.2.1.1. Invulling van het personeelskader.

In 1999 bleef het personeelskader dat voorzien was voor de inspectiedienst ongewijzigd.

De stijgende druk op de inspectie wordt ook vertaald door een fors toenemend aantal rapporten ondanks stijgende techniciteit van de bezoeken. Opmerkelijk is ook de forse toename van de externe activiteiten van de inspecteurs die vooral het gevolg zijn van de werkzaamheden rond de controles vanuit Europa voor de sector tewerkstelling - en de implementatie van de flexibiliseringsbesluiten voor de sector zorg

6.2.1.2. Overzicht van de inspectiebezoeken in 1999.

Onder deze titel wordt een tabellarisch overzicht gegeven van de inspectiebezoeken aan de onderscheiden types van voorzieningen die het Vlaams Fonds erkent en subsidieert. Uit deze tabellen kunnen geen conclusies getrokken worden over de inhoud van de afgelegde bezoeken. Dat is ook de bedoeling niet van deze overzichtstabellen. Wel zult u zich op basis daarvan allicht een beeld kunnen

vormen van de prestaties die de inspecteurs in 1999 leverden op dit terrein.

In de tabellen 6.3 tot 6.11 geven wij het aantal inspectiebezoeken in de sector zorg weer per type van voorziening en per reden van bezoek, en dit voor de tehuizen werkenden en niet-werkenden, de dagcentra, de internaten, semi-internaten en beschermd wonen. Gelet op het relatief beperkt aantal inspectiebezoeken aan tehuizen voor kortverblijf, revalidatiecentra, gezingsplaatsingsdiensten en ambulante voorzieningen, beperken wij ons voor deze voorzieningen tot een overzichtstabel.

Ook voor de collectieve voorzieningen uit de sector tewerkstelling kunnen wij een overzicht geven van het aantal bezoeken per type. Voor de beschutte werkplaatsen en de centra voor beroepsopleiding treden wij in detail en geven wij telkens de reden van het bezoek op.

Het aantal rapporten inzake de centra voor gespecialiseerde beroepsopleiding steeg in 1999 tot 9. De samenwerkingsverbanden ATB, die op 1.01.1999 geïnstitutionaliseerd werden, zijn 20 maal bezocht. Ook in de Provinciale afdelingen van het Vlaams Fonds werden in 1999 4 onderzoeken ingesteld door de inspectiedienst (tabel 6.3, 6.10, 6.11 en tabel 6.12).

6.2.1.3. Vertegenwoordigend werk

Wij willen dit verslag over de werking van de algemene inspectie in 1999 afsluiten met een overzicht van de externe activiteiten van de inspecteurs waarin eveneens de individuele bijscholing onder vorm van cursussen inbegrepen zijn.

Tabel 6.11 toont dus duidelijk aan dat in 1999 de sector tewerkstelling opnieuw een zeer forse toename heeft gekend van deze activiteiten. Dit is voornamelijk het gevolg van de zeer actieve deelname van de inspectie bij de controles van Europa in de verschillende voorzieningen en bij het Vlaams Fonds zelf.

6.2.1.4. Systematische opvolging van de eindejaarsrekeningen

In 1999 heeft de Inspectiedienst verder systematisch de eindejaarsrekeningen opgevolgd van de beschermde werkplaatsen.

Er werd opnieuw aangeknoopt met een vroegere traditie waarbij voor het dienstjaar 1998 de personeelssituatie alsmede de resultaatberekeningen en de balansen van alle erkende werkplaatsen grondig geanalyseerd werden. Deze analyse die vanaf nu ieder jaar opnieuw

zal uitgevoerd worden, belooft een belangrijk meetinstrument te worden om evoluties en tendensen in deze sector op te volgen.

6.3 CENTRALE WACHTLIJSTEN (CWL)

W e nemen de draad weer op waar wij hem vorig jaar lieten liggen: herinner u dat wij in het Jaarverslag 1998 meldden dat de Vlaamse regering tijdens haar laatste zitting op 18 december 1998 een rits van besluiten goedkeurde, waaronder het BVR tot vaststelling van de voorwaarden voor het toekennen van een subsidie voor de realisatie van de wachtlijstwerking inzake opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap. Dit besluit trad in werking op 1 januari 1999 en verscheen in het Belgisch Staatsblad op 23 februari 1999.

In mensentaal gesteld, kwam het er op neer dat de Vlaamse overheid eindelijk over uniforme, betrouwbare, valide en vergelijkbare gegevens wenste te beschikken vanuit de vijf Vlaamse provincies over het effectief aantal wachtenden op zorg, en besloot om daartoe dan ook de nodige financiële middelen voor uit te trekken.

Daarmee was de zaak evenwel nog niet beslecht. Wel integendeel: over de precieze bepalingen van het ontwerp van samenwerkingsprotocol zou nog heel wat gebakkeleid worden. Meer bepaald de geplande fasering van de realisatie van een uniforme registratie gaf aanleiding tot verder overleg. Het toenmalige kabinet Martens stond immers op een zeer snelle realisatie van een volledig doelgroepbereik, daar waar de wachtlijstdiensten zelf verwezen naar de registratiepraktijk waarbij bijna uitsluitend volwassen mentaal gehandicapte personen geregistreerd werden, en naar de verschillen tussen de wachtlijstdiensten onderling wat betreft de uitbouw van hun werking.

Op 22 februari 1999 vond een nieuwe bijeenkomst plaats op het Vlaams Fonds. De vertegenwoordigers van de provinciebesturen en van de wachtlijstdiensten kregen er de kans om hun bemerkingen bij het ontwerp van samenwerkingsprotocol te ventileren. Op deze vergadering werd ook de basis gelegd voor een addendum bij het opgestelde ontwerp van protocol waarin afspraken werden gemaakt over tussentijdse trimestriële rapportering. Deze trimestriële rapporten zouden minimale gegevens bevatten over het aantal wachtenden op zorg.

Het kabinet ging intussen het direct overleg aan met de provincies om afspraken te maken over de fasering.

Zo kwam het dat op 16 juni 1999 het eerste ondertekende samenwerkingsprotocol voor ontvangst afgestempeld werd op het Vlaams Fonds. Begin juli 1999 was het laatste ondertekende protocol ondertekend.

De administratie zag zich dan ook verplicht om interne werkvergaderingen te plannen om de administratieve opvolging van de centrale wachtlijstwerking op korte termijn mogelijk te maken. Er moest immers een administratieve cel geïnstalleerd worden op het hoofdbestuur en er moesten werkafspraken gemaakt worden met de Inspectie die zou optreden als vertegenwoordiger van de administratie in de samen te stellen provinciale samenwerkingsverbanden. Deze vergaderingen vonden plaats op 2 juni, 16 juli, 8 september, en 13 september.

Op 29 september 1999 vond de officiële installatievergadering plaats van het samenwerkingsverband inzake de wachtlijstwerking in het hoofdkantoor van de KBC te Brussel. De woordvoerder van de minister stelde tijdens deze plechtigheid extra middelen in het vooruitzicht.

Daarmee waren alle problemen echter nog niet van de baan. De administratie zag zich immers genoopt om ook de dienst Informatica te betrekken bij de verdere planning met het oog op de implementatie van een hanteerbaar registratiemodel. Uit dit overleg groeide zeer gauw het besef dat het afgesproken registratiemodel – zoals vastgelegd in het advies van het toenmalige adviescomité Programmatie en Erkenningsvoorwaarden – niet direct in informaticatechnische termen te vertalen viel: het begrippenkader moest terminologisch worden uitgezuiverd om het in operationele termen verstaanbaar te maken.

Bovendien stond de tijd sindsdien niet stil: het advies dateerde van oktober 1997; intussen was het najaar 1999. Ook de beleidsrealiteit was intussen veranderd. Binnen de organisatie van het Fonds zelf zag intussen een nieuw beleidsinformatiesysteem (BIS) het licht: het programma HERMES. De informatici gaven duidelijk te kennen dat het geen zin heeft om een aparte gegevensbank inzake wachtenden op zorg op te bouwen dat niet gelieerd zou kunnen worden met dit omvattende informaticasysteem HERMES. Dit zou immers neerkomen op het creëren van een 'eiland' van informatie.

De dienst Informatica ontwikkelde dan zelf drie fiches van informatie die zouden moeten toelaten om alle nuttige gegevens inzake wachtenden op zorg uniform te registreren en achteraf ook te koppelen aan andere beleidsrelevante informatie. Het kostte heel wat tijd

en moeite om de wachtlijstdiensten en vertegenwoordigers van de provinciebesturen te overtuigen van de noodzaak van deze nieuwe vormgeving. Uiteindelijk lag dit immers niet vast in het goedgekeurde samenwerkingsprotocol.

Op 22 november 1999 gaven zij echter te kennen dat zij akkoord waren met het voorgestelde werkingsmodel, nadat een eerste vergadering plaatsvond op 22 oktober.

De druk vanuit het nieuwe kabinet nam intussen echter ook toe: men wenste zo spoedig mogelijk te beschikken over vergelijkbare, betrouwbare en juiste cijfers over het precies aantal wachtenden op zorg. De dienst Informatica van het Fonds verzekerde dat aan deze eisen enkel kon voldaan worden als ook het rijksregisternummer (RRNR) zou verstrekt worden. Dit bleek voor de andere partners op dat ogenblik echter van het goede teveel. Heel het afsprakenkader dreigde opgeblazen te worden. Uiteindelijk bracht een besloten onderhoud op 30 november enig soelaas: de standpunten werden uitgewisseld en er ontstond enig begrip langs beide kanten voor de verschillende invalshoeken.

Hierop formuleerde de administratie van haar kant een voorstel met garanties inzake het aanwenden van het RRNR. Ten vroegste midden januari 2000 zal hierop een reactie te verwachten zijn vanuit de wachtlijstdiensten. Wordt dus zeker vervolgd in het volgende jaarverslag.

6.4 VERSLAG OVER DE STUDIEOPDRACHTEN

Dat 1998 een druk jaar was op het vlak van studieopdrachten, wist u al. Daarover rapporteerden wij in het Jaarverslag 1998. Wij voorspelden toen ook eenzelfde beeld voor 1999. En kijk: net als Nostradamus in zijn tijd, hadden ook wij het bij het rechte eind.

De begroting 1999 voorzag een budget van 12 miljoen Bef; 11,6 miljoen Bef was voorzien voor te leveren prestaties in 1999; 9,85 miljoen Bef daarvan gaven wij ook effectief uit.

Hieronder geven wij voor u de onderzoeksresultaten weer van die studies waarvan het eindrapport in de loop van 1999 werd opgeleverd. Daarnaast brengen wij in het kort verslag uit over de nog lopende onderzoeksopdrachten en werpen wij een blik op de toekomst.

6.4.1 Afgehandelde studieopdrachten in 1999

In de loop van 1999 werden volgende eindrapporten opgeleverd en/of werden volgende studies beëindigd:

- Zwakkere werknemers in de beschutte werkplaatsen.
- Programmatie van voorzieningen voor personen met een handicap.
- Experiment persoonlijk assistentiebudget.
- Toepassing van artikel zes van het oprichtingsdecreet van 27 juni 1990.
- Onderzoeksopdracht inzake kwaliteitszorg

6.4.1.1 *Zwakkere werknemers in de beschutte werkplaatsen*

Op 1 september 1998 startte de onderzoeksopdracht op inzake zwakkere werknemers in de BW's. Dit, voor een onderzoeksduur van tien maanden. De opdracht werd uitgevoerd door het Hoger Instituut voor de Arbeid. Het onderzoek bestond uit twee deelstudies:

- Een meting van kenmerken van werknemers in de BW's met het oog op een betere operationalisering van het begrip zwakkere werknemer, alsook een verkenning van maatregelen om de tewerkstelling van zwakkere werknemers te bevorderen.
- Een onderzoek naar de toegang tot de arbeidsmarkt voor personen met een indicatie voor beschutte arbeid.

Uit het eerste deelonderzoek bleek dat de officiële Vlaamse criteria voorlopig voldoen, maar het toch aangewezen lijkt om ze geleidelijk te vervangen door een meetschaal zoals deze die het Brusselse Franstalig Fonds voor gehandicapten terzake hanteert. Tevens gaven de onderzoekers hints ter bevordering van de tewerkstelling van deze zwakkere werknemers op basis van een bevraging van de directies van alle BW's.

Uit het tweede deelonderzoek bleek onder andere dat meer dan de helft van de gehandicapte personen die in 1997 een toegangsticket voor een BW kregen, ook effectief in een BW aan de slag konden.

6.4.1.2 *Programmatie van voorzieningen voor personen met een handicap*

Al jaren voert het Vlaams Fonds een programmatiebeleid op jaarbasis. Dit houdt een aantal kansen, maar evenzeer een aantal gebreken in. Als voornaamste nadeel geldt, dat geen meerjarenplanning mogelijk is op basis van een visie.

In de loop van 1999 gaf de administratie dan ook opdracht aan een onderzoeksinstelling "om alle nuttige informatie te verzamelen en te verwerken in het kader van een op te stellen meerjaren-programmatie van het Vlaams Fonds die zal ingaan op 1 januari 2000". De opdracht was driedelig:

- Alle nuttige en beschikbare informatiebronnen raadplegen om de te verwachten toekomstige behoeften van personen met een handicap zo precies mogelijk in te schatten en vast te stellen.
- Op basis van de verzamelde gegevens een realistische programmatie uitwerken die aansluit bij de krachtlijnen van het beleidsplan van het Vlaams Fonds.
- En, last but not least, een basisschema ontwikkelen voor het voeren van een toekomstig programmatiebeleid inzake de gehandicaptenzorg op basis van te verwachten en/of vast te stellen behoeften van de decretale doelgroep van gehandicapte personen.

De onderzoeksperiode liep van 1 juni tot 30 september 1999.

De onderzoeker sluit zich aan bij het advies van het ad hoc comité Programmatie en Erkenningsvoorwaarden om niet langer te programmeren in termen van promilles van de bevolking, maar wel in absolute aantallen. Ook geeft hij enkele krachtlijnen aan voor de onderscheiden types van erkende voorzieningen.

Toch onderkent hij de toenemende moeilijkheid om de reële vraag tot verdere uitbouw per type voorziening exact in te schatten, en dit voornamelijk om twee redenen:

- enerzijds is het continuüm van het voorzieningenaanbod met de jaren verder ingevuld, en is de grens tussen de onderscheiden voorzieningentypes komen te vervagen,
- anderzijds kan men dezelfde doelgroep in verschillende types van voorzieningen aantreffen.

Dé uitdaging voor de toekomst zal er in bestaan om uit te maken in welke mate een programmatiebeleid geënt moet worden op onderscheiden graden van ondersteuningsbehoeften in plaats van op stroomscategorieën.

6.4.1.3 *Evaluatie van het experiment 'persoonlijk assistentiebudget'*

In de loop van februari 1999 finaliseerde het onderzoeksteam van de Ufsia, Vakgroep Sociologie en Sociaal Beleid, het rapport betreffende het eerste jaar van het Vlaams experiment inzake het persoonlijk assistentiebudget (PAB) voor personen met een fysieke handicap. Uiteindelijk moest dit experiment uitwijzen of het PAB een alternatief kan zijn voor geïnstitutionaliseerde werkvormen.

15 personen met een fysieke handicap maakten deel uit van de experimentele groep; de controlegroep bestond uit 39 personen. De deelnemers werden evenredig verdeeld over drie budgetcategorieën: 400.000 Bef, 800.000 Bef of 1.200.000 Bef.

Wat de resultaten betreft kunnen we in het bestek van dit jaarverslag onmogelijk in detail treden. We beperken ons dan ook tot enkele zeer grote krachtlijnen:

- Het zorgvolume bij de experimentele groep nam gemiddeld 13,4 uren toe per week. Het inschakelen van het formele zorgcircuit en van informele zorgdragers neemt af ten voordele van de assistenten. Het PAB leidt dus tot gebeltelijke substitutie.
- De maatschappelijke participatie bij de budgethouders lag hoger dan deze bij fysiek gehandicapte personen uit de controlegroep.
- De objectieve zorgsituatie evolueert globaal genomen gunstiger bij de budgethouders dan bij de personen uit de controlegroep.
- De budgethouders zijn meer tevreden over de manier van hulpverlening dan de personen uit de controlegroep. Eenzaamheidsgevoelens namen sterk af.
- Belangrijk voor beleidsmakers is de vaststelling dat het PAB leidt een meerkost: de formele zorg wordt immers niet volledig verlaten; de totale zorg neemt toe.

Het eerste jaar experimenteren met het PAB maakte verder ook duidelijk:

- dat er nood is aan een overzicht van de verschillende mogelijke tewerkstellingsstatuten voor de assistenten,
- dat het nodig is het takenpakket van de persoonlijke assistenten uit te breiden,
- dat de vigerende arbeidswetgeving moet aangepast worden zodat de budgethouders hun persoonlijke assistent(en) flexibel kunnen inzetten volgens hun reële behoeften,
- dat de assistenten zelf globaal tevreden waren over het werk dat zij moesten verrichten en over hun relatie met de budgethouder.

Het Besluit van de Vlaamse regering van 19 januari 1999 (BS 12.8.1999) houdende vaststelling van de voorwaarden en modaliteiten inzake het experimentele project rond het toekennen van een persoonlijk assistentiebudget aan bepaalde personen met een handicap, bood het reglementair kader voor een vervolg op het eerste jaar experimenteren. Dit vervolg hield een uitbreiding in, in tweeërlei opzichten:

- Een uitbreiding wat betreft het aantal deelnemers.
- Een uitbreiding naar de deeldoelgroepen mentaal en sensorieel (visueel en auditief) gehandicapte personen.

Het besluit legde het aantal deelnemers vast als volgt: maximum 22 personen met een fysieke handicap, 13 personen met een visuele en/of auditieve handicap en 20 personen met een mentale handicap.

Op 23 februari 1999 bezorgden de onderzoekers een nieuw onderzoeksschema voor de periode 1999-2001.

Bij ministerieel besluit van 3 juni 1999 werd een deskundigencommissie samengesteld om de budgetcategorieën toe te wijzen op basis van de vastgestelde zorgbehoeften. Deze budgetcategorieën werden trouwens ook aangepast in vergelijking met het eerste jaar: het minimum bedraagt 100.000 Bef voor personen met een eenvoudige auditieve handicap; het maximumbudget bedraagt 1.800.000 Bef, en geldt als equivalent bedrag voor opname in een nursingtehuis. Nieuw in dit verlengde experiment is ook, dat inkopen van zorg in een voorziening mogelijk wordt.

Over de eerste bevindingen tijdens het jaar 1999 kunnen wij nu nog niet rapporteren. Heel wat tijd ging immers naar het voorbereiden van het nieuwe experimenteel kader. Zo werd er bijzondere zorg besteed aan het selecteren van de geschikte kandidaten en het toekennen van de budgetcategorieën. De eigenlijke opstart was dan ook pas voorzien op 1 oktober.

W el kunnen wij twee andere nieuwe feiten belichten in de marge van dit experiment:

- De administratie gaf opdracht aan de vakgroep Sociaal Recht van de Universiteit Gent om een brochure uit te werken inzake het persoonlijk assistentiebudget en arbeidsreglementering.
- In het kader van de niet-gereguleerde toelagen of bijzondere subsidies kreeg naast Independent Living Vlaanderen (ILV) ook de Vlaamse Vereniging voor Hulp aan Verstandelijk Gehandicapte personen (VHVVG) een bedrag toebedeeld om de budgethouders te ondersteunen bij de organisatie van de zorg

Nu al staat vast dat eind 2000 een beslissing zal vallen over het vertalen van de resultaten van het experiment, in het PAB als reguliere werkvorm. Hoe deze werkvorm er precies zal uitzien is vooralsnog koffiedik kijken. Een samengestelde 'task-force' zal zich hierover in 2000 moeten beraden. Daarover hopen wij u in de volgende editie van dit jaarverslag te kunnen berichten.

6.4.1.4 Toepassing van artikel zes van het oprichtingsdecreet van 27 juni 1990

Artikel zes van het oprichtingsdecreet bepaalt dat tussenkomsten van het Vlaams Fonds residuair zijn aan andere wettelijke en reglementaire bepalingen. Dit wil zeggen, dat deze tussenkomsten verminderd of geweigerd worden als de gehandicapte persoon op basis van andere wettelijke of reglementaire bepalingen aanspraak kan maken op bijstand tot sociale integratie tot dekking van dezelfde behoefte en op grond van dezelfde handicap.

Over het toepassen van voormelde decretale bepaling bestaat tot op heden onduidelijkheid. Intussen verscheen op 24 april 1998 al wel het BVR van 10.3.1998 waardoor het Fonds in de mogelijkheid wordt gesteld om terugvorderbare voorschotten aan gehandicapte personen te betalen op het vlak van de individuele materiële bijstand. Maar verdere invulling van het 'mild' toepassen van dit residuariteitsbeginsel bleef voorlopig uit.

In dit verband kwam al eind 1997 de idee ter sprake om in de loop van 1998 een studieopdracht uit te besteden die terzake klaarheid zou moeten scheppen. In deze studie zou ook onderzocht moeten worden of een wettelijke subrogatieregeling zou moeten ingeschreven worden in het decreet. Dit houdt in, dat het Fonds zich in de plaats zou kunnen stellen van de rechten van de gehandicapte persoon ten opzichte van een derde, bij de inruiling van andere uitkeringen.

De opdracht werd uiteindelijk toevertrouwd aan het Instituut voor Sociaal Recht van de KU Leuven, en liep van 1 oktober 1998 tot 1 april 1999.

De studieopdracht resulteerde in een advies waarvan het Fonds intussen de voogdijoverheid in kennis stelde.

6.4.1.5 Onderzoekopdracht inzake kwaliteitszorg

In uitvoering van de bepalingen van het decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen besliste het Vlaams Fonds op 14 juli 1998 om een onderzoekopdracht inzake kwaliteitszorg uit te besteden.

De opdracht behelsde twee luiken:

- Het ontwikkelen van een bruikbare handleiding inzake kwaliteitszorg voor de collectieve voorzieningen.

- Het onder begeleiding toepassen van de richtlijnen in de onderscheiden erkende werkvormen.

Het Centrum voor Kwaliteitszorg West-Vlaanderen (CKZ) kreeg deze opdracht toegewezen, vanuit de bewezen deskundigheid op dit vlak binnen de sectorale overleggroep inzake kwaliteitszorg.

De gedrukte handleiding zal begin 2000 worden opgeleverd en verzonden worden naar de voorzieningen.

6.4.2. Onderzoeksoopdrachten in uitvoering

6.4.2.1 *Onderzoek naar personen met een NAH*

Op 1 februari 1999 startte het geplande onderzoek op over personen met een niet-aangeboren hersenletsel (NAH). Het contract voorziet dat de studie afgerond wordt op 1 augustus 2000, maar er is afgesproken dat al in het voorjaar 2000 bevindingen worden meegedeeld. Dit, om toe te laten dat hiermee kan rekening worden gehouden bij het opmaken van de begroting voor 2001 alsook bij de meerjarenprogrammatie.

De studie behelst twee deelopdrachten:

- Enerzijds nagaan hoeveel personen met een NAH actueel al opgevangen worden door diensten en voorzieningen die het Vlaams Fonds erkent.
- Anderzijds nagaan welke behoeften en zorgvragen er leven bij deze deeldoelgroep.

Men vraagt of er aparte voorzieningen moeten worden opgericht, dan wel of naar oplossingen moet worden gezocht binnen het bestaande opvangnetwerk. Wij kijken dan ook met veel belangstelling uit naar de eerste tussentijdse resultaten.

6.4.2.2 *Vervolgstudie inzake zorggradatie*

Na grondige bezinning besliste de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds op 13 juli 1999 uiteindelijk om het aangepaste studievoorstel inzake zorggradatie goed te keuren. Het betrof een interuniversitair onderzoeksvorstel dat gezamenlijk vanuit de Afdelingen Orthopedagogiek van de universiteiten van Gent en Leuven werd uitgewerkt. Dit, voor een onderzoeksduur van 19 maanden.

De opdracht is niet min: eigenlijk komt zij neer op het volledig herdenken van de organisatie van de zorgverlening aan personen met een handicap in Vlaanderen. De titel van het goedgekeurde studievoorstel is terzake veelbetekenend: "Ontwikkeling van een theoretisch kader voor de organisatie van vraaggestuurde ondersteuning voor personen met een handicap".

Deze studie behelst drie fasen:

- Fase 1: het aflijnen van de theoretische principes die aan de basis moeten liggen van een vernieuwde organisatie van de zorg en het ontwikkelen van een matrixmodel.
Dergelijk kader of model moet toelaten om de individuele ondersteuningsbehoeften van personen met een handicap te bepalen, en dit, rekening houdend met verscheidene parameters, te weten:
 - Het domein van ondersteuning
 - De aard van de ondersteuning
 - De graad van de ondersteuning op basis van duur en intensiteit
 - De omgeving van de gehandicapte persoon in kwestie
- Fase 2: het toetsen van het ontwikkelde matrixmodel op de bruikbaarheid in de praktijk, en dit zowel in het kader van het indicerings- en toewijzingsproces door de multidisciplinaire teams als voor het ontwikkelen en differentiëren van de aanbodzijde.
- Fase 3: een aanzet geven tot het koppelen van ondersteuningsprofielen aan erkennings- en financieringssystemen. Deze fase zal moeten uitgewerkt worden in een apart onderzoek. Van zodra deze deelopdracht nader omschreven is, zal de administratie kunnen overgaan tot het uitbesteden ervan. Dit is voorzien in de loop van februari 2000.

Dat deze studie van wezenlijk belang is voor de nabije toekomst van de georganiseerde gehandicaptenzorg in Vlaanderen, hoeft geen betoog. Dat mag ook blijken uit het feit dat het Bureau zelf, uitgebreid met twee leden van de Raad, optreedt als begeleidende stuurgroep. Hier wordt zonder twijfel geschiedenis geschreven om morgen wellicht een bladzijde om te kunnen slaan.

6.4.3 Nieuw onderzoek

Op dit ogenblik kunnen wij geen gepland nieuw onderzoek aankondigen. Dit wil echter geenszins zeggen dat het Fonds minder wil investeren in onderzoek; wel integendeel.

Immers, eind vorig jaar besliste de Vlaamse regering om binnen het Fonds een aparte Studiecel op te richten. Deze Studiecel heeft tot opdracht om permanent wetenschappelijk doelgroepenonderzoek en behoeftenanalyses uit te voeren. De roep om het gehandicaptenbeleid beter te onderbouwen met cijfermatige gegevens klinkt immers al langer dan gisteren.

In de begroting 2000 is hiervoor 13 miljoen Bef vastgelegd: 5 miljoen voor sector Tewerkstelling en 8 miljoen voor sector Zorg. De administratie voorziet om hiermee drie à vier onderzoekers aan te kunnen werven. De selectie en werving zal plaatsvinden vóór 1 maart 2000.

6.5 VERSLAG OVER DE BIJZONDERE SUBSIDIES AAN VOORZIENINGEN

Ook in 1999 trok het Vlaams Fonds verscheidene miljoenen uit om nieuwe projecten in de gehandicaptenzorg een kans te geven. In dit jaarrapport berichten wij echter voornamelijk over enkele in 1998 goedgekeurde projecten waarvan wij in de loop van 1999 het eindrapport mochten ontvangen. Zoals steeds maakten wij voor u een selecte keuze. Deze keuze houdt geenszins een depreciatie in van de overige goedgekeurde aanvraagbissiers van 1998. Van sommige goedgekeurde projecten wacht de administratie trouwens nog altijd het eindrapport in; over deze projecten konden wij dan ook niet berichten.

6.5.1 Eindrapporten 1998

In het Jaarverslag 1998 rapporteerden wij al uitvoerig over de nieuwe beoordelingsprocedure waartoe de Raad van Bestuur in het voorjaar van 1998 besloot. Deze beslissing was ingegeven door een streven naar verdere objectivering. Wij onthouden ook dat de Raad van Bestuur haar beslissing nam op basis van een gewogen appreciatie van elk aanvraagbissier door enerzijds de administratie en anderzijds het Bureau, dat fungeerde als expertencommissie.

In totaal dienden 76 initiatiefnemers één of meerdere projectvoorstellen in. 21 projectvoorstellen werden financieel gehonoreerd.

Goed voor 15.323.000 Bef. Gemiddeld komt dit neer op 729.666 Bef per goedgekeurd project. De hoogste toelage bedroeg twee miljoen Bef; de laagste 35.000 Bef.

6.5.1.1 *Het project 'bevordering van de integratie van kinderen met emotionele en gedragsstoornissen in het gewoon onderwijs'*

Er is al veel gezegd en geschreven over inclusief onderwijs. Wij verwijzen u voor verdere lezing over dit onderwerp naar de bewuste tekstbijdrage over het gevoerde inclusief beleid door het Vlaams Fonds in 1999.

Voorbeelden van goede praktijk zijn echter minder makkelijk op te sporen. Wij evoceren ons dan ook vereerd te kunnen berichten over een pilootproject dat mede dankzij de verstrekte middelen door het Vlaams Fonds tot een goed - voorlopig ? - einde werd gebracht.

Het Orthopedagogisch Observatie- en Behandelingscentrum (OOBC) te Gent is erkend door het Fonds als semi-intermaat voor de doelgroep categorie 14. Het richt zich tot kinderen en jongeren met emotionele en/of gedragsstoornissen, al dan niet in combinatie met leerproblemen. Het OBC werkt samen met een school voor type 3 onderwijs, gericht op kinderen met gedragsproblemen.

Het OBC diende bij het Fonds een projectvoorstel in om kinderen en jongeren die voor het Fonds inschrijfbaar (zouden) zijn als gehandicapte, gedurende een volledig schooljaar te begeleiden en op te volgen in het reguliere onderwijs. Dit, in een nauw samenwerkingsverband met het regulier stedelijk onderwijs en het buitengewoon onderwijs. Op die wijze wordt de stap naar het buitengewoon onderwijs vermeden of wordt voor anderen begeleidde uitgroei uit dit buitengewoon onderwijs mogelijk.

11 kinderen en hun gezinnen werden geselecteerd. Aan deze selectie werd zeer veel zorg besteed: zo moest er minstens een sterk vermoeden van inschrijfbaarheid bij het Vlaams Fonds bestaan op basis van een grondige diagnosestelling, en moest het gezin vrijwillig in het experiment willen stappen.

Ook de leerkrachten werden nauw bij het project betrokken. Alle actoren werden vertegenwoordigd in een begeleidende stuurgroep. De resultaten zijn over de hele lijn positief te noemen. De getuigenis tevredenheid bij ouders en leerkrachten is in die zin tekenend. Misschien jammer dat de tevredenheid bij de kinderen zelf niet nadrukkelijk bevestigd werd.

Wat ons vooral trof bij de meting, was dat de betreffende leerkrachten het nu ook voor mogelijk hielden om dergelijke 'moeilijke' kinderen uiteindelijk ook plaats te geven in een 'gewone' klas-gemeenschap. Dit, ondanks allerlei zorgwekkende berichten in de

media de voorbije maanden over stress bij leerkrachten in het onderwijs. Wij stelden alvast de leidend ambtenaar van het Departement Onderwijs in kennis van de opgeleverde onderzoeksbevindingen. Daarnaast bleek uit het onderzoek dat er voor semi-internaten voor schoolgaanden wellicht een nieuwe rol is weggelegd in deze materie. De zorgfuncties en deskundigheid die zij kunnen aanbieden zijn immers specifiek en nodig om terzake gewenste resultaten te boeken. In die zin lag dit pilootproject in het verlengde van het eerder uitgevoerde wetenschappelijk onderzoek door de KUL in opdracht van het Fonds inzake een eventuele heroriëntering van de semi-internaten voor schoolgaanden.
 Wordt wellicht vervolgd?

6.5.1.2 Het project 'Vlaanderen drempelvrij: campagne ter bevordering van de toegankelijkheid van de gebouwde omgeving'

Het is niet evident dat de Raad van Bestuur drie opeenvolgende jaren een project gunstig beoordeelt. De jaarlijkse concurrentie is immers groot. Toch kunnen wij nu, na drie jaren werking, rapporteren over voormeld project, dat aanvankelijk uitging van IPW (integratieproject voor personen met een handicap regio West-Vlaanderen), maar uiteindelijk uitmondde in de zelfstandige deelwerking ATO (adviesbureau toegankelijke omgeving). Centraal in de opzet stond de transfer van een beproefde overlegmethodiek bij het voeren van een lokaal toegankelijkheidsbeleid in de stad Sint-Niklaas, naar andere steden en gemeenten. Via sensibilisering, vorming en ondersteuning wenste IPW ook in andere lokaliteiten overlegplatforms voor het voeren van een lokaal toegankelijkheidsbeleid te realiseren. Tijdens de drie opeenvolgende werkingsjaren streefde IPW voormelde eindbelstelling na. Lag het accent in de eerste fase vooral op sensibilisering en opvolging van betoonde interesse door enkele gemeenten, in de tweede fase werd al duidelijk dat het creëren van lokale overlegplatforms onvoldoende garanties bood voor het voeren van een doorgedreven toegankelijkheidsbeleid. De vereiste specifieke deskundigheid was immers te groot om overal zomaar te realiseren. Zo kreeg de ontstane deelwerking ATO een bestaansrecht als gespecialiseerd adviesbureau op het vlak van toegankelijkheid ten aanzien van steden en gemeenten. Extra middelen vanuit Europa lieten bovendien toe om tijdens de derde fase een vormingspakket uit te werken voor technici en beleidsverantwoordelijken. De zeer nabije toekomst zal moeten uitwijzen of Vlaanderen kiest voor de erkenning en subsidiëring van provinciale steunpunten, zoals ATO in Oost-Vlaanderen, ten einde op meer systematische wijze

een Vlaams toegankelijkheidsbeleid te voeren.

6.5.1.3 De projecten 'professionele opas' en 'kort verblijf in een gastgezin'

De Christelijke Mutualiteit Sint-Michielsbond regio Halle-Vilvoorde diende 'twee in één' projectvoorstellen in. Beide voorstellen waren direct geïnspireerd door en sloten naadloos aan bij het beleidsplan 1997-2000 van het Vlaams Fonds. De link met zorg op maat, met flexibilisering van de zorg en met gezinsondersteunende maatregelen ligt immers voor de hand.

Het project professionele opas liet aan gezinnen met een mentaal of meervoudig mentaal gehandicapt gezinslid toe om professionele hulp aan huis te genieten op momenten dat men daar behoefte aan had. Een opasbeurt besloeg minimum drie uren en maximum tien uren per week per cliënt. De professionele dienstverlening werd verstrekt door personeel van twee door het Fonds erkende voorzieningen: het bezigheidstehuis De Klink en het nursingtehuis Michielsheem. Het Ingebouwd Centrum voor Algemeen Welzijnswerk fungeerde als aanspreekpunt voor oproepen. Daarnaast kon ook een oproep gebeuren via de vrijwilligerscentrale; niet altijd bleek immers professionele opas noodzakelijk.

In totaal werden 473 uren gepresteerd vanuit beide voorzieningen samen. De gepresteerde uren werden à rato van 700 Bef per uur aan de voorziening betaald door de mutualiteit; de cliënt betaalde een eigen bijdrage van 100 of 200 Bef per uur al naargelang de prestatie overdag of s' nachts werd geleverd. Deze prestaties werden geleverd door in totaal negen opvoeders.

Uit enkele getuigenissen van deelnemers blijkt dat de dienstverlening als zeer zinvol werd ervaren.

Het project kort verblijf in een gastgezin biedt aan gezinnen met een mentaal of mentaal meervoudig gehandicapt gezinslid de mogelijkheid om hun gezinslid tijdelijk onder te brengen in een ander gezin. Dit, voor een duur van minimum drie dagen, maximum 31 dagen per kalenderjaar. De kostprijs hiervan bedraagt 600 Bef per dag. Ook hier fungeerde het Ingebouwd Centrum Algemeen Welzijnswerk als aanmeldpunt. Voor de werving en selectie van gastgezinnen werd samengewerkt met Oikonde Mechelen en Open Thuis Brabant.

In totaal waren vier gezinnen bereid om als tijdelijk gastgezin op te treden. Aangezien de voorbereiding van dit project veel tijd vergde kon slechts laat worden opgestart. Concrete ervaringen van deelnemers konden nog niet worden gerapporteerd.

Beide projecten tonen in elk geval aan dat een verdere invulling van

het continuüm inzake zorgformules, mogelijk is. De toekomst zal moeten uitwijzen of de behoefte aan dergelijke nieuwe formules groot genoeg is om op termijn eventueel over te gaan tot het erkennen van deze formules als reguliere zorgvormen.

6.5.2 Goedgekeurde projecten in 1999

In de begroting 1999 lag 15.615.000 Bef vast voor projectvoorstellen in het kader van de bijzondere subsidies of niet-gereguleerde toelagen (NGT). Op 29 juni 1999 besliste de Raad over de toewijzing van deze middelen. Dit, op voorstel van het Bureau dat opnieuw als expertencommissie de beslissing voorbereidde.

Ook in 1999 werd dezelfde beoordelingsprocedure gevolgd. Deze resulteerde in 22 goedgekeurde projecten. Twee daarvan betroffen een voorafname op uitdrukkelijk verzoek van het toenmalig kabinet. Over het aanvraagdossier vanuit het HORIZON -project Consultance besliste het Vlaams Fonds pas tijdens de laatste zitting van het jaar. Over dit alles meer in het volgende jaarverslag.

6.6 VOORNAAMSTE REALISATIES INZAKE HET INCLUSIEF BELEID

6.6.1 Inleiding

In de vorige editie van het jaarverslag kondigden wij voor 1999 enkele hoopvolle verwachtingen aan op het vlak van het inclusief beleid. Niet alle verwachtingen werden echter effectief ingelost. Eens te meer speelden onvoorziene omstandigheden ons parten in een aantal heikele dossiers. Niettemin brengen wij daar alsnog verslag over uit.

Daarnaast kunnen wij uiteraard ook positieve resultaten voorleggen. Het mag u niet verbazen dat juist in deze dossiers de rol van externe factoren tot een minimum te herleiden viel, gelet op de stand van zaken van de dossiers in kwestie.

Tenslotte maken wij een voorlopige balans op van de bereikte resultaten in de beleidsperiode 1997-2000 en blikken wij heel even vooruit naar de volgende periode.

Verder lezen dus.

6.6.2 Voornaamste subthema's

6.6.2.1 Mobiliteit – pilotprojecten aangepast vervoer

1999 beloofde het jaar van de waarheid te worden voor het aangepast vervoer. Laat ons eerst even recapitulieren: eind 1998 keurde de Vlaamse regering de nota goed inzake het aangepast vraagafhankelijk vervoer voor personen met een handicap. Hierdoor werd het mogelijk om 13 pilotprojecten inzake aangepast vervoer te realiseren in Vlaanderen. Althans, dat was het plan. Het betrof dus een aanzet tot structurele oplossing voor het al jaren aanslepende probleem dat personen met ernstige mobiliteitsbeperkingen geen gebruik kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer.

De constructie voorzag dat vier partners elk een financiële bijdrage zouden leveren om deze eerste 13 pilotprojecten mogelijk te maken: De Lijn als operator, het Vlaams Fonds, de provincies en de gemeenten en steden.

De Lijn en het Fonds zetten in de loop van 1999 alles in het werk om zo spoedig mogelijk de eerste projecten te kunnen opstarten: er werden afspraken gemaakt over het opzetten van een opleidingsmodule ten behoeve van de chauffeurs en dispatchers van De Lijn, er werden lijsten aangelegd van potentiële gebruikers, er werd een lastenboek aangemaakt voor aanbesteding,

Vrouw Fortuna bleef echter afwezig.

De provinciebesturen uitten hun ongenoegen over het feit dat hen enkel post factum gevraagd werd om financieel bij te dragen tot de realisatie van de voorgestelde oplossing, en niet op voorhand. De steden en gemeenten van hun kant stonden zeer aarzelend tegenover de goedgekeurde nota. Vertegenwoordigers van De Lijn moesten 'op pad' om in verscheidene locaties bijkomende uitleg te verstrekken en de aanwezigen te overtuigen van het belang van het project. Er stelde zich dus een probleem van 'draagvlakverwerving'.

Ook het nieuwe politieke feit van de decretaal goedgekeurde notie 'basismobiliteit' lag aan de basis van de beslissing om in 1999 uiteindelijk geen verdere uitvoering te geven aan de nota inzake aangepast vraagafhankelijk vervoer. Zo moest op de valreep zelfs een pilotproject worden afgeblazen in de stad Sint-Niklaas, tot groot ongenoegen van de initiatiefnemers trouwens.

De vier diensten die onder de hoofding ODAV al verscheidene jaren voorzien in aangepast vraagafhankelijk vervoer konden in 1999 wel rekenen op overbruggingskredieten, in afwachting van de realisatie van de geplande pilotprojecten. Deze kredieten werden deels ver-

strekt door De Lijn en deels door het Fonds. Het Fonds schreef hiervoor 8,9 miljoen Bf in in haar begroting 1999.

Na de installatie van de nieuwe Vlaamse regeringsploeg ontving het Vlaams Fonds bericht dat aan een nieuwe oplossing zal worden gewerkt. Op dit ogenblik kunnen wij hierover geen nadere detailinformatie verstrekken. In elk geval zullen ook in 2000 de nodige overbruggingskredieten worden voorzien door de Administratie Personenvervoer van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap enerzijds, en het Vlaams Fonds anderzijds, voor de vier bestaande diensten voor aangepast vervoer die onder ODAV ressorteren.

6.6.2.2. *Mobiliteit - toegankelijkheid van het spoorwegvervoer*

Het is niet al kommer en kwel ! Onder deze subtitel kunnen wij u twee eindrapporten presenteren:

- Dat van het Toegankelijkheidsbureau van Limburg over de toegankelijkheid van de stations in Vlaanderen
- Dat vanuit het Europees onderzoeksprogramma COST 335 inzake de toegankelijkheid van het zware spoorwegvervoer in Europa

Het gebeurt niet elke dag: de Vlaamse overheid die een gratis audit aanbiedt aan de federale overheid. Dat is nochtans waar het uiteindelijk op neerkwam, toen de Raad van Bestuur midden 1999 besliste om het projectvoorstel van vzw Toegankelijkheidsbureau-Limburg over de toegankelijkheid van de Vlaamse stations goed te keuren. Het project had tot doel om de toegankelijkheid van de belangrijkste stations in Vlaanderen voor personen met een handicap, alsook de informatieverstrekking en de dienstverlening aan de gehandicapte reizigers systematisch te onderzoeken. De administratie en de Raad stelden als uitdrukkelijke voorwaarde tot goedkeuring dat de NMBS zou attesteren dat zij constructief zou bijdragen tot het onderzoeksresultaat.

Het eindrapport is indrukwekkend: een doorlichting van 18 Vlaamse stations resulteerde in even zovele deelrapporten, naast een algemeen handboek met normen en aanbevelingen op het vlak van de toegankelijkheid van de stations en de stationsomgeving.

De NMBS verzekerde bovendien dat dit eindrapport zou geagendeerd worden op de Directieraad en dat zij het geheel van richtlijnen zouden hanteren als een praktisch naslagwerk bij het plannen en uitvoeren van aanpassingswerken. Van in den beginne werd immers gekozen voor een directe implementatiemogelijkheid in plaats van voor

een theoretisch onderzoeksrapport dat achteraf verticaal zou geklasseerd worden in de kasten van de NMBS. De keuze van de 18 Vlaamse stations is door voormelde overweging trouwens ingegeven: het betreft in de meeste - zometert alle - gevallen, stations waar op dat ogenblik werken in uitvoering zijn, of waar werken gepland zijn.

Intussen stelde het Vlaams Fonds de bevoegde minister al in kennis van de bevindingen vanuit dit onderzoek.

Parallel met voormeld onderzoek op Vlaams niveau, liep intussen het onderzoek op Europees niveau af naar de toegankelijkheid van het zware spoorwegvervoer in Europa. Dit onderzoek liep over drie werkingsjaren en was nog veel ambitieuzer van opzet: het moest resulteren in een eindrapport dat zowel wat betreft de stations, de treinstellen, de informatieverstrekking aan de reizigers als inzake opleiding van personeel, en economische aspecten, advies inhield. 17 Europese landen en vier internationale organisaties droegen rechtstreeks bij tot het eindproduct. Belangrijk om weten is, dat vele - zometert de meeste - deelnemende lidstaten de treinoperatoren of het bevoegde ministerie zélf afvaardigden als vertegenwoordiger binnen dit onderzoeksprogramma. België vormde hierop helaas één van de spijtige uitzonderingen: het Vlaams Fonds trad noodgedwongen op als of fideel vertegenwoordiger van België. Het Fonds dwong eigenlijk af dat de federale overheid uiteindelijk het 'memorandum of understanding' dat aan de basis lag van dit programma, mee ondertekende.

De vertegenwoordiger van het Fonds zetelde niet alleen in het Management Committee, maar droeg in het bijzonder rechtstreeks bij tot de bevindingen die in de hoofdstukken over informatieverstrekking en training te lezen vallen.

Wijkbevelen u het eindrapport ten stelligste aan: de Europese Commissie heeft steeds verkondigd dat het mogelijk als basis zal dienen voor een Europese richtlijn, zoals destijds voor de lagevloerbussen het geval was. Het uitgebreide (!) deelrapport over informatie en training kunt u binnenkort allicht ook inzien via de website van het Fonds.

Eén ding is zeker: de toekomst ziet er bijzonder veelbelovend uit, mede door de enorme technologische mogelijkheden die er nu wél zijn en vroeger niet. Het grote probleem is en blijft voorlopig dat treinstellen zo lang 'meegaan'; men rekent gemiddeld op een levensduur van 30 jaren ! Dit stelt de spoorwegaatschappijen uiteraard voor enorme investeringskosten, mochten zij onmiddellijk tot optimalisering van het aanbod besluiten. Men mag dus niet het on-

mogelijke verwachten op korte termijn. Redelijk blijven is ook hier de boodschap.

In elk geval zullen wij ook dit rapport via onze voogdijverheid onder de aandacht brengen van de bevoegde minister.

6.6.2.3. Toegankelijkheid van de omgeving

Al van in 1993, toen het Vlaams Fonds voor het eerst deelnam aan het interkabinettenoverleg ter voorbereiding van een nota aan de Vlaamse regering over toegankelijk vervoer voor iedereen, was duidelijk dat de toegankelijkheid van de omgeving best apart afgehandeld werd.

Vorig jaar rapporteerden wij al dat het Interdepartementaal Comité voor Gelijke Kansen terzake een onderzoek lanceerde. Zowel het eerder vermelde Toegankelijkheidsbureau als het Integratieproject Waastrand (IPW) droegen bij tot deze studie. De studie beoogde onder andere een inventaris van de voornaamste organisaties in Vlaanderen die actief zijn op dit vlak. Belangrijker is de aanzet tot het uittekenen van een nieuwe structuur voor de aanpak van het toegankelijkheidsprobleem in Vlaanderen. Zo pleitte men voor de oprichting van provinciale steunpunten ten behoeve van bestaande lokale initiatieven en voor een Vlaams coördinatiepunt als bovenstructuur. Het Vlaams Fonds werd actief betrokken bij het uittekenen van het plaatje van een mogelijke nieuwe structuur op Vlaams niveau. Deze zou eind 1999 het licht zien als 'Vlaams Steunpunt inzake Toegankelijkheid'.

Nu al kunnen wij vermelden dat allicht in de loop van 2000 duidelijk zal worden hoe de verdere uitbouw van zo'n Vlaams Steunpunt inzake Toegankelijkheid zal verlopen, en welke rol het Vlaams Fonds als VOI hierin zal opnemen. Ook zal binnenkort duidelijk moeten worden hoe de werking van dit Steunpunt zich verhoudt tot de inspanningen die tot dusver binnen het Fonds werden ontwikkeld inzake inclusief beleid.

6.6.2.4. Geestelijke gezondheidszorg voor personen met een handicap

In het vorige jaarverslag pleitten wij al voor het opzetten van concrete projecten waarin de mogelijkheid zou onderzocht worden om het aanbod van de sector geestelijke gezondheidszorg te verruimen tot personen met een handicap.

De administratie brak daartoe een lans bij de bestuursorganen door te pleiten voor goedkeuring van minstens één projectvoorstel terzake in het kader van de regelgeving op de bijzondere subsidies. De winnaar werd het Therapiecentrum te Sint-Niklaas, een erkende dienst

voor geestelijke gezondheidszorg. Centraal in hun projectvoorstel stond de idee dat ook gehandicapte personen RECHT hebben op geestelijke gezondheidszorg. Het zag er even naar uit dat ook de Administratie Gezondheidszorg van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – als bevoegde overheid ! – haar spreekwoordelijke én letterlijke duit in het zakje zou doen, maar het heeft niet mogen zijn. In het najaar 1999 startte dit project dan ook op met beperktere middelen dan voorzien.

W ellicht mag het nieuwe politieke gegeven dat zowel de sector van de geestelijke gezondheidszorg als de gehandicaptensector tot de bevoegdheid van dezelfde voogdijminister behoren, toch aanzetten tot hoopvolle dromen voor 2000 en verder . Even afwachten en de vingers kruisen.

6.6.2.5. Telefoonbemiddeling voor doven en slechthorenden

In het jaar dat de GSM-rage volop woedde bleef het erg rustig op het vlak van de telefoonbemiddeling voor doven. Toch werd een belangrijke stap voorwaarts gezet. Het Fonds bereikte – mede door de gerichte inspanningen vanuit de Afdeling Individu gerichte prestaties – met het kabinet van de voormalige minister-president een akkoord om ook bij het uitwerken van de Vlaamse infolijn, terdege rekening te houden met de doelgroep van de doven en de slechthorenden. Ook in dit dossier zorgde de regeringswissel voor ernstige vertraging. Eventjes zag het er zelfs naar uit dat het nog ongeboren kind met het badwater zou worden weggespoeld. Maar het tij keerde en vandaag kunnen wij u het heuglijke feit medelen dat het eerder bereikte akkoord bevestigd werd door de nieuwe bewindsploeg. Het Fonds zal dan ook kortelings overgaan tot het verspreiden van de 200 gratis van Belgacom ontvangen telefoontoe- stellen van het type ALTO onder de potentiële gebruikers.

Dra zullen dus ook doven en slechthorenden gebruik kunnen maken van de door de Vlaamse infolijn aangeboden dienstverlening.

6.6.2.6. Inclusief onderwijs in Vlaanderen

Het kan verkeren, zei Brodero. En gelijk had hij, want uitleggen hoe het met het dossier inzake inclusief onderwijs in 1999 is gelopen, is wel een zéér apart verhaal.

W ij schrijven eind 1998, om de draad weer even op te pikken: een nieuwe werkgroep wordt samengesteld op initiatief van enkele onafhankelijke personen, en mede voortgestuwd door de ervaringen binnen het Mentor-project van KVG. Ook de ambtenaar voor het inclusief beleid van het Fonds neemt deel. Hij ziet in deze werk-

groep een instrument of hefboom om het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) inzake inclusief onderwijs te concretiseren.

De praktijk wees echter uit dat binnen deze werkgroep twee strekkingen leefden:

- de 'die hards', die binnen de kortst mogelijke termijn het buitengewoon onderwijs wensen ontbonden te zien; zij kiezen voor het conflictmodel,
- de 'genatigden', die pleiten voor een stapsgewijze aanpak, in nauwe samenspraak met de bevoegde overheid; zij kiezen voor het overlegmodel.

Tegen de zomervakantie gebeurde dan ook wat onvermijdelijk was de werkgroep spatte uiteen.

Dat het Fonds daarnaast inclusief onderwijs wel degelijk een zetje wil geven, mocht al blijken uit onze rapportering over de bijzondere subsidies onder deelrubriek 6.5.1.1.

Op een ander front verliep de samenwerking met het Departement Onderwijs dan weer vlot: daar waar het afspraken betrof tussen de inspectieteams van beide administraties bij bezoeken aan die scholen voor buitengewoon onderwijs van type 3 voor kinderen met ernstige gedrags- en emotionele problemen die samenwerken met erkende internaten en semi-internaten. Voor dit onderwijstype werd immers een eventueel verhoogde norm voor het paramedisch personeel voorzien.

Deze feitelijke samenwerking tussen beide administraties kan mogelijk uitmonden in samenwerkingsovereenkomsten tussen scholen en instellingen op plaatselijk vlak.

6.6.2.7. Samenwerking met Kind & Gezin

In de loop van 1999 kreeg het formele samenwerkingsakkoord met de openbare instelling Kind & Gezin inzake de diensten voor begeleid wonen concreet gestalte.

De werkgroep die het protocol opvolgt heeft in 1999 verscheidene registratieformulieren uitgewerkt. Op basis van deze registratie wil de werkgroep meer informatie bekomen over de samenwerking tussen de diensten voor begeleid wonen en de regioteams van Kind & Gezin bij de begeleiding van gezinnen van licht mentaal gehandicapte personen met jonge kinderen.

Vooraleer het zover was, moesten beide diensten elkaars aanpak en dienstenaanbod leren kennen.

In de loop van februari 2000 zouden de geregistreerde gegevens moeten kunnen verwerkt worden.

6.6.2.8. *Projecten aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap*

De vorige voogdijminister, Luc Martens, gaf in een brief aan het Fonds te kennen dat hij wenste dat in de begroting voor 1998 middelen zouden worden ingeschreven om gezinsondersteunende maatregelen te nemen. Voor 1998 voorzag hij in 20 miljoen Bef; daarna zou op jaarbasis 40 miljoen Bef in de begroting worden ingeschreven.

Het toenmalige adviescomité inzake opvang, behandeling en begeleiding van het Vlaams Fonds bracht advies uit over de preciese invulling van deze nieuwe opdracht. Dit comité beval aan om op korte termijn projecten voor aangepaste vrijetijdsbesteding te honoreren, en om op langere termijn andere gezinsondersteunende maatregelen te nemen.

Uiteindelijk resulteerde dit in een besluit van de Vlaamse regering van 10 november 1998. Daar volgde dan een jaarlijks te hernieuwen omzendbrief op.

Het besluit stipuleert dat maximum 20 organisaties in Vlaanderen erkend en gesubsidieerd kunnen worden voor het organiseren van aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap. Om tot de selectie daarvan te komen, werd een hele reeks criteria vermeld waaraan elk aanvraagbossier getoetst werd. Op basis van deze toetsing door de administratie besliste de Raad van Bestuur dan welke organisaties voor begrotingsjaren 1998 en 1999 in aanmerking kwamen voor erkenning en voor het toekennen van een basistoelage. Via ministerieel besluit behield de voogdijminister zich het recht toe om te beslissen over de aanvullende toelagen aan de geselecteerde organisaties.

Eén van de criteria ter toetsing betrof het inclusief karakter van het project dat voorgesteld werd in het aanvraagbossier. Vandaar dat wij deze regelgeving onder deze rubriek bespreken in het jaarverslag. We zouden echter een verkeerde indruk wekken door te stellen dat elke erkende werking werkelijk het nastreven van een inclusieve vrijetijdsbesteding als eerste doelstelling vooropstelde. Slechts enkele projectvoorstellen scoorden voortref felijk op dit punt.

Voor begrotingsjaar 2000 is nog geen beslissing genomen over het al dan niet verlengen van de erkenning van de erkende organisaties. Dat ligt wel in de lijn van de verwachtingen. Daarover leest u allicht

meer in het volgende jaarverslag.

6.6.2.9. Andere deelthema's

Wij hebben in dit overzicht niet alle thema's aangesneden die wij in de loop van 1999 opvolgden. Zo hadden wij het onder andere niet over het dossier 'kinderrechten', noch over onze eerste contacten met Toerisme Vlaanderen. Dat wil niet zeggen dat hierover niets zin-nigs te melden valt. Over het dossier 'kinderrechten' zult u trouwens elders in dit jaarverslag uitgebreid kunnen lezen, ook wat betreft de werking in 1998.

Nu willen wij even recapituleren over de voorbije beleidsperiode en tevens een blik werpen op de toekomst:

6.6.3. Voorlopige bilan en toekomstperspectieven

Het lijkt zinvol om even terug te blikken op de voorbije beleidsperiode 1997-2000. Immers, vanaf dan is het voeren van een inclusief beleid effectief ingeschreven als vijfde doelstelling van het Vlaams Fonds als overheidsorganisatie.

Als we terugkijken naar het betreffende beleidsdocument, dan menen wij te mogen stellen dat de meeste verwachtingen van toen, vandaag de dag werden ingelost: het is intussen duidelijker geworden wat inclusief beleid voor het Fonds kan inhouden. Dit kreeg in de loop van 1999 trouwens expliciet vorm in een uitgewerkte powerpointpresentatie. Het Fonds wierp zich in de voorbije beleidsperiode op als instigator van velerlei acties, en dit op een veelheid van domeinen. Er werden aanspreekpunten binnen andere administraties gecreëerd, er werd een cel binnen de administratie belast met de opvolging van deze materie, en wellicht nog het meest belangrijk van al: er werd meer en meer gedacht in termen van inclusie. En zonder twijfel speelde dit denken ook mee bij het nemen van beslissingen over al dan niet goed te keuren dossiers in het kader van onder andere de regelgeving op de bijzondere subsidies en deze inzake vrijetijdsbesteding.

Minder tevreden zijn wij over het feit dat gebleken is dat externe omgevingsfactoren zo sterk bepalend zijn voor het welslagen van acties op de terreinen die wij bestreken hebben. Zo heeft het ons ontzettend veel moeite gekost om België ertoe te overhalen om deel te nemen aan COST 335, en dan nog moesten wij zélf en niet de NMBS als deelnemende partij optreden.

Zo moesten wij eind 1999 ook vaststellen dat heel de constructie in het kader van het aangepast vervoer, waar wij gedurende twee jaren al onze tijd en energie ingestoken hadden, met één politieke knip ongedaan werd gemaakt en het werk dus van vooraf aan mag herdaan worden.

Kortom: de SMART-principes gelden vooralsnog niet en plannen is erg moeilijk.

2000 belooft ook heel wat veranderingen in te houden. Immers, in de beleidsbrief van de minister staat uitdrukkelijk te lezen onder hoofdstuk 3, deel 4, dat de minister kiest voor een samenhangend en inclusief beleid. Ook onder andere hoofdstukken vinden wij rechtstreeks of onrechtstreeks verwijzingen naar het inclusief beleid. Zo bijvoorbeeld onder deel 2 over 'een toegankelijke samenleving, toegankelijke voorzieningen', en onder deel 4 over 'toegankelijkheid van de gezondheidszorg'. Specifiek wat de gehandicaptensector betreft ligt het nieuwe gegeven voor van het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid.

Het is dus voorlopig gissen naar de verdere rol van de cel Inclusief beleid binnen het Fonds op het vlak van inclusie en toegankelijkheid in brede zin.

"The future is bright, the future is ... inclusion?"

6.7. KINDERRECHTEN

6.7.1. Situering

Het thema kinderrechten is in België een belangrijk aandachtspunt geworden sinds de schokkende gebeurtenissen in 1996 (de beruchte Dutroux-af faire).

Een Nationale Commissie tegen Seksuele Uitbuiting van Kinderen werd opgericht in augustus 1996. Na kennisname van het eindrapport van deze Commissie kwam op initiatief van minister Martens - die op 18 februari 1997 door de Vlaamse regering als coördinerend minister aangeduid werd inzake kinderrechten- een werkgroep "kinderrechten" samen. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de administraties en VOI's die een band hebben met het thema kinderrechten. Momenteel speelt deze werkgroep een belangrijke rol bij de tweevoudige rapporteringsopdracht inzake de opvolging van het VN-verdrag inzake de rechten van het kind (zie infra). Het Vlaams Fonds participeert in deze werkgroep als vertegenwoordiger voor de rechten van het gehandicapte kind.

6.7.2. Actieplan Vlaams Fonds

Aanvankelijk nam de inspectiedienst deel aan deze werkgroep. Dit resulteerde tot het engagement van het Vlaams Fonds om meer aandacht te schenken aan de rechten van kinderen die verblijven in door het Fonds gesubsidieerde instellingen. In het bijzonder is het de bedoeling acties te ondernemen om mogelijke situaties van misbruik aan te pakken.

Sinds mei 1998 volgt de Cel Inclusief Beleid die werkzaamheden in de werkgroep verder op. In de loop van 1998 en 1999 maakten wij een ontwerpnota op inzake actieplan van het Vlaams Fonds inzake Kinderrechten. Wij behandelden hierin o.m. de volgende aspecten:

- kenmerken van (seksueel) misbruik en knelpunten;
- mogelijke denkpijlers in verband met de aanpak van het probleem, namelijk preventief gerichte acties (o.a. rond sensibilisering, opleiding van personeel, ...) en reactief gerichte acties (o.a. melding, klachtenprocedure, ...).

Eind 1999 werd deze nota voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Het is de bedoeling dat in 2000 de eerste stappen ondernomen worden om het actieplan te concretiseren.

6.7.3. Aandachtsambtenaar – rapportage

In juli 1998 kreeg de aandacht voor de rechten van kinderen ook concreet gestalte door de aanduiding van een "aandachtsambtenaar" Kinderrechten binnen het Vlaams Fonds.

Deze maatregel werd genomen binnen elke administratie of VOI waar de thematiek Kinderrechten van belang is, voornamelijk met het oog op het coördineren van het toeleveren van informatie in het kader van een aantal rapportageverplichtingen.

Het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989 bepaalt dat verslag moet uitgebracht worden omtrent de implementatie van dit verdrag. Eerst moest dit binnen de twee jaar na de inwerkingtreding en daarna iedere vijf jaar. In 1998 werd terug een bijdrage van het Vlaams Fonds verwacht.

Het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindereffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind, verplicht de Vlaamse regering om jaarlijks aan het Vlaams Parlement en de onlangs ingestelde Kinderrechtencommissaris schriftelijk verslag uit te brengen omtrent de implementatie van het Kinderrechtenverdrag. In concreto zijn het de

administraties en VOI's die voor deze opdracht instaan. Dit was een belangrijke opdracht voor 1999 en zal dit vervolgens elk jaar zijn.

Naast het toeleveren van de vereiste informatie met het oog op rapportering, is het aanduiden van een aandachtsambtenaar uiteraard ook belangrijk met betrekking tot het opvolgen van het beleid inzake kinderen met een handicap in ruime zin. De rapportering mag immers geen doel op zich worden, maar zou een middel moeten zijn om te komen tot het optimaliseren van de rechten van het kind.

W ordt zeker vervolgd !

6.8. INTERNATIONALE ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS

6.8.1. Inleiding

Het Vlaams Fonds ontplooit als Vlaamse openbare instelling ook activiteiten op het internationale vlak. De doelstelling hiervan is de uitwisseling van kennis en ervaring én de harmonisering tussen de lidstaten te bewerkstelligen. Dit was ook in 1999 het geval.

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Europese Unie en binnen de Raad van Europa besproken.

De activiteiten in het kader van de Europese Unie zijn veelzijdig. Naast het indienen van projecten waarvoor het Vlaams Fonds subsidies ontvangt, worden er ook diverse activiteiten naar uitwisseling van kennis en ervaring ontplooid.

Voor wat betreft de Raad van Europa kaderen de activiteiten in het bewerkstelligen van een betere integratie van personen met een handicap in de diverse lidstaten en dit door middel van het uitwisselen van informatie, het opstellen van vergelijkingen van wetgeving en het uitwerken van diverse thema's

6.8.2. Activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Europese Unie

Hierbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen:

- activiteiten binnen het Europees Sociaal Fonds (ESF),
- activiteiten binnen de High Level Group.

6.8.2.1. Activiteiten binnen het Europees Sociaal Fonds (ESF)

a) Doelstelling 3

De Europese Unie wil via doelstelling 3 haar doelgroepenbeleid rea-

liseren en richt zich daarbij onder andere tot de risicogroep personen met een handicap. Het is de bedoeling om te komen tot tewerkstelling in het normaal economisch circuit. Het Vlaams Fonds geeft invulling aan deze doelstelling via opleidingen in de centra. Het Vlaams Fonds verkreeg voor 1999 een principiële goedkeuring voor ESF-steun ten belope van 2.650.216 Euro.

1999 is onwille van de veelvuldige audits en Europese inspecties voor het Vlaams Fonds geen gemakkelijk jaar geweest. Niettemin blijft het Vlaams Fonds geloven in de mogelijkheden die Europese projecten bieden.

1999 is meteen ook het slotjaar van het operationeel programma ESF doelstelling 3 1994-1999. Het nieuwe programma 2000-2006 wordt verdeeld in verschillende zwaartepunten. Voor de uitwerking op Vlaams niveau dient de tekst van het Enig Programmeringsdocument (EED) als uitgangspunt. Eind 1999 werd door het oprichten van de Strategische Werkgroep voor zwaartepunt 1 de aanzet gegeven tot de concrete invulling van zwaartepunt 1 voor de nieuwe programma-periode. De V DAB krijgt de regisseursrol toebedeeld, het Vlaams Fonds zit als een van de hoofdactoren naast Departement Onderwijs, de Derden en VIZO mee aan tafel.

b) Doelstelling 4

Doelstelling 4 richt zich tot werknemers die met werkloosheid worden bedreigd door veranderde economische omstandigheden en nieuwe productiestelsels.

In 1999 kwam het doelstelling 4 project JobConnected op volle kracht.

Het project JobConnected ging van start op 1 september 1998. JobConnected is een samenwerking tussen 3 partners: het VFSIPH, Goci en De Werkgaard. De Werkgaard is tevens promotor van het project.

De doelstellingen en acties van JobConnected komen voort uit de resultaten van het 'Connected' onderzoek.

Dit onderzoek maakte duidelijk dat:

- 1) werkgevers en werknemers met een handicap onvoldoende geïnformeerd zijn over de ondersteuningsmaatregelen die tot hun beschikking staan (opleiding, begeleiding, tewerkstellingsmaatregelen,...)

- 2) werkgevers en werknemers steun-op-maat verkiesen die ze zelf kunnen sturen en die beschikbaar is op het moment dat ze er behoefte aan hebben;

Het hoofdoel van JobConnected is het ontwikkelen van een aantal instrumenten die toelaten dat werkgevers en werknemers optimaal gebruik kunnen maken van de bestaande maatregelen. Dit moet bijdragen tot het bereid zijn van het aanwerven van personen met een handicap en tot het jobbehoud van de persoon eens hij of zij tewerkgesteld is.

Gezien JobConnected een pilotoproject is, kozen de initiatiefnemers bedrijven en hun werknemers die tewerkgesteld zijn met CAO 26 als hun primaire doelgroep.

JobConnected ging officieel van start op 24 juni 1999. Het VFSIPH organiseerde samen met het VEV een persconferentie naar aanleiding van de lancering van de 'goedepraktijkengids', het resultaat van de samenwerking tussen JobConnected, VFSIPH, het project Consultance en het VEV. De goedepraktijkengids schetst een aantal positieve ervaringen van bedrijven die personen met een handicap tewerkstellen. De verhalen zijn gericht naar werkgevers en bedoeld als inspiratiebron ter invulling van het personeelsmanagement met gelijke kansen voor personen met een handicap of ter introducering van een nieuwe benadering voor zij die reeds personen met een handicap in dienst hebben.

De goedepraktijkengids werd eerst gemaild naar zo'n 2600 werkgevers die in hun bedrijf reeds CAO 26 gebruiken. De gids wordt ook verspreid via de arbeidstrajectbegeleidingsdiensten (ATB) en de provinciale afdelingen (PA) van het VFSIPH, die de gids kunnen gebruiken bij hun sensibiliserende contacten met werkgevers. De gids kan ook besteld worden via de servicelijn.

Het infopakket bevat gedetailleerde informatie over tewerkstellingsmaatregelen voor personen met een handicap. Het kan telefonisch besteld worden en wordt ook verspreid via ATB en PA. Deze producten werden zeer enthousiast onthaald door de bedrijven. Er is veel vraag naar (o.a. via het VEV) en de bedrijven die de verhalen lezen vinden ze zeer herkenbaar en/of stimulerend. De brede waaier aan sectoren die in de gids aan bod komt, maakt hem zeer aantrekkelijk voor een grote groep van bedrijven.

Een mailing informeert CAO 26 -werknemers en hun werkgevers over de recente ontwikkelingen i.v.m. tewerkstellingsmaatregelen, technologie,... De mailing dient ook als manier om bijscholingscursussen bekend te maken, die moeten inspelen op de professio-

nele noden van werknemers met een handicap. De bijscholingscursussen gingen door in het najaar.

De servicelijn is het centrale punt waartoe men zich kan richten met vragen i.v.m. tewerkstelling van personen met een handicap en zowel waar de goedepraktijkengids als het infopakket kunnen aangevraagd worden. Sinds de introductie in juni, ontving de servicelijn zo'n 321 oproepen. Opvallend is ook dat de mensen blijven bellen: het nummer is in achtereenvolgens in zeer verschillende publicaties verschenen en telkens is er een heropflakking in het aantal oproepen.

De lijn wordt het meest gebruikt als middel om goedepraktijkengids en infopakket te bestellen. Hoewel niet speciaal voor hen bedoeld, vormen werkzoekenden en 'intermediairen' (vzw's, instellingen, V DAB, VIZO,...) de meerderheid van de bellers. Bij deze groep mensen leeft duidelijk een grote behoefte aan informatie. Werkgevers vormen de kleinste groep bellers.

In lijn met het concept van de goedepraktijkengids, worden goedepraktijkendagen georganiseerd bij een gastbedrijf. Het bedrijf doet zijn verhaal i.v.m. 'goede praktijken', er komt een gastspreker-bedrijf uit de regio, er is een oefening en ruimte voor uitwisseling van vragen en ervaringen. Hoewel er veel tijd en energie ingestoken werd, waren de goedepraktijkendagen geen onverdeeld succes. Wegens te weinig interesse van de kant van de uitgenodigde werkgevers, werden drie namiddagen (in Antwerpen en Oost- en West-Vlaanderen) afgeschaft. De twee namiddagen die wel doorgingen, brachten samen ruim 20 werkgevers op de been. Gehoorde argumenten om niet deel te nemen waren onder andere 'geen tijd', 'ik dacht dat het reclame was', 'slechte periode', '...Bedrijven geven duidelijk geen prioriteit aan een dergelijk initiatief.

Het project heeft ook een website: www.vlafo.be/jobconnected

Het einde van het project JobConnected was voorzien voor eind december 1999.

De ervaring leert echter dat er ook in de non-profit sector ruime tewerkstellingsmogelijkheden bestaan voor mensen met een handicap. Verschillende non-profit sectoren omvatten veel grootschalige organisaties (vb. ziekenhuizen), zodat jobcreatie voor mensen met een mentale handicap of laaggeschoolde mensen met een fysieke handicap mogelijk is. Bovendien krijgt de informatica in de dienstverlenende sector steeds meer aandacht, zodat ook hier de tewerkstellingsmogelijkheden groeien voor hogergeschoolde men-

sen met een handicap. Denken we hier bijvoorbeeld aan lokale overheden en openbare diensten.

Tegelijkertijd wordt vastgesteld dat deze sector soms weinig aandacht heeft voor mensen met een handicap als (potentiële) medewerkers. Veel instellingen staan weigerachtig tegenover de aanwerving van deze doelgroep en daar waar er wel tewerkgesteld zijn, wordt zelden geïnvesteerd in de ontwikkeling van hun loopbaan. Uitzondering hierop is de sector van de privé-ziekenhuizen waarmee al jaren samengewerkt wordt voor opleiding en tewerkstelling van mensen met een handicap. Deze samenwerking bewijst dat er zeker mogelijkheden zijn, maar dat hiervoor een open cultuur moet aanwezig zijn.

Voor de non-profit sector zijn niet altijd dezelfde maatregelen van toepassing als voor 'gewone' bedrijven. Een aantal maatregelen zijn niet van toepassing (vb CAO26 geldt niet in de openbare sector) en er werden ook maatregelen specifiek voor hen gecreëerd (vb. sociale maribel). Het bestaande infopakket is dus niet echt afgestemd op de non-profit sector.

Vanuit deze achtergrond werd voor 2000 een aanvraag voor projectverlenging goedgekeurd. Er zullen gelijkaardige acties aan die van 1999 ondernomen, maar met een concrete invulling voor werkgevers uit de openbare sector, vzw's, ziekenhuizen, rust- en verzorgingsinstellingen,... Het project richt zich niet tot de sociale economie, dus niet tot invoegbedrijven, beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen..

Het uitgangsprincipe van 1999 blijft gelden, namelijk dat werkgevers elkaar kunnen inspireren en ondersteunen bij de tewerkstelling van mensen met een handicap en dat externen professionele ondersteuning op maat kunnen bieden om de duurzaamheid van de tewerkstelling te garanderen.

De conclusies uit de evaluatie van 1999 zullen meegenomen worden om aan het project een succesvolle verlenging te koppelen.

c) De communautaire initiatieven

Werkgelegenheid

Dit initiatief heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen en het beter functioneren van de arbeidsmarkt om de groei van de werkgelegenheid, de sociale solidariteit en gelijke kansen op de arbeidsmarkt te verwezenlijken. Elk project dient te voldoen aan een aantal voorwaarden. Het project

moet onder andere een innovatief karakter hebben en er moet een transnationaal partnerschap zijn. Er zijn drie deelinitiatieven: Now (gericht op vrouwen), Youthstart (gericht op laaggeschoolde jongeren) en Horizon (gericht op personen met een handicap).

Op 1 januari 1998 ging het Horizon-project CONSULTANCE van start. Dit project heeft als algemene conspronkelijke doelstelling het bekomen van gelijke kansen op de open arbeidsmarkt voor personen met een handicap via sensibilisering van werkgevers. Dit twee jaar durend project heeft vanuit het Europees Sociaal Fonds de goedkeuring gekregen tot verlenging en dit tot einde 2000.

Om de zojuist vermelde globale hoofddoelstelling te concretiseren werden hier de volgende drie subdoelstellingen aan gekoppeld:

- 1) Het opleiden van een vijftal personen met een handicap tot consultant, welke naar de bedrijfswereld toe een pakket aan vorming, training, opleiding en consultancy aanbieden omtrent, enerzijds de inschakeling van werknemers met een handicap in een bedrijf en anderzijds, omtrent de serviceverbetering naar de klantengroep met een handicap.
- 2) Het structureel verbeteren van de relaties met de werkgevers via de oprichting van een werkgeversforum, het opstellen van een 'code of good practice' en een ethische code.
- 3) Het opzetten van een zelfstandig functionerende en zelfbedruipende organisatie (Hardi-consult) welke na het project bovenstaande werkzaamheden kan verder zetten.

Realisaties binnen Consultance in 1999:

- 1) Na twee jaar werking kan worden gesteld dat men in het realiseren van de eerste subdoelstelling het verst is gevorderd. Alle doorlopen opleidingen kennen een vlot verloop en brachten de deelnemers heel wat kennis en vaardigheden bij, zodanig zelfs dat drie van de tot nu toe deelnemende cursisten reeds een betaalde betrekking kregen aangeboden en bijgevolg het project dienden te verlaten.

Ter informatie een opsomming van de voornaamste, doorlopen opleidingen:

- Twee opleidingsweken in Spanje gedurende dewelke wij konden kennismaken met de gebruikte methodologie en met de

filosofie uitgedragen door de Britse consultancy-organisatie 'Disability Matters Ltd'.

- Een gespreide begeleiding, verzorgd door 'Anab-co'. Een Vlaams consultancy-bedrijf dat gespecialiseerd is in het begeleiden van (startende) ondernemingen.
- Verkoopstechnieken door 'VIZO - CMO' te Haasrode.
- Onderhandelings- en consultancytraining door 'Q-Line'.
- Praktische informatica binnen het VFSIPH zelf.

De deelnemers nemen een centrale plaats in het ontwikkelings-traject van het project. Ze zijn niet alleen f inaal en intermediair doelpubliek maar ook projectuitvoerder. Een situatie die wordt onderstreept door het feit dat ervoor is geopteerd om de project-leider als één van de opleidingsdeelnemers te selecteren. Tegen de achtergrond van de doelstelling om een trainings- en advies-organisatie op commerciële basis (tweede aspect) te lanceren, is dit alleszins een logische aanpak.

Het gevoel van eigenaarschap kan op die manier bij de betrokkenen worden gestimuleerd. Bovendien mag er ook van worden uitgegaan dat de deelnemers op deze wijze de kerncompetenties ontwikkelen die noodzakelijk zijn om behalve als trainer/ adviseur te fungeren, ook te kunnen bijdragen aan de voortdurende product vernieuwing die op lange termijn nodig is binnen de beoogde commerciële setting.

- 2) Recentelijk (juni '99) werd aan de pers de 'Goedepraktijkengids' voor de tewerkstelling van personen met een handicap voorgesteld. Een realisatie (i.s.m. het project Jobconnected) die zich situeert binnen de tweede subbelstelling van Consultance.

Andere elementen zoals de ontwikkeling van een ethische code en de lancering van het werkgeversforum zijn gedeeltelijk gerealiseerd.

De projectleider werkt in de eerste plaats rond het opzetten van een werkgeversforum in Vlaanderen. Het is de bedoeling om dit forum via een serie van bijeenkomsten uit te bouwen. Langs het gericht contacteren van een aantal werkgevers en een ondersteunend artikel in het blad van het VEV, zijn in eerste instantie 25 werkgevers geïnteresseerd gebleken.

Anders dan vooraf ingeschat werd eerst de goedepraktijkengids gerealiseerd alvorens tot een werkgeversforum te komen. Het is wel zo dat o.a. door het ontwikkelen van de goedepraktijkengids tal van contacten zijn gelegd met de bedrijfs wereld. Toch heeft men gemerkt dat de bedrijven, ondanks het feit dat ze wel

interesse tonen in het project, nog niet bereid zijn zich daadwerkelijk te engageren binnen een werkgeversforum.

Men kan op dit vlak dus niet spreken van een geslaagde vertaling van de Britse bedrijfscultuur naar de Vlaamse situatie. Men hoopt via een andere aanpak, namelijk het individueel benaderen van bedrijven en bedrijfsmensen, meer succes te kunnen oogsten. Men is dan ook van plan om hen via deze aanpak in de toekomst te benaderen maar dat vraagt uiteraard de nodige tijd en voorbereiding.

- 3) Heden is men vooral bezig met de derde subbelstelling, de opstart van een commercieel consultancybedrijf.

Op dit vlak is er een sterke input geweest vanuit:

- Disability Matters Ltd (U.K.) Dit Brits commerciële consultancybedrijf geleid door personen met een handicap is voor het project de voorbeeldorganisatie. Vanuit dit gegeven zal een verdere dienstverlening /samenwerking op vlak van verdere productontwikkeling en het verkrijgen van know-how naar de toekomst toe van belang zijn.
- Anab-co bvba, als Vlaamse consultancy-organisatie die gedurende een belangrijk gedeelte van de project-fase begeleiding heeft gegeven op vlak van de ontwikkeling van het bedrijf.

Door beide organisaties werd van bij het begin gesteld dat het opereren vanuit een commerciële setting een absolute noodzaak was, enkel en alleen om ten aanzien van de beoogde afnemers (grote bedrijven) de nodige geloofwaardigheid op te bouwen. Bovendien werd voorgaand uitgangspunt eveneens bevestigd in een rondvraag bij tien grote en middelgrote bedrijven.

Ondanks bovenstaand advies en het gegeven dat er vooral gedurende de tweede helft van het project naar het verwezenlijken van dit uitgangspunt is gewerkt, lijkt het niet realiseerbaar om op 1 januari 2000 reeds te starten met een commercieel consultancybedrijf.

Dat men hierbij te kampen heeft met een aantal onoverkomelijke aspecten zoals het gebrek aan financiële middelen, of zo mogelijk nog meer doorslaggevend, het ontbreken van concrete of financiële engagementen vanuit de bedrijfsweld is één reden. Een andere reden is dat de koppeling naar de testing van de

ontwikkelde instrumenten en aanpak in bedrijven nog te weinig is gebeurd. Daardoor kon ook nog weinig worden stilgestaan bij de benodigde randvoorwaarden van ondernemingen die op het productaanbod wilden ingaan.

Op langere termijn denkt men dat dergelijke obstakels te overbruggen zijn door te vertrekken vanuit een V Z W-structuur alvorens een commercieel bedrijf op te richten. Rekening houdend met de Vlaamse bedrijfssituatie en het huidige ontbreken van sterk concreet engagement vanuit de bedrijfswereld, lijkt het een verstandige keuze om eerst de minder risicovolle weg te bewandelen alvorens serieuze investeringen aan te gaan. Op die manier gaat de kennis die men tot op heden heeft verworven, alvast niet verloren en blijft onderlinge samenwerking met een minimum aan risico's mogelijk.

Gedurende het verloop van het project is er reeds aan gedacht om andere doelgroepen te betrekken bij de ontwikkeling van de producten. Dit idee werd geopperd vanuit contacten met het Ministerie van Tewerkstelling. Zo lijkt een samenwerking met wat in het kader van migranten en tewerkstelling ontwikkeld wordt, zeker nuttig. Dit kan een mogelijke eerste stap zijn om te komen tot een globale sensibilisering van risicogroepen op de arbeidsmarkt.

Vooruitzichten:

Gedurende de verlenging van het project staat alles in teken van het lanceren van het werkgeversforum en het opzetten van een zelfbedruipende organisatie. Voor beide subdoelstellingen is het belangrijk zowel opleidings-, begeleidings- als tewerkstellingsactiviteiten uit te voeren.

Opleidingsactiviteiten op het vlak van het vervolmaken van een opleiding verkoopstechnieken, het volgen van een opleiding in het communiceren op bedrijfsniveau, het coachen van een team en dergelijke

Begeleidingsactiviteiten zullen sowieso blijven gelden binnen de groep deelnemers alsook van buitenuit door ondermeer BSC voor de bewaking van het verloop van het project, VZW Hefboom voor de financieel-juridische complicaties, ...

Verder ligt het in de bedoeling om bedrijven en bedrijfsmensen individueel te gaan benaderen om binnen de V Z W-structuur lid te

worden van een employersforum op Vlaamse leest geschoeid. Op die manier zal tevens een poging worden verricht om een afzetmarkt voor de producten af te bakenen.

Zoende zal het voor de deelnemers makkelijker worden om de ontwikkelde producten en aanpak in de praktijk uit te testen en in het algemeen meer praktijkervaring op te doen.

Als uiteindelijk doel wordt gestreefd tewerkstellingsactiviteiten op touw te zetten in de zin dat de deelnemers rekenen op een betaalde job binnen Handi-consult voor de toekomst. In eerste instantie wordt gestreefd naar de tewerkstelling van één voltijdse consultant (afhankelijk van de financiële middelen waarover we beschikken).

Indien de financiële mogelijkheden het toelaten zijn er plannen om elk nieuw jaar een bijkomende persoon in vast lonverband aan te werven.

Adapt

Dit programma is gericht op de bevordering van de werkgelegenheid en de aanpassing van de werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven. Het initiatief wil ook het functioneren van de arbeidsmarkt verbeteren met het oog op de groei, de werkgelegenheid en het concurrentievermogen in de Europese Unie. Analooq aan het programma *Werkgelegenheid* moet ook hier bijzondere aandacht besteed worden aan onder andere innovatie en transnationaliteit.

Zoals voorheen nam het Vlaams Fonds niet als partner deel in een dergelijk project.

Ook voor de communautaire initiatieven was 1999 het slotjaar. Er komt een nieuw operationeel programma 'Equal'.

6.8.2.2. Activiteiten binnen de High Level Group

Het Helios-II-programma liep ten einde in 1996. Via de 'High Level Group' waarin elke lidstaat van de Europese Unie een vertegenwoordiger afvaardigt trachten de activiteiten van het Helios-II-programma verder te zetten binnen het raam van de EG-resolutie van 20 december 1996 betreffende gelijke kansen voor personen met een handicap (PB C12 van 13.01.1997) wat dus wel de optiek van dit programma verandert. Hiernaast werd ook het Forum opgericht, waar de NGO's aan deelnemen.

Vertegenwoordiging van het Vlaams Fonds in de High Level Group
In 1999 vertegenwoordigden de Vlaamse en de Franse Gemeenschap

ons land in die HLG (deze HLG bestaat uit vertegenwoordigers van de bevoegde ministers inzake gehandicaptenbeleid). De werkzaamheden (in principe twee vergaderingen per jaar) spitsten zich zoals ook de vorige jaren het geval was vooral toe op het vergelijken van de middelen die in elke lidstaat aangewend worden om het gelijke kansenbeleid voor personen met een handicap te verwezenlijken (het wegwerken van belemmeringen), en op het inpassen van dergelijk beleid in de tewerkstellingsprioriteiten binnen de EU (economische zelfstandigheid als middel voor integratie); tevens had een gezamenlijke vergadering met het Forum plaats.

De Europadag

Eén van de activiteiten die door de Europese Commissie worden gesubsidieerd is de uitwisselings- en informatiedag.

Op 23 november 1999 organiseerde het Vlaams Fonds in samenwerking met de Europese Commissie, DG V deze evaluatie- en informatiedag met als thema 'Handicap en media'.

Het programma zag er als volgt uit:

- de dag werd geopend door de heer BURSENS, door een vertegenwoordiger van minister Mieke VOGELS, minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, en door de heer Roderick SKINNER vertegenwoordiger van de Europese Commissie, DG V;
- er was een doorlopende infobours waar zowel overheidsinstanties als organisaties uit de sector hun activiteiten konden voorstellen;
- er waren workshops rond de thema's 'Personen met een handicap schrijven een boek', 'Maatschappelijke beeldvorming rond personen met een handicap' en 'Beelden vormen over personen met een handicap'. Nadien was er een toespraak 'Media en Handicap' door professor Hans DEVROE, en het geheel werd afgesloten met een panelgesprek rond het dagthema ;
- het geheel werd opgeluisterd met tussendoortjes gebracht door muzikanten met een handicap.

6.8.2.3. Het Leonardo da Vinci-programma

Leonardo is het programma van de Europese Unie ter verbetering van de beroepsopleiding. Het is gericht op het ondersteunen en aanvullen van initiatieven van de lidstaten inzake het ontwikkelen van een opleidingsbeleid en -praktijk.

Het Vlaams Fonds volgde het programma mee op door deelname aan de stuurgroep.

6.8.3 .Activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Raad van Europa

6.8.3.1. *Situering van de activiteiten van het Vlaams Fonds*

Binnen de Raad van Europa nemen ambtenaren van het Vlaams Fonds actief deel aan twee soorten van vergaderingen:

- enerzijds vertegenwoordigen zij het Vlaams Fonds in het directiecomité van het Partieel Akkoord voor de revalidatie en de integratie van personen met een handicap;
- anderzijds vertegenwoordigen zij het Fonds in verschillende comités van deskundigen. Het is het directiecomité dat aan het ministercomité voorstelt om deze comités op te richten. Binnen elk van deze comités kunnen afzonderlijke werkgroepen worden opgericht.

Dankzij bovenvermelde vertegenwoordiging blijft het Vlaams Fonds op de hoogte van beleidsontwikkelingen in andere landen en stimuleert het zelf ook bepaalde evoluties.

6.8.3.2. *Activiteiten van het directiecomité in 1999*

- Van 9 tot 11 juni 1999 vond in Straatsburg de 22e sessie van het Directiecomité revalidatie en integratie van personen met een handicap van de Raad van Europa plaats.
- Het directiecomité heeft in 1996 reeds beslist tot de oprichting van een paneuropees netwerk inzake zelfstandig leven en gelijkheid van kansen voor personen met een handicap uit te stellen. Het directiecomité heeft in 1999 beslist om op de zitting van 2000 de thema's hiervoor vast te leggen.
 - Het directiecomité heeft kennis kunnen nemen van de tussentijdse en eindverslagen van de verschillende werkgroepen (zie 6.8.3.3).
 - Inzake het project betreffende het ontwerp van resolutie over de opnemings van toegankelijkheidsprincipes in de curricula van architecten, ingenieurs en urbanisten, werd het directiecomité op de hoogte gebracht van een volgende samenkomst

in december 1999 van een panel van deskundigen dat met deze opdracht is belast.

■ Het directiecomité heeft ook beraadslaagd over mogelijke toekomstige activiteiten. Wat de materie cochleaire implant betreft, werd er beslist een expert aan te stellen die de bijdragen van de verschillende delegaties zal onderzoeken. Aan de hand van dit rapport zullen dan verdere acties worden afgewogen. Wat het thema 'ouder wordende personen met een handicap' betreft heeft het comité beslist om hier rond een beslissing te nemen in 2000.

- Sinds 1973 verzorgt de Raad van Europa een uitgave van de wetgeving over de revalidatie en sociale integratie van personen met een handicap in de zestien lidstaten van de Raad van Europa. De verdere voorbereiding van de zesde editie werd tijdens de vergadering besproken.
- Tenslotte boog de vergadering zich over voorbereidende verslagen inzake "autonomie van de zwaar gehandicapten" (verslag van Dhr. BURSENS), gehandicapte studenten en vrouwen met een handicap.

6.8.3.3. *Activiteiten van de comités van deskundigen*

- Activiteiten van de werkgroep 'criteria voor toekenning van tegemoetkomingen en vormen van hulp aan personen'

Deze werkgroep heeft in 1999 tweemaal vergaderd. Hij onderzoekt de criteria die in de verschillende landen van toepassing zijn voor toekenning van tegemoetkomingen en allerlei vormen van hulp aan personen, en die verband houden met beperkingen, invaliditeit of handicap. Hiervan wordt een vergelijkende analyse gemaakt, met als bedoeling bij te dragen tot een vlottere uitwisseling van gegevens tussen de Europese landen. De werking van multidisciplinaire teams wordt extra onder de loep genomen.

D.m.v. een vragenlijst werd reeds een grote hoeveelheid gegevens omtrent de bestaande criteria, instrumenten en procedures voor evaluatie, verzameld. Een probleem dat hierbij meer dan eens opduikt zijn de zeer snelle veranderingen in de voormalige Oostbloklanden. Reeds ingestuurde informatie blijkt daarom soms enkele maanden later waardeloos.

Opvallend is dat telkens een grondige wijziging van het

gehandicaptenbeleid wordt doorgevoerd (o.m. in Polen en Estland), multidisciplinaire teams een belangrijke rol spelen in het nieuwe systeem.

In Straatsburg werd een eerste ontwerp van rapport voorgesteld. M.b.t. het aspect medische schalen wordt een aparte vergelijkende analyse gemaakt, wat zeker een ambitieus project is.

Het eindrapport wordt begin 2000 verwacht. De voorlaatste vergadering, eind 1999, zal doorgaan in de vorm van een hoorzitting, met vertegenwoordigers van NGO's uit gans Europa.

○ Activiteiten op het vlak van tewerkstelling

De 'werkgroep over strategieën voor tewerkstelling van personen met een handicap' heeft eind 1998 een ontwerp van eindrapport opgesteld dat in 1999 door het Directiecomité werd goedgekeurd.

○ Activiteiten rond de anti-discriminatiewetgeving

De vergelijkende studie van de wetgeving betreffende actiemiddelen van de lidstaten werd in 1999 aan het Directiecomité voorgelegd ; het dient formeel bijgeschaafd met het oog op publicatie.

○ Activiteiten op het vlak van handicap en nieuwe technologieën

Deze werkgroep werd eind 1998 opgestart, en zet zijn werkzaamheden voort.

○ Activiteiten op het vlak van geweld tegen personen met een handicap

Deze nieuwe werkgroep werd opgestart in maart 1999, en zet zijn werkzaamheden voort.

○ Activiteiten van het ICIDH-comité

De activiteiten van het ICIDH⁴ - comité blijven opgeschort. Dit wil echter niet zeggen dat de revisie van de ICIDH door de WGO⁵

⁴ICIDH= International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps
⁵WGO= Wereldgezondheidsorganisatie

niet actief wordt voortgezet. In de loop van 1999 kwam een tweede tussentijdse versie klaar, de Beta-2 draft, nadat de eerste versie (Beta-1) aan 'Field Trials' (toetsing op het werkveld) over gans de wereld onderworpen werd. Ook het Vlaams Fonds heeft aan deze Field Trial een bijdrage geleverd, door het verspreiden van informatie hierover, en door het formuleren van eigen commentaar op het onderwerp.

Eén van de meest opvallende voorgestelde innovaties is de nieuwe definitie van de basisdimensies. In plaats van 'Impairments, Disabilities and Handicaps' (Stoornissen, Beperkingen en Handicaps) zou gesproken worden van 'Functions and Structures, Activities and Participation', vertaald als Functies en Structuren, Activiteiten en Participatie. Deze begrippen kunnen los van elkaar gezien worden, dus zonder oorzakelijke band, en ze worden aangevuld met een classificatie van omgevingsfactoren. De voorgestelde nieuwe titel is 'Internationale Classificatie van het Menselijk Functioneren'. (Engels: International Classification of Functioning and Disability). De definitieve goedkeuring van de nieuwe ICIDH door de WGO is gepland voor het jaar 2001.

6.9. UITREIKING VAN DE ERETEKENS

De beslissing van de Raad van Bestuur om een erepenning van het Vlaams Fonds in het leven te roepen, dateert van 12 juli 1993. Dit ereteken wordt uitgereikt aan beheerders van gehandicaptenvoorzieningen, erkend door het Vlaams Fonds, die zich gedurende minstens 10 jaar belangeloos hebben ingezet voor de personen met een handicap.

Deze vorm van tastbare, zij het symbolische waardering voor de belangeloze inzet voor de sociale integratie van personen met een handicap werd door de belanghebbenden zeer op prijs gesteld.

Vandaar dat de raad van bestuur op 28 januari 1997 besliste het toepassingsgebied te vernuimen. Vanaf 1 januari 1997 komen ook in aanmerking :

1. afscheidnemende leden van de raad van bestuur van het Vlaams Fonds die tenminste twee jaar lidmaatschap bewijzen;
2. personeelsleden van de door het Vlaams Fonds erkende voorzieningen die tenminste 25 jaar tewerkstelling in de sector bewijzen;
3. afscheidnemende leden van de bij het Vlaams Fonds ingestelde adviescomités en provinciale evaluatiecommissies die tenminste zes jaar lidmaatschap bewijzen. Op 30 september 1997 be-

sliste de raad van bestuur om ook de afscheidnemende leden van de bijzondere bijstandscmissie hierin op te nemen.

In tabel 6.13. vindt u een verdeling per provincie voor wat betreft de voorzieningen die in 1999 een erepenning aangevraagd hebben voor beheerders en/of personeelsleden.

In 1999 werd eveneens aan 1 afscheidnemend lid van de provinciale evaluatiecommissie een eretek en uitgereikt.

In tegenstelling tot vorig jaar waar de toekenningen voor de beheerders en voor de personeelsleden een stijgende lijn vertoonden, krijgen we nu te maken met een dalende lijn. Er werden een 40-tal aanvragen minder ingediend.

W aarschijnlijk heeft dit te maken met het feit dat de meeste voorzieningen de eretekens reeds aangevraagd hebben voor hun bestuursleden en personeelsleden die hiervoor in aanmerking kwamen.

W e kunnen nog steeds stellen dat deze eretekens ten zeeerste gewaardeerd worden door de sector als uitdrukking van waardering voor een onvermoeide inzet. Dit blijkt o.a. uit het feit dat de voorzieningen de termijnen nauwlettend opvolgen : telkens een bestuurs- of personeelslid aan de termijn voldebet, wordt een aanvraag ingediend.

6.10. VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE MEDISCHE CEL IN 1999

De medische cel binnen de stafdienst bestaat uit 3 artsen waarvan één voltijds verbonden aan het Vlaams Fonds en 1 deskundige (verpleegkundige).

De belangrijkste taken worden hieronder besproken, waarbij de meest in het oog springende activiteiten uit 1998 worden aangestipt.

W at beroepen bij de arbeidsrechtbank aangaat, worden de door de rechter gevraagde medische expertises opgevolgd, met zo nodig aanwezigheid ter plaatse. In 1999 werden door de medische cel 24 expertises opgevolgd. 8 van deze expertises werden door een arts van het Vlaams Fonds bijgewoord. Dit betekent een forse stijging t.o.v. 1998.

De medische cel is betrokken bij de werking van de adviescommissies (de zgn. heroverwegingscommissies). Twee artsen van de medische cel maken deel uit van een kamer van de commissie, één als

éfectief lid, en één als plaatsvervanger.

Het advies van de medische cel wordt ook gevraagd in verband met individuele materiële hulp, zowel voor individuele gevallen (vooral gevallen die zullen voor gelegd worden aan de bijzondere bijstandscmissie), als bij de uitwerking van voorstellen voor algemene regelgeving (medische criteria, doelgroepafbakening).

De medische cel is ook betrokken bij overleg met het RIZIV inzake rolstoelen.

De medische cel heeft ook een inspectietaak, hoofdzakelijk in revalidatiecentra. In 1998 werden 49 bezoeken ter plaatse afgelegd, enkel in zgn. 'extramurale' (= autonoom, niet verbonden aan een ziekenhuis) centra.

Reeds sedert eind 1997 hebben alle autonome centra een verlenging van erkenning in overeenstemming met de nieuwe erkenningsnormen. Vanaf 1999 worden de bezoeken hoofdzakelijk in functie van verlenging van erkenning gepland.

Nog in verband met de revalidatiecentra, wordt aan de medische cel advies gevraagd m.b.t. aanvragen voor investeringssubsidies voor bijzondere uitrusting.

De medische cel verzorgde de vertegenwoordiging in een nieuwe werkgroep van de Raad van Europa, die de in Europa bestaande criteria en meetinstrumenten m.b.t. tegemoetkoming en bijstand onderzoekt. Zie voor uitleg hierover het hoofdstuk 6.9 "Internationale Activiteiten".

De medische cel verleende verder medisch-technisch advies aan de provinciale afdeling Vlaams-Brabant.

De medische cel was betrokken bij de werking van meerdere interne en externe werkgroepen.

Meest in het oog springend was in dit verband de stuurgroep van het onderzoek "Behoefteninventarisatie van personen met niet-aangeboren hersenletsels". Het onderzoek zelf wordt uitgevoerd door het Centrum voor Locomotorische en Neurologische Revalidatie van het UZ Gent. Dit onderzoek werd gestart begin 1999 en moet in 2000 leiden tot een betrouwbare basis voor de planning en programmatie van nieuwe maatregelen door het Vlaams Fonds voor deze doelgroep.

De medische cel was betrokken bij de voorbereiding van het nieuwe beleidsplan, meer bepaald de omgevingsanalyse.

De praktische en informatieve lijst van revalidatie-artsen die geroefte voorschriften voor elektronische rolstoelen opstellen, werd verder bijgehouden en aangevuld. Deze lijst werd opgesteld ten behoeve van andere diensten van het Vlaams Fonds, in het bijzonder de provinciale afdelingen, en van personen en diensten buiten het Fonds.

De revisie van de ICDH (Internationale Classificatie van Stoornissen, Beperkingen en Handicaps, van de WGO) werd verder opgevolgd.

Er werd deelgenomen aan een studiedag omtrent de revisie van de ICDH in Bilthoven (NL); hier kwam ook de vertaling in het Nederlands ter sprake

Hoofdstuk 7

Verlag over middelen en mensen

tekening: paul rutsaert
dienstverleningscentrum bernadette
lovendegem

Verslag over middelen en mensen

7.1 PERSONEEL

7.1.1 Personeelsbewegingen

In de loop van het jaar 1999 werden 5 aanwervingen gerealiseerd, namelijk :

1 adjunct van de directeur op 1 januari 1999,
3 medewerkers op 1 maart 1999,
1 informaticus op 1 juli 1999.

Ingevolge pensionering verlieten 2 personeelsleden het Vlaams Fonds, namelijk:

1 medewerker op 1 januari 1999,
1 hoofdassistent op 1 januari 1999,

Ingevolge ontslag op eigen verzoek verliet één personeelslid het Vlaams Fonds, namelijk:

1 programmeur op 1 juli 1999.

Op 23 oktober 1999 viel het overlijden van één medewerker te betreuren.

Er waren dit jaar geen vacaturen voor bevorderingsbetrekkingen.

Eén medewerker van het bestuur indi viduïergerichte prestaties muteerde naar de provinciale afdeling op 18 januari 1999.

In de loop van 1999 waren er enkele wijzigingen in standplaats, o.a. één medewerker van het bestuur collectiefgerichte prestaties muteerde naar de provinciale afdeling Limburg

De personeelsformatie (260 voorziene betrekkingen) bedroeg op 31

december 1999 253 personeelsleden, waarvan er 147 worden tewerkgesteld bij het hoofdbestuur en 106 bij de buitendiensten.

Zoals de vorige jaren heeft het Vlaams Fonds af te rekenen met allerlei afwezigheden, hoofdzakelijk deeltijds werk en loopbaanonderbrekingen- zowel voltijds als deeltijds.

Een overzicht hiervan vindt u in tabel 7.1, 7.2 en 7.3.

Omdat afwezigheden een neerslag hebben op de dienstverlening wordt getracht deze afwezigheden op te vullen met de aanwerving van contractuele personeelsleden, al dan niet gesubsidieerd. Op 31.12.1999 waren er bijgevolg 44 contractuelen. Tevens was er één personeelslid tewerkgesteld volgens het stelsel van de eerste werkervaring.

Er werden bovendien 9 personeelseenheden aangeworven in een tijdelijk contract voor bijkomende en specifieke opdrachten.

7.1.2 Personeelsstatuut

Aan het personeelsstatuut van het Vlaams Fonds werden geen wijzigingen aangebracht.

Het ontwerp van statbesluit dat voor alle Vlaamse openbare instellingen de gemeenschappelijke bepalingen zou bevatten, die zouden gelden voor alle instellingen die eraan onderworpen worden, werd in de loop van 1999 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Eind 1999 diende de Raad van State nog een advies uit te brengen, vooraleer de Vlaamse regering het def initief kan goedkeuren.

7.1.3 Personeelsformatie

Op 8 juni 1999 werd door de Vlaamse regering de nieuwe personeelsformatie van het Vlaams Fonds goedgekeurd. U leest hierover meer in het verslag van de opdrachthouder HRM en Vorming.

7.1.4. Verslag van de opdrachthouder Human Resources Management en Vorming

7.1.4.1. Human Resources Management (HRM)

Een nieuwe personeelsformatie.

In 1998 werd een nieuw personeelsbehoefteplan voorgelegd aan de bevoegde Minister.

In mei 1998 werd beslist de krachtlijnen van dit voorstel van de administratie te laten verifiëren en detailleren door een personeelsaudit. Deze opdracht werd gegund aan de firma Deloitte en Touche.

De kernopdracht luidde als volgt : Deloitte en Touche voert een externe personeelsaudit uit. Deze audit gaat gepaard met een meting van de tijdsbesteding. De bevindingen van de vorige audits (o.a. de audit van Andersen Consulting van 91/92 en de audits van het Rekenhof) moeten niet louter geverifieerd worden maar moeten getoetst worden aan de huidige context. Op basis van de reeds uitgevoerde studies en rekening houdend met de diverse wijzigingen die zich sindsdien hebben voorgedaan, wenst het Vlaams Fonds een kwantitatieve meting van het tijdsgebruik aangevuld met kwalitatieve gegevens ontrent het vereiste kwalificatieniveau te laten uitvoeren.

Het rapport van de firma was klaar in maart 1999.

Het werd volledig gevolgd door de Vlaamse Regering en werd neergelegd in een Besluit van de Vlaamse Regering van 8/6/99 (BS 13/8/99), evenwel met uitwerking op 1/1/2000.

Het Vlaams Fonds kreeg daardoor een uitbreiding/wijziging op belangrijke punten : de inspectie wordt op termijn een eigen afdeling en wordt uitgebreid met 5 inspecteurs op niveau A en 3 deskundigen (boekhouders).

Op stafniveau worden er een begrotingspecialist en een doelmatigheidsanalist aangeworven, de cellen HRM en Interne Audit en kwaliteit krijgen ondersteunende functies.

In de andere afdelingen (CGP en IGP) en in de dienst informatica worden verschillende personeelsleden van niveau A aangeworven.

In de Provinciale Afdelingen kan er op termijn een upgrading gebeuren waardoor bijna alle assistenten (niveau D) geleidelijk aan vervangen worden door medewerkers (niveau C), ook worden er nu 4 maatschappelijk assistenten meer voorzien dan vroeger om meer, beter en ook preventief op de noden van de gehandicapten te kunnen inspelen.

Men diende wel tot na de begrotingsonderhandelingen te wachten om te zien wanneer we de aanwervingen effectief konden starten. Daarbij bleek dat het Vlaams Fonds de middelen kreeg om in 2000 de helft van de toegestane personeelsuitbreiding te verwezenlijken; de andere helft zal volgen in 2001.

In september had het Vlaams Fonds reeds een inforonde bij zijn personeel gedaan om te weten voor welke betrekkingen intern interesse was. Bij interesse werden de betrekkingen eerst open verklaard voor mutatie; de invulling van de andere betrekkingen werd vanaf december 1999 aangevraagd bij het VWS (nu SELOR)

○ Functioneringsevaluatie.

Deze verliep grosso modo zoals de vorige jaren – met zijn sterke en zwakke punten. Zwakke punten blijven : de beschrijvingen zijn niet concreet genoeg, de doelstellingen niet SMART genoeg. Alle personeelsleden en in het bijzonder de evaluatoren werden hierop opmerkzaam gemaakt.

Tussentijdse gesprekken worden hier en daar regelmatig gevoerd; de kwaliteit van de uiteindelijke evaluaties van deze personen liggen duidelijk boven het gemiddelde.

Het evaluatieformulier werd aangepast : er is nu een rubriek "kunnen evalueren" voorzien waar de tweede evaluator zijn oordeel moet neerschrijven – dit ter stimulatie van zijn/haar aandacht.

Er wordt ook een rubriek afgezonderd voor de evaluaties van onze jaarthema's die we sedert 1998 invoerden. Die voorzien dat in de planningen voor dat jaar elk personeelslid hieromtrent een aandachtspunt afsprekt met zijn chef – in 1999 was dat "klantvriendelijkheid"; in 2000 is het "teengeest/samenwerking".

○ Opvolging beleidsplan.

Het beleidsplan (1997- 2000) voorzag in een van zijn doelstellingen dat het Vlaams Fonds een klantvriendelijke organisatie moet worden.

Het project "klantvriendelijke brieven schrijven" dat reeds liep in 1998 werd verder gezet. De brieven "inschrijving" zijn nu tot ieders voldoening operationeel.

De brieven "materiële hulp" zijn in de finalisatiefase.

De drie piloten die de brieven "inschrijving" hebben herschreven vroegen om ook enkele andere personen van de PA die nog "vrije" brieven schrijven een opleiding te geven. De discrepantie tussen hun stijl en de oude stijl werd door hen als storend ervaren.

In de loop van 1999 werden er 2 sessies gegeven in de Provinciale Afdeling Antwerpen; 1 in de Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen en 1 voor de Provinciale Afdelingen Brabant/Limburg. Een laatste vindt plaats in de Afdeling West-Vlaanderen in de loop van februari/maart 2000.

Alle Provinciale Afdelingen reageerden enthousiast.

Ook de brochures van het Vlaams Fonds moeten meer doelgroepgericht geschreven worden. De infocoel kreeg hiervoor externe begeleiding : voor het schrijven van nieuwe brochures is het nodig meer dan ooit aandacht te besteden aan wie de lezer van de brochure is, aan een duidelijke structuur en aan een maximaal nut van de brochure voor de lezer . Die moet na lezing precies weten waarvoor het Vlaams Fonds hem van nut kan zijn, wat hij moet doen en waar hij terecht kan.

Een tweede project rond klantvriendelijkheid was het project onthaal.

Bovendien werd eind 1998 ook duidelijk dat alleen het onthaal klantvriendelijk laten telefoneren niet volstaat. Niet alleen beschikt het Vlaams Fonds over zeer veel rechtstreekse lijnen waarbij het onthaal niet tusserkomt, ook na doorschakeling is het gewenst dezelfde "onthaalstijl" te hanteren. Er moest m.a.w. een "huisstijl" ontwikkeld worden. In de eerste helft van 1999 volgden alle personeelsleden van het Vlaams Fonds daarom een opleiding van een halve dag. Elke deelnemer kreeg daarbij de vuistregels van het klantvriendelijk telefoneren mee op een handige memokaart.

Tenslotte werd voor heel het Fonds via controlegesprekken (steekproeven) van de firma nagegaan in hoeverre het geleerde nu "verworven" was.

Uit het uitgebreid rapport bleek dat de begroeting en identificatie van het Vlaams Fonds bij de aanvang van het gesprek goed scoorde. Op andere punten werd nog te laag gescoord. Vooral het inleven in het probleem van de klant en het doelgericht doorschakelen bleken een probleem.

Er werd een nota verspreid waarin de algemene resultaten aan het personeel meegedeeld werden - de individuele opmerkingen werden door de afdelingshoofden en dienstchefs meegedeeld. Tevens werd beslist in de loop van 2000 nogmaals een controle uit te oefenen.

○ Interne Onthaalbrochure.

In samenwerking met de infocoel werd een onthaalbrochure opgesteld. Deze wordt door de personeelsdienst vanaf 1/1/2000 aan elk nieuw personeelslid gegeven t.g.v. de eerste werkdag.

○ Telewerken.

Er werd een groep samengesteld die vanaf januari de mogelijkheden voor telewerken binnen het Vlaams Fonds zal onderzoeken. Bedoeling is een algemeen kader te schetsen en een soort handleiding op te stellen. Die moet diensten en medewerkers helpen om uit te maken of telewerken voor hen een haalbare kaart is. Er zal ook een proefproject gestart worden om de voorwaarden te toetsen.

○ Movi en HRM.

Binnen Movi zijn er twee werkgroepen actief op dit terrein: de werkgroep evaluatie en de werkgroep HRM.

De werkgroep evaluatie volgt de evolutie van de functioneringsevaluatie in de verschillende VOI's. Zij suggereert nieuwe ideeën en oplossingen, maar geeft ook loutere informatie (vb. hoe worden de premies toegepast ; wat met het uitblijven van de publicatie van het starbesluit rond de punten die evaluatie betreffen; hoeveel procent premie wordt er gegeven; wie past de premie niet toe..)

De werkgroep HRM heeft tot doel een meer algemeen platform te zijn op beleidsvlak.

7.1.4.2. *Vorming*

○ Uitgaven in 1999

In 1999 werd in totaal 2.259.547 Bef (56 012, 71 Euro) uitgegeven aan vormingsactiviteiten.

Daarnaast organiseert het Vlaams Fonds interne opleidingen informatica (WORD, EXCEL enz..) waarvan de kost niet in deze som begrepen is.

Overzicht van de vormingsactiviteiten in 1999

○ Projectmatige opleidingen in eigen beheer .

Ter ondersteuning van het beleidsplan (zie ook hierboven onder 7.1.4.1. - opvolging beleidsplan) werden er verschillende vormingsprojecten uitgevoerd.

Volgende opleidingen werden verder uitgevoerd of opgestart :

- klantvriendelijk brieven schrijven in de Provinciale Afdelingen.

Nadat in 1998 voornamelijk de typebrieven herschreven werden, was het nu de beurt aan de algemene schrijfstijl voor elke brief of nota.

- klantvriendelijk telefoneren voor alle medewerkers van het Vlaams Fonds.

Nadat in 1998 vooral aandacht was besteed aan de onthaaldiensten werd nu gewerkt aan de attitude van alle medewerkers.

○ Gebarentaal

Het Vlaams Fonds zal in 2000 in zijn Provinciale Afdelingen met 3 cursussen gebarentaal starten. Ook enkele personeelsleden van het centraal bestuur (infoel) volgen deze cursus. De bedoeling van de cursus is duidelijk : onze gehoorgestoorde cliënten beter kunnen ontvangen. De cursus wordt georganiseerd in samenwerking met FLEVADO. Bedoeling is een algemene basiswoordenschat aangevuld met enkele veel voorkomende, typische "Vlaams Fonds- woorden " aan te leren.

○ Opleiding psychodiagnostiek

De coördinatoren vroegen reeds lang een opleiding psychodiagnostiek. Daarom werd een docent aangetrokken die én de nodige theoretische kennis én de nodige praktijk heeft. De cursus werd opgestart met Prof. Roeyers van de RUG. Hij coördineert een postgraduaat psychodiagnostiek met andere universiteiten en hij verzorgt ook consultaties in het COS. De opleiding wordt door hemzelf, samen met medewerkers van de universiteit en van het COS gegeven. Het programma gaat van start in januari 2000 . Het gaat specifiek om problemen bij kinderen. Hetzelfde postgraduaat voorziet een tweede jaar rond v.d.wassenen, met een andere coördinator .Voorlopig werd daar nog geen contact gelegd.

○ Opleiding inspectie

De inspectie zal vanaf 2001 een functie krijgen binnen de controle op het welzijnsdecreet.

Zij wenst daarom zelf een kwaliteitshandboek samen te stellen voor de instellingen zodat hun auditopdracht zo goed en zo constructief mogelijk kan verlopen.

Met het oog op maximale eenvormigheid werd de externe consultant aangeduid die eerder de kwaliteitscel begeleidde bij

de implementatie van het decreet in de welzijnsvoorzieningen. Zo wordt een optimale eenvormigheid nagestreefd. Het project zal lopen van najaar 2000 tot eind 2001.

○ Interne kwaliteit in het Vlaams Fonds

In de loop van 1999 werd een startproject interne kwaliteit gevoerd onder begeleiding van een externe consultant (voor inhoudelijke commentaar : zie onder interne kwaliteit)

Onthaalprogramma voor nieuwe ambtenaren (stagiairs).

Het programma dat werd opgezet in samenwerking met andere VOI's (binnen MOVI) werd verder gevolgd.

Naargelang de behoefte werden er opleidingen georganiseerd rond veiligheid, begroting, administratief recht of management en communicatie. Elk vak heeft zijn coördinator waar andere VOI's bij inschrijven (Het Vlaams Fonds is coördinator voor veiligheid).

Instellingsgebonden items (onthaal, introductie werkteerein e.d.) blijven uiteraard te organiseren binnen de instelling.

In 1999 namen één personeelslid van niveau A en zes van niveau C deel aan deze opleidingen. De organisatie van de stageopleiding rond veiligheid is in handen van het Vlaams Fonds : in 1999 werd er vijf maal een cursusdag georganiseerd.

Bij de inwerkingtreding van het nieuwe statbesluit zal geen van de opleidingen nog verplicht zijn : het statuut zal dan bepalen dat de instelling zelf de nodige opleidingen vaststelt.

De werkgroep vorming van MOVI zal hierover een evaluatie houden en alternatieve voorstellen doen.

Inschrijvingen voor vormingsprogramma's bij de Afdeling Vorming van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Veertien personeelsleden volgden opleidingen bij de Vlaamse Gemeenschap: tien informatica-opleidingen en vier opleidingen rond communicatie, persoonlijke efficiëntie en management.

○ Opleidingen door het service center van de informaticadienst van het Vlaams Fonds.

In 1999 organiseerde dit service center opleidingen Internet, Word, Powerpoint e.d.

Tevens werd er opleiding gegeven rond interne applicaties, gebruikt in het Fonds bv.b. Hermes betrokken deelnemers.

○ Bezoeken aan instellingen.

De bedoeling van deze bezoeken is de medewerkers een realistisch en levensecht beeld te geven van de sector en zo hun motivatie te verhogen.

In samenwerking met de inspectiedienst werden een drietal bezoeken afgelegd in het najaar 1999; deels voor nieuwelingen deels voor personeelsleden die nog nooit een instelling bezochten. Deze bezoeken kunnen altijd op veel enthousiasme en waardering rekenen, ook t.o.v. de instellingen die eraan meewerken.

○ Evaluatoren.

In het najaar van 1999 had er nog een terugkordag plaats voor de groep evaluatoren die we eind 1998/begin 1999 hebben opgeleid.

In januari 1999 namen ook twee personeelsleden deel aan een opleiding evaluatoren die georganiseerd werd in samenwerking met Argo en VHM.

Gelet op de gemiddelde personeelsinstroom zal het verder nodig zijn om een blijvende samenwerking met andere VOI's te hebben rond deze opleidingen.

○ Vormingsverlof.

In 1999 werd 1 aanvraag behandeld.

○ Vorming inzake arbeidsveiligheid.

De dienst veiligheid organiseerde in 1999 een opvolgingsdag (zie verslag aldaar)

○ De werkgroep vorming (veno) van MOVl.

Deze werkgroep vergadert gemiddeld om de maand; de leden ervan bezonnen zich dit jaar over de precieze taak en plaats van vorming binnen de instelling; ondertussen wordt er overgegaan naar meer themagerichte besprekingen bvb. rond onthaal in de instelling; hoe opleidingen evalueren enz..

De groep maakt ook praktische afspraken rond gezamenlijke vormingsprojecten (voor de resultaten, zie ook andere punten rond vorming).

7.2. SOCIALE DIENST

7.2.1 Samenstelling Beheerscomité Sociale Dienst

In 1999 was het beheerscomité van de sociale dienst als volgt samengesteld :

Voorzitter: Pierre VERBIEST

Plaatsvervangend voorzitter: Dora WECKHUYSSEN

Leden: 1) vertegenwoordigers van de administratie:

Willy DE PAUW

Michel BOFFIN

Liliane RAEMAEKERS

Dora WECKHUYSSEN

plaatsvervangers:

Jen VAN ROMPAY

Monique UYTTEBROEK

An RUYSEVELDT

Kut VANEECKHOUTTE

2) vertegenwoordigers van de vakbonden :

ACOD: Leen BOURGOIS

Paul DE COCK

plaatsvervangers: Guido PEETERS

Arius TUERLINCKX

CCOD: Viviane MEYNCKENS

Huguette EYLENBOSCH

plaatsvervangers: Denise STRYCKMANS

Marleen DELEMARRE

Sociaal assistente: Ingrid VAN LANGENHOVE

In de loop van het jaar 1999 werd Ingrid VAN LANGENHOVE ingevolge haar loopbaanonderbreking vervangen door Gino KLAASSEN, sociaal assistent, en Marcelle SAEN, medewerker, voor de administratieve werkzaamheden.

In de loop van het jaar 1999 werden negen vergaderingen gehouden.

7.2.2. Acti viteiten

○ Kinderopvang

W egens ebudgettair en organisatorische redenen kon het Fonds niet ingaan op de vraag van de personeelsleden rond kinderopvang tijdens de vakantieperiodes. Zoals in 1998 bracht het aanbod van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (dienst Emancipatiezaken) hier uitkomst.

De kinderopvang werd georganiseerd in het Markies- en Boudewijngebouw te Brussel.

In 1999 kon nog geen kinderopvang georganiseerd worden. Voor de buitendiensten kon in 1999 op deze manier nog geen kinderopvang georganiseerd worden. Dit wordt voorzien voor het jaar 2000.

○ Tegemoetkoming in de medische kosten

Eind 1999 kon aan zeventien personeelsleden een tegemoetkoming toegekend worden van maximum 5.000 fr. per jaar per personeelslid.

Zoals vorig jaar konden de personeelsleden blijven genieten van financiële tegemoetkomingen voor:

- culturele en sportevenementen
- hospitalisatieverzekering
- sinterklaaspremie voor kinderen onder de 12 jaar
- kinderopvang/ voor- en naschoolse opvang
- jeugdvakanties
- geboorten
- pensionering

Tevens konden zij korting bekomen in handelszaken, musea hotels en bungalowparken en voor recreatie en reizen.

Zoals in 1998 hield de sociaal assistente weer verscheidene zitdagen in de provinciale bureaus teneinde een optimale dienstverlening te kunnen verzekeren.

Verder konden alle personeelsleden en ook de senioren steeds beroep doen op de sociale dienst bij eventuele problemen.

Belangrijke steeds terugkerende evenementen waren ook in 1999 ons jaarlijks personeelsfeest op 14 oktober 1999 en ons jaarlijks

seniorenfeest op 30 september 1999. De senioren bezochten de stad Hasselt waar ze een toeristische rondrit maakten en het jenevermuseum bezochten.

In samenwerking met andere Vlaamse Openbare Instellingen (via M OVI / Sociale Diensten werkgroep) werd in 1999 voor de tweede maal een cursus "voorbereiding op het pensioen" georganiseerd. Deze cursus werd georganiseerd op twee locaties, namelijk te Blankenberge en Hasselt. Drie personen namen hieraan deel. Dit initiatief zal ook in 2000 herhaald worden.

In 1999 kregen vier personeelsleden een attentie voor 35 jaar dienst bij het Fonds.

7.2.3 Budget van de sociale dienst

In 1999 beschikte de Sociale Dienst over 14.300.000 Bcf (352.216,75 Euro) om haar werking te financieren.

Een groot gedeelte van deze middelen diende gespendeerd te worden aan maaltijdcheques. Tegemoetkomingen werden verleend voor medische kosten. Andere posten waren de aankoop van voedingswaren via automaten en niet-terugvorderbare tegemoetkomingen.

Ook werden de steeds weerkerende initiatieven voor het personeel zoals personeelsfeest en seniorenfeest gefinancierd.

Voor het jaar 2000 zal een herschikking worden doorgevoerd. Per kind ten laste zal, zonder beperking van leeftijd, een maximale tegemoetkoming van 7.500 fr. worden verleend. Voor deze tegemoetkoming komen in aanmerking :

- de kinderopvang, voor- en naschoolse opvang en middagtoezicht in scholen;
- de reizen georganiseerd door de scholen tijdens het schooljaar;
- de speelpleinwerking tijdens de schoolvakanties;
- de jeugdvakanties;
- de kosten van inschrijving bij hoger onderwijs en andere daaraan verbonden kosten.

7.3. LOGISTIEK

De dienst Logistiek heeft in 1999, zoals de vorige jaren, steeds getracht om de diensten en personen zo goed mogelijk te ondersteunen. Dienstbaarheid/hulpvaardigheid heeft altijd absolute voorrang. Tijdens dit jaar werd de dienst ook nog begeleid/gecoacht door de nieuwe Adjunct-Administrateur-Generaal.

Zowel op technisch als op materieel vlak werd bijzondere nadruk gelegd op de klantvriendelijkheid voor iedereen. Al het personeel moet op een aangename wijze kunnen werken/vergaderen en alle externen dienen in optimale omstandigheden opgevangen.

Het werkvolume nam nog toe door voortdurende vragen tot ondersteuning van allerlei aard.

In het bijzonder werd veel aandacht en tijd besteed aan de begeleiding en de opvolging van het nieuwe gebouw van de provinciale afdeling te Antwerpen. Tevens werden op verzoek van de dienst V.G.V., ter uitvoering van de gehouden Basisoverlegcomité's in overleg met de dienst IDEWE, bijkomende werkzaamheden en uitgaven verricht.

De brede waaier van de verschillende opdrachten werd uitgevoerd door een effectieve personeelsaanwezigheid van circa 58 %. In dit percentage is rekening gehouden met de openstaande betrekking van de Adjunct van de directeur.

Wat de gebouwen betreft investeerde het Vlaams Fonds veel tijd en energie.

In het gebouw van het hoofdbestuur werd het onthaal opnieuw geschilderd en de balie vernieuwd. Tevens werd de toegangscontrole voor de parking aangepast, werden de plaatsen herschikt en werden de aanduidingen beter aangebracht. De zesde verdieping werd volledig opgeknappt. Voor de toegankelijkheid van de documentatie- en de informatiedienst werd geen traplift geplaatst, daar op het gelijkvloers een ontvangstruimte werd gecreëerd. In het vooruitzicht van de uitbreiding van het kader, waarvoor een grondige herschikking van de lokalen in 2000 dient doorgevoerd, werden de nodige maatregelen getroffen tot ontruiming van de door de onderhuurders ingenomen lokalen.

Op 25 januari 1999 besliste de Minister het gelijkvloers en de eerste verdieping van een gebouw in het kantorenpark Den Helder te Berchem aan te kopen voor de provinciale afdeling te Antwerpen. Eind januari werden de werkzaamheden aangevat door de firma Coördinatie Organisatie Constructie (C.O.C.), in samenwerking met de diensten van het Vlaams Fonds met inbegrip van de preventieadviseurs, het Adviesbureau Toegankelijke Omgeving (ATO)

en de administratie overheidsopdrachten, gebouwen en gesubsidieerde Infrastructuur (AOGGI) van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Een architect van deze dienst woont samen met het hoofd van de provinciale afdeling de wekelijkse werfvergaderingen bij. Voortdurend dient overleg gepleegd om al dan niet noodzakelijke meerkosten te onderzoeken en erover te beslissen. Bij de inrichting van het gebouw werd zeer veel aandacht besteed aan de toegankelijkheid voor personen met een handicap, de V.G.V.-noodwendigheden en de moderne behoeften van het personeel. De verhuis is voorzien voor begin april 2000.

Aan het Aankoopcomité van het Ministerie van Financiën werd gevraagd om het oude gebouw vanaf 01/04/2000 te koop te stellen.

Het nieuwe gebouw van de provinciale afdeling Limburg is volledig afgewerkt. Op enkele details na, zal de definitieve oplevering geen problemen geven.

De verkoop van het oude gebouw zou volgens de laatste berichten in een stroomversnelling komen. Een projectontwikkelaar wil de Toren van de 2-Torenwijk te Hasselt in hun geheel aankopen.

Voor de huisvesting van de provinciale afdeling Brabant te Leuven, werd concreet ingegaan op de uitnodiging van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, recent overgenomen door de Vlaamse Bouwmeester. Die zal binnenkort een "Open Oproep" tot kandidaat ontwerpers bekendmaken tot het bouwen van een Vlaams Administratief Centrum in de onmiddellijke omgeving van het station te Leuven. De realisatie van dit project wordt gepland tegen 2003. Bovendien werden nog verschillende immobielmakelaars aangeschreven, maar voorlopig zonder resultaat. Dit is vermoedelijk te wijten aan de grote werkzaamheden door de aanleg van de T.G.V.

In de provinciale afdeling West-Vlaanderen moeten schilderwerken uitgevoerd worden. De lokalen van de provinciale afdeling Oost-Vlaanderen zijn onaangepast aan personeel en bezoekers. Er moet uitgekoken worden naar een andere locatie, tenzij er in het bestaande gebouw enorme investeringen gebeuren.

Zoals in de inleiding vermeld, werden voor de V.G.V. van het Vlaams Fonds verschillende werkzaamheden uitgevoerd of aankopen verricht, zoals o.a. pictogrammen, stickers, wisselkaders, voetsteunen, documenthouders, een elektrische boiler, een uitgietsbak, een zeemvāwring, het regelmatig (her)plaatsen van vloerkabelgoten. Bij het centraal bestuur werd ook gezorgd voor de aankoop van een speciale stoel met hoge rugleuning, het aanbrengen van een branddetectie- en blussysteem voor de serverlokalen van de informatica. In de provinciale afdelingen Oost- en West-Vlaanderen werd

de brandcentrale uitgebreid en de elektriciteit aangepast. Een speciaal aangepaste bureaustoel bestemd voor een collega met zware rugproblemen werd aangekocht voor de p.a. West-Vlaanderen. Bij de provinciale afdelingen werden de oude manuele snijmachines vervangen. Bovendien werd gezorgd voor de plaatsing van een inbraakcentrale, een brandcentrale, automatische schuifdeuren, een brandwerende deur, zonneweringen, een douchecabine en twee gehandicapten-W.C.'s met opklapbare beugels in het nieuw gebouw te Antwerpen. In dit laatste gebouw moeten ook nog aanvullende voorzieningen worden aangebracht zoals o.a. pictogrammen, brandblussers, wisselkaders.

Wat de verzekering aangaat, blijft de toestand ongewijzigd. Een schadegeval heeft zich voorgedaan: in de nacht van 3 op 4 juni 1999 werd ingebroken in de provinciale afdeling Limburg. Een uit werd ingeslagen en een printer ontvreemd. De verzekering heeft deze diefstal volledig vergoed, rekening houdend met de vrijstelling. Voor de bijdrage betreffende de makelaarsvergoeding werd in het raam van M OVI nog geen beslissing genomen. Nochtans werd deze vergoeding wel betaald.

Het wagenpark werd sedert juni 1999 uitgebreid met een Stationwagen B.M.W.. Na grondige studie werd voor deze wagen gekozen en werd overgegaan tot huur in plaats van aankoop. De autovoertuigen mogen uitsluitend gebruikt worden door personeelsleden die beschikken over een "medische schifting". Tijdens dit referentiejaar werden de 3 voertuigen, waarover de Logistiek beschikt, gebruikt voor 428 boodschappen, 62 bevoorradingen + werkzaamheden voor de provinciale afdelingen en 24 verplaatsingen met de Voorzitter van de Raad van Bestuur en 14 verplaatsingen door de dienst Informatica.

Tijdens het jaar 1999 verzorgde de dienst Logistiek gemiddeld vier vergaderingen per dag. Over het hele jaar bedroeg het aantal gevraagde koppen koffie het niet onaardige getal van 20.468 stuks (= 83 per dag).

De ondersteuning bestond uit reservaties van de vergaderingen, inrichting vergaderruimte, klaarzetten van koffie en water met de nodige bijhorigheden, afruimen, afwassen, enz.. De ontvangst van de Commissie Welzijn van het Vlaams Parlement op 28 oktober was een groot succes dank zij o.m. ook de ondersteuning van de Logistiek. Voor het Horizon-Project werd voortdurend logistieke steun verleend.

De dienst was ook betrokken bij de jaarlijks terugkerende Europadag, die gehouden werd op 23 november en bij de Vlaanderendag (Open Daur) op 21 maart. Bij dit laatste evenement werd ook steun verleend aan de p.a. Limburg

De infostand werd in 1999 verschillende keren opgesteld, namelijk:

○ 18 april	A.L.S.-Contactdag	Blakenberge
○ 06 tot 08 mei	Reva'99	Gent
○ 28 mei	Europees Project "Alternatieve Beroepsopleiding"	Brussel
○ 18 september	Militantenbijeenkomst	Houffalize
○ 25 september	5 ^e Vlaamse Wereldbovendag	Katrijk
○ 23 november	Europadag	Wemmel

Een TV/Video met kast werd aangekocht om ter gelegenheid van de stand de nodige informatie te verstrekken zoals o.a. de Vlaams Fonds informatie Video.

Het kopiewerk is, niettegenstaande het veelvuldig gebruik van de elektronische berichtgeving, in vergelijking met 1998 toegenomen met circa 500.000 exemplaren. De toegenomen verstrekking van regelmatige informatie zoals het adresboek van de instellingen, informa'ts, de veelvuldige nota's, verslagen, begrotingsboeken en studies, de werking van de heroverwegingscommissies, de uitgifte van een personeelskrantje, het opvoeren van de beslissingen in de provinciale afdelingen enz. zijn daar niet vreemd aan.

De tabel hierna heeft zowel betrekking op het hoofdbestuur als op de provinciale afdelingen.

Jaar	Totaal aantal kopieën	Evolutie in %
1993	2.860.912	100
1994	3.778.133	132,1
1995	4.759.956	166,4
1996	4.799.507	167,8
1997	5.550.109	194
1998	5.620.892	196,4
1999	6.160.235	215,3

Het volume aan kopieën en de verhoging van de kwaliteit werd ook in de hard gewerkt door de vervanging bij het hoofdbestuur van drie oude kopieertoestellen door digitale.

De werkelijke frankkosten voor het gans Vlaams Fonds bedroegen tijdens het jaar 1999 9.161.280 Bf (227.102,19 Euro). Voor het aantal verzonden brieven werd een totaal van 180.680 bereikt.

Ook werd dit jaar veel aandacht gewijd aan een marktonderzoek van briefpapier en -omslagen, teneinde vanaf 01/01/2000 de nieuwe huisstijl van het Vlaams Fonds met gestileerd leeuwje te kunnen realiseren. Tevens werd het voorraadbeheer van alle kantoorbenodigdheden op punt gesteld en geïnformatiseerd. Bijzondere aandacht is ook uitgegaan naar de opvolging van de verkoop en de voorraad van drank en koekjes. Wegens de dioxinecrisis heeft het personeel een tijdje geen drank of koekjes kunnen nuttigen. Aan alle personeelsleden werd een Euro-muntconvector ter hand gesteld, die hen toelaat ver voor de definitieve overgangsdatum, zich met de Euro vertrouwd te maken.

Voor 1999 werd uiteraard ook verdere aandacht besteed aan de liquidatie van het archief. Deze werkzaamheden konden uitgevoerd worden dankzij de aanwerving van een "assistent-archief" en de hulp van jobstudenten tijdens de vakantiemaanden. In totaal werden twee containers gevuld voor in totaal 18.000 kg. Bovendien werd het archief van de provinciale afdeling Antwerpen opgeruimd met inbegrip van het revalidatiearchief (betaalfardeb en dubbels van beslissingen RIZIV). Eén container werd gevuld, goed voor een gewicht van 7.660 kg.. Ook werden oude dossiers verhuisd van de provinciale afdelingen Oost- en West-Vlaanderen naar het archief Victoria te Brussel. Regelmatig werden deze oude dossiers voor consultatie teruggevraagd.

Wat het "oud papier" aangaat, werd regelmatig gekleurd papier en karton naar het containerpark gevoerd. Het gerecycleerd wit papier met een gewicht van in totaal 5.310 kg., (opbrengst = 11.560 Bf (286,56 Euro)) werd naar een papierfirma gebracht.

Zoals weergegeven in de planning en doelstellingen voor 1999, werd de klantvriendelijkheid aan het onthaal, buiten de reeds gemelde verfraaiingswerken nog opgedreven. De planning van alle vergaderingen in het centraal bestuur kan via de P.C. ingekeken worden om de bezoekers juist te informeren. De logistiek bracht dagelijks de telefoonlijsten up to date om zowel bellers als bezoekers dadelijk de juiste informatie te kunnen verstrekken. Ook werd vanuit het onthaal steeds bevestigd of een parking gereserveerd was. Bovendien, en niet in het minst, werden twee informatieborden aangebracht voor enerzijds de aankondiging van vergaderingen en anderzijds mededelingen aan het personeel.

7.4 VERSLAG VAN DE EMANCIPATIEAMBTENAAR

7.4.1 Evoluties in het personeelsbestand

Eind 1998 werd een nieuwe adjunct-administrateur-generaal aangesteld. Zij trad in dienst op 01.01.1999, op deze manier kwam er een vrouwelijke stem in de directieraad (samenstelling rang A2 en A3) van het Vlaams Fonds.

Verder onderging het personeelsbestand geen ingrijpende wijzigingen.

7.4.2 Informeren en sensibiliseren

In de loop van 1999 werd er vooral geïnformeerd en gesensibiliseerd. Op 31 augustus werd door de emancipatieambtenaar een Positief Actieplan (PAP) voorgesteld.

Het opstellen van dit plan werd begeleid door VOICE (Vlaamse Openbare Instellingen Commissie Emancipatie) onder leiding van Hedwig van Roost, opdrachthouder emancipatiezaken van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Op het intranet kregen we een pagina ter beschikking om informatie omtrent emancipatiezaken bekend te maken bij de Vlaams Fonds medewerkers; via dit kanaal werd het vijfjarenplan verspreid.

In het personeelskrantje 'Dag Collega' is er een vaste rubriek 'Emancipatiezaken'. Hierin werd bericht over het Positief Actieplan, de viering van het 50 jaar vrouwenstemrecht en de deelname aan de VOICE en de werkgroep deeltijds werken door de emancipatieambtenaar. Ook de deelname van Vlaams Fondsmedewerkers aan de werkgroepen voor personeelsleden met een handicap die door het M VG werden opgezet, werd hier in de kijker gezet. Het gaat om de werkgroepen 'mobiliteit' en 'tewerkstelling van personen met een handicap in de overheid - 2%-regel'.

7.4.3 Samenwerking met andere diensten en verantwoordelijken

In overleg met de opdrachthoudster vorming - HRM werd ervoor geopteerd om in 1998 geen specifieke vorming in het kader van emancipatiezaken aan te bieden. In 1998 werd immers reeds een uitgebreide reeks vormingen voor het personeel opgezet. Het ging

hierbij in hoofdzaak om informatica-opleidingen, opleidingen naar klantvriendelijkheid en i.v.m. kwaliteitszorg en opleidingen ter voorbereiding van het overgangsexamen naar niveau A.

7.5. KWALITEITSZORG IN HET VLAAMS FONDS: EEN VERKENNING.

In 1999 vond in het Vlaams Fonds een startproject plaats om de uitbouw van een kwaliteitszorgprogramma, specifiek gericht op het intern functioneren van de organisatie, voor te bereiden. Patrick De Bock coördineerde het startproject.

De bedoeling van het opstartinitiatief was het terrein te verkennen (leerproces), af te bakenen (waarover moet het gaan?) en te oefenen (sensibilisering). Door bovendien de belangstellende personeelsleden aan het woord te laten en beter vertrouwd te maken met een aantal basisbegrippen werden de fundamenten gelegd van een kwaliteitsprogramma voor de komende jaren.

○ Achtergrond

Sinds het midden van de jaren '80 hebben de principes en methodes van Integrale Kwaliteitszorg (IKZ) geleidelijk ingang gevonden in het bedrijfsleven. Steeds meer organisaties uit alle sectoren worden geconfronteerd met stijgende kwaliteitseisen - en dat in een steeds sneller evoluerende en complexere wordende omgeving. Kwaliteitszorg wordt steeds meer gezien als een essentieel kenmerk van performante organisaties.

Het is duidelijk dat het thema kwaliteitszorg ook sterk aan belang wint bij de overheid. Enerzijds legt de overheid de gesubsidieerde non-profit-sectoren verplichtingen op inzake kwaliteitszorg. Op Vlaams niveau heeft dat zich de voorbije jaren geconcretiseerd in een aantal decreten voor het hoger onderwijs, de gezondheids- en de welzijnszorg, waarin expliciet naar integrale kwaliteitszorg wordt verwezen. Anderzijds vindt kwaliteitszorg binnen de overheidsadministratie zelf meer en meer ingang. Het Vlaams Fonds kan daarbij niet achterblijven, alleen al omwille van de geloofwaardigheid en de voorbeeldfunctie van de organisatie t.a.v. de voorzieningen en omwille van het waarmaken en uitstralen van een kwaliteitsimago naar alle externe klanten.

○ De opzet van het startproject

Als 'startproject' vonden in het Vlaams Fonds een aantal gerichte

vormings- en pilootactiviteiten plaats met deelname van een ruime groep personeelsleden. Daarmee is de basis gelegd voor een groeiende consensus rond de te volgen kwaliteitsbenadering en -prioriteiten, de verdere implementatie van IKZ en de opties en planning in een meerjarenperspectief.

In een eerste fase is een korte analyse gemaakt van de uitgangssituatie d.m.v. een aantal interviews met managementverantwoordelijken in de organisatie. De bedoeling van de interviews was kennis te nemen van de bestaande verwachtingen en opleidingsbehoeften inzake interne kwaliteitszorg (specifiek wat iedere dienst betreft), wat de gesprekspartners goed vonden in de organisatie en wat zij als concrete kwaliteitsproblemen ervaren.

Op basis van al de informatie uit de interviews is vervolgens de algemene opzet van het startproject nader ingevuld met de bepaling van aard en duur van de vormings- en andere activiteiten, de thema's en de mogelijke participanten.

De aanpak van het startproject werd uiteindelijk gekenmerkt door een diversiteit van vier onderdelen :

- eerste spoor : trainings- en sensibiliseringsessies t.a.v. de diensthoofden
- tweede spoor : vergelijkbare training en sensibilisering t.a.v. gëengageerde ambtenaren
- derde spoor : een geselecteerde groep sterk gemotiveerde personeelsleden die in een workshopformule werken aan een referentiekader van minimale kwaliteitseisen voor de administratie van het Vlaams Fonds
- vierde spoor : als pilootproject een experimentele verbetergroep rond kwaliteitsborging (via een interne dienstverleningsafspraken / SLA = service level agreement) en interne klantgerichtheid.

○ Snelle diagnose

Tijdens of naar aanleiding van de verstrekte trainingen werd aan de deelnemers bij wijze van oefening een vragenlijst voorgelegd. De bedoeling van deze "Quick Quality Scan" was om op een efficiënte wijze een beeld te krijgen van de mate waarin een organisatie zich gedraagt volgens de principes van de integrale kwaliteitszorg

De algemene resultaten van deze snelle diagnose stemmen in hoge mate overeen met het kwalitatief beeld zoals het uit de andere elementen van het startproject naar voor kwam : het Vlaams Fonds staat

nog niet ver inzake IKZ, maar er zijn voldoende elementen aanwezig om een IKZ-traject mogelijk te maken (externe klantgerichtheid en capaciteit tot verandering scoren goed).

Het Vlaams Fonds scoort relatief beter in de 'vernieuwings'-aspecten (heeft ongetwijfeld te maken met de vele veranderingsprocessen die men telkens met redelijk succes heeft verwerkt), en relatief minder goed in de 'sturings'- en 'borgings'-aspecten.

Naar de aard van de operationalisering is de bevinding dat men sterker achter de acceptatie van de principes staat, dan dat men reeds consistent goed scoort wat de eigenlijke toepassing betreft.

○ Conclusies uit het startproject

Het startproject heeft in ieder geval aangetoond dat een gerichte IKZ-benadering in het Vlaams Fonds een goede kans op slagen heeft en een belangrijke meerwaarde kan betekenen. Er is een relevante groep ambtenaren aanwezig die positief staat tegenover het kwaliteitszorggedachtengoed, wat een voorwaarde is om op de IKZ-spiraal op gang te brengen. Bovendien bleek uit het startproject dat het kwaliteitsdenken heel wat problemen bespreekbaar maakt en tegelijk ook de aanzet tot verbetering inhoudt.

Met andere woorden : dankzij een gerichte en volgehouden inspanning op het gebied van kwaliteitszorg zal het Vlaams Fonds niet alleen de kwaliteit van de dienstverlening kunnen verbeteren maar zullen ook een aantal bekende en sluimerende organisatieproblemen concreet kunnen worden aangepakt.

Met de volgende nevenaspecten die gerelateerd zijn aan succesvolle IKZ-inspanningen dient in ieder geval rekening gehouden bij het uitwerken van een programma :

- het positief beïnvloeden van de attitudes
- het vergroten van betrokkenheid / identificatie met de interne en externe organisatiebelstellingen
- het stimuleren van geloofwaardigheid d.m.v. tastbare verbeteringen
- het herstellen dan wel winnen van vertrouwen o.m. door consistentie van de signalen en het laten blijken van waardering
- het waarmaken van de voorbeeldfunctie door top- en middle management
- het beter profileren van de administratie binnen het ruimere veld van actoren op het werkteerrein.

Voor het Vlaams Fonds lijkt het zinvol om IKZ in te voeren om de volgende doelstellingen te bereiken:

- verbeteren van de efficiëntie en efficiëntie van de dienstverlening
- verhogen van de coherentie tussen afdelingen en diensten
- verhogen van de werkmotivatie van de ambtenaren
- verhogen van de tevredenheid van gehandicapten en voorzieningen
- verbeteren van het imago van, en de beeldvorming over, het Vlaams Fonds
- verhogen van de innovatiecapaciteit.

○ Oriëntaties voor de toekomst

Met het oog op begeleiding en sturing van een kwaliteitsprogramma voor de komende jaren is een interne 'kwaliteitsraad' aangesteld, onder voorzitterschap van Kristel Gevaert, adjunct-administrateur-generaal. In deze raad zullen inhoudelijke reflexie- en brainstormingsoefeningen plaatsvinden, zullen er impulsen worden gegeven tot concrete projectvoorstellen en zullen de initiatieven worden gesuperviseerd en gecoördineerd. De kwaliteitscoördinator staat in voor de praktische uitwerking en de coördinatie op het terrein. Deze groep en meer bepaald de kwaliteitscoördinator zal onder meer ook verantwoordelijk zijn voor de communicatie over het IKZ-traject naar de leiding (directieraad, diensthoofden) en naar de personeelsleden.

De kwaliteitsraad is vanaf het najaar 1999 van start gegaan met :

- het verder uitwerken van een referentiekader met kwaliteitscriteria voor de administratie van het Vlaams Fonds. De associatie met de sector specifieke minimale kwaliteitseisen voor de gehandicaptenvoorzieningen ligt voor de hand. Het beoogde referentiekader kan, eenmaal op punt gesteld, gedurende enkele jaren de leidraad vormen voor activiteiten inzake kwaliteitszorg in het Vlaams Fonds. Het kader moet houvast bieden bij het bepalen van richting en doelstellingen van de noodzakelijke verbeteracties en bij het meten van vooruitgang van de performantie op bepaalde aspecten. Het referentiekader dient ook gepromoot naar en gedragen door alle personeelsleden.
- de voorbereiding van een meerjarenprogramma (2000-2005) met prioriteitsbepaling, fasering en programmabeschrijving van de te ondernemen initiatieven

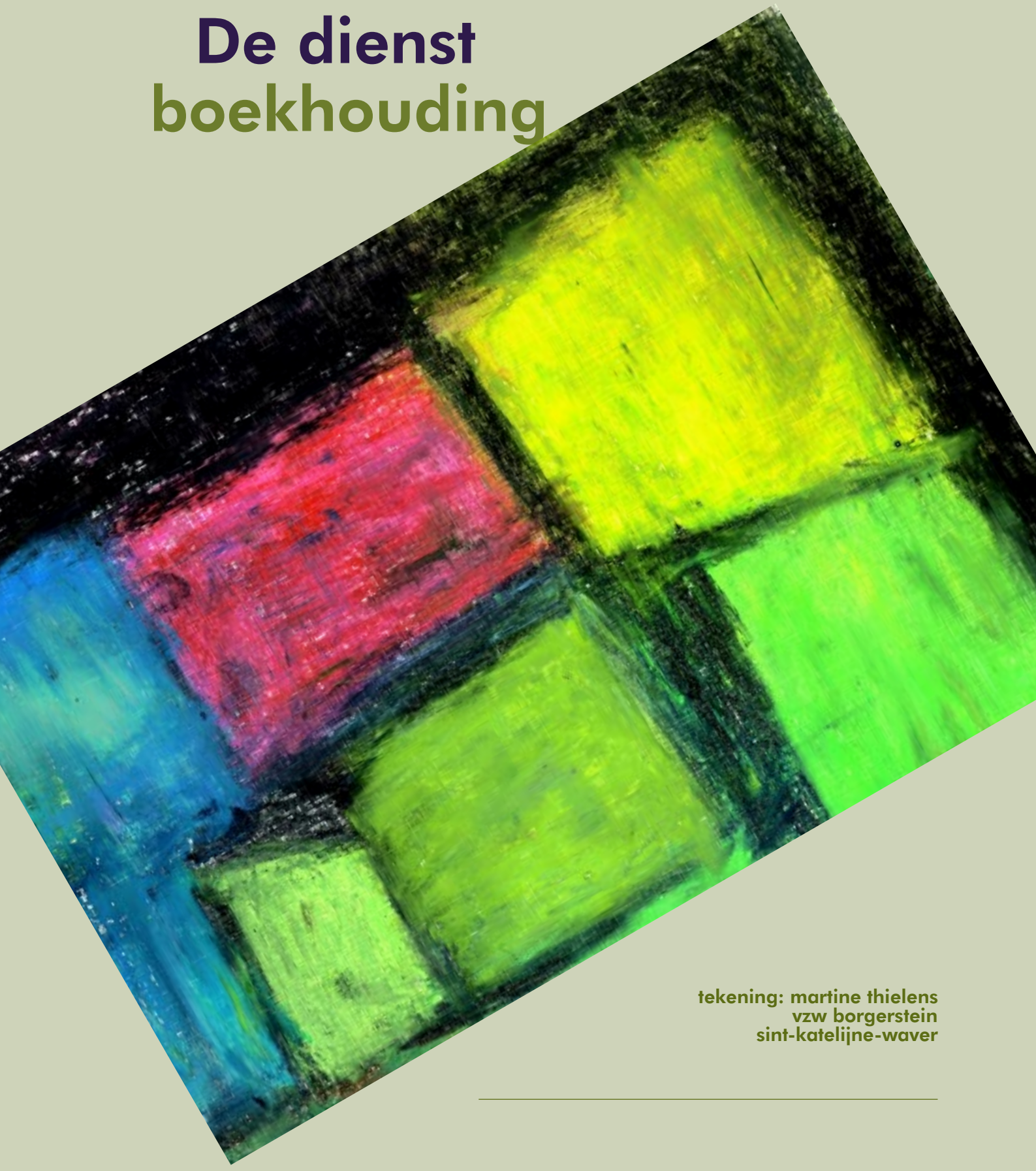

Eén van de belangrijke principes van kwaliteitszorg is : de betrokkenheid en de deelname van alle personeelsleden. De kwaliteitsraad heeft dan ook beslist om, alvorens een programma vast te leggen, aan alle personeelsleden van het Vlaams Fonds de gelegenheid te geven suggesties te doen en/of hun mening te vertolken over wat zij belangrijk vinden, wat zij ervaren als pluspunten of als knelpunten in de organisatie, wat hun verwachtingen of behoeften zijn inzake IKZ, welke thema's zij het eerst zouden willen aanpakken. De kwaliteitsraad wil dus in de eerste plaats luisteren naar wat de personeelsleden hebben in te brengen. Bij hen is immers een kapitaal aan ervaring en deskundigheid aanwezig. Begin 2000 zal in iedere dienst een hoorzitting plaatsvinden. Om deze hoorzittingen niet helemaal onvoorbereid aan te vatten stuurde de kwaliteitsraad vooraf aan alle personeelsleden een vragenlijst.

Hoofdstuk 8

De dienst boekhouding

tekening: martine thielens
vzw borgerstein
sint-katelijne-waver

De dienst boekhouding

Zoals reeds in het "Jaarverslag 1998" werd vermeld, heeft de Vlaamse gemeenschap met het BVR dd 21.05.1997 (B.S. 11.10.97) betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen, vanaf 1998 uniforme boekhoudregels en een uniform budgettair en algemeen economisch boekhoudplan aan de diverse VOI's opgelegd. Zo werden de budgettaire uitgaven en ontvangsten enerzijds en de lasten en de opbrengsten anderzijds, vanaf het boekjaar 1998 verwerkt conform de nieuwe aanrekening- en waarderingregels vervat in bovenvermeld besluit. Voor het Vlaams Fonds wijken deze nieuwe aanrekeningregels in principe weinig af t.o.v. de in het verleden gehanteerde regels bij de uitvoering van de begroting en bij de imputatie op de algemene, economische rekeningen. Een belangrijke nieuwigheid ingevolge het boekhoudbesluit voor de VOI's, is de halfjaarlijkse afsluiting van het boekjaar die midden de verloopperiode valt. Daarnaast moet de jaarrekening vanaf 1998 voorgelegd worden onder de vorm zoals bepaald in voornoemd besluit.

De boekhouding heeft in de loop van 1999 de implementatie van de boekhoudrichtlijnen opgenomen in bovenvermeld BVR van 21.05.97 verder uitgewerkt en toegepast.

Op het vlak van het rekeningstelsel van de begrotingsboekhouding was er in 1999 een wijziging die evenwel vooral op statistisch niveau van belang is. Vanaf het boekjaar 1999 dienen de VOI's de ESR 95 classificatie (Europees Stelsel van Rekeningen) in hun rapportering te volgen voor hun budgettaire uitgaven- en ontvangstenrekeningen (i.p.v. de ESR-code : Europees Stelsel voor Economische Rekeningen).

De belangrijkste wijziging t.o.v. de ESR - classificatie (boekjaar 1998) situeert zich op het vlak van de "tegenoetkomingen aan de instellingen voor minder-validen". In de ESR 95-classificatie worden dergelijke tegenoetkomingen aanzien als sociale uitkeringen in natura (ESR-code 34.32: "Inkomensoverdrachten aan de gezinnen -

Uitkeringen in natura"), aangezien zij tot doel hebben het aandeel ten laste van de gezinnen te verlichten. De overige (rechtstreekse) "tegenoetkomingen ten gunste van de minder-validen" vallen onder de ESR-code 34.31: "Inkomensoverdrachten aan de gezinnen - Geldelijke uitkeringen".

Naast deze louter statistische aanpassingen op rapporteringniveau diende de vrij zware parametrage van zowel het boekhoudpakket "PIA" als de interface "JULIUS" meermaals te worden aangepast, vooral ingevolge de nieuwe of gewijzigde reglementeringen die in de loop van het jaar van kracht werden (o.a. voor de subsidies inzake "de Vlaamse inschakelpremie", de nieuwe forfaitaire subsidiëring van de CGVB's, de uitkering van de VIA-middelen '99 (Vlaams Intersectoraal Akkoord) aan de BW's, de forfaitaire subsidiëring "Arbeidstrajectbegeleiding", het experiment "projecten Arbeidszorg", de projecten "vrijtijdsbesteding", voor de subsidiëring "Centrale wachtlijstwerking", ...). Het parameterbeheer blijft echter een zeer delicate en vooral tijdrovende onderneming teneer - daar naar rapportering toe - de bestaande en nieuwe gegevens duidelijk en overzichtelijk moeten worden weergegeven. Bovendien dienen de parameters in het boekhoudpakket en de interface synchroon te lopen.

Tevens wordt benadrukt dat ondanks de "informatisering" er op de boekhouding nog tal van werkzaamheden blijven die in de marge moeten gebeuren en een vrij belangrijk pakket blijven vertegenwoordigen: het verwerken van de personeelskosten en regularisaties, de kasoperaties, het opmaken en het boeken van de boekhoudkundige inventaris (extra-comptabel), het boeken van de financiële rekeningen, het boeken van de gewone terugvorderingen, de opvolging en aanzuivering van de uitgekeerde voorschotten ter controle van de ingebrachte afrekeningen, het opvolgen van de functionele uitgaven via de bestelbonprocedure,...

De ingebruikneming van het 'PIA cliënt server' systeem (PIA 5), initieel voorzien vanaf 01.01.2000, werd wegens tijdsgebrek uitgesteld tot 1 januari 2001.

Inderdaad, de dienst boekhouding werd nauw betrokken bij de opmaak van de begroting 2000, een zaak die in 1999 toch wel heel veel tijd in beslag heeft genomen.

Aanvankelijk heeft de boekhouding een belangrijke en omvangrijke bijdrage geleverd met betrekking tot de toelevering van gegevens voor de audit van de sector "Tewerkstelling" en de "hangende verplichtingen".

Naar aanleiding van de resultaten en aanbevelingen in het kader van de begrotingsaudit eind '98 - begin '99 werd geopteerd om de begroting op een meer "bedrijfseconomische" basis op te maken. Hierbij is het de bedoeling dat door de koppeling van een 'bedrijfseconomisch' budget aan het uiteindelijk benodigde 'liquiditeits' budget, de verklarende factoren bij de totstandkoming van de begroting duidelijker en doorzichtiger worden. Dit betekent evenwel dat elke budgethouder een strikte structuur en een uniforme terminologie dient te volgen bij de begrotingsopmaak van zijn materie.

Deze structuur en terminologie werd door de dienst boekhouding met behulp van het advies van een externe consultant uitgewerkt en in een eerste fase geconcretiseerd in een aantal basistabellen voor de begrotingsopmaak. De Begroting 2000 alsook het Bijblad 2000 werden volgens deze benadering opgesteld. Deze Excel-tabellen werden dan in een latere fase gebruikt als basis voor de invoer van de begrotingsgegevens in de informaticatoepassing "FINCAST" (Financial Forecasting - systeem).

Het softwareprogramma "FINCAST" is speciaal ontworpen om op een gestructureerde wijze financiële gegevens in te brengen, het financieel beheer op te volgen en om allerlei simulaties op een vlugge en eenvoudige wijze te kunnen uitvoeren. Dit programma werd in september 1999 aangekocht en vervolgens in een bruikbaar model gegoten voor het Vlaams Fonds. Het is dan ook de bedoeling om met behulp van "FINCAST" de werkzaamheden in het kader van de begrotingsopmaak meer gestructureerd en sneller te laten verlopen (de uitwerking van de begrotingsopmaak via "FINCAST" is evenwel nog niet volledig afgerond en wordt in de loop van 2000 gefinaliseerd).

Zoals reeds vermeld in het jaarverslag 1997, werd de boekhouding aangeduid tot Eurocoördinator binnen het Vlaams Fonds. Vanaf 01.01.1999 werd de Euro definitief ingevoerd. Uiteraard heeft de boekhouding zich het afgelopen jaar blijven inspannen om het personeel van het Vlaams Fonds te informeren over en bewust te maken van de gevolgen die de invoering van de Euro voor het Vlaams Fonds als administratie in relatie met de 'cliënten' meebrengt. Het Eurodecreet, goedgekeurd op 14 juli 1998, regelt het Eurogebruik voor privaatrechtelijke personen in hun relatie met de Vlaamse overheid. In uitvoering van art. 9 van dit decreet werd de keuzemogelijkheid Bf/Euro vanaf 1 januari 1999 van toepassing gemaakt op alle categorieën subsidies, toelagen of voordelen welke onder de bevoegdheid van het Vlaams Fonds ressorteren, behalve voor de Residentiële Sector.

Een belangrijk gevolg van de invoering van de Euro is de toepassing

van de "dubbele muntvermelding". Dit houdt in dat vanaf 1 januari 1999 ook de Vlaamse openbare instellingen in hun externe communicatie (o.a. in briefwisseling, folders en andere documenten) naast de vermelding van bedragen 'in Bef' ook het equivalente bedrag 'in Euro' dienen op te geven. Omtrent de toepassing van de "dubbele muntvermelding" werden via diverse kanalen (omzendbrieven, krachtlijnen, info-dagen) strikte richtlijnen gegeven die door de boekhouding werden gecoördineerd, eventueel verduidelijkt en samengevat ter beschikking gesteld aan de diverse diensten binnen het Vlaams Fonds. Als Eurocoördinator heeft de dienst boekhouding dan ook de taak om erop toe te zien dat het principe van de "dubbele muntvermelding" binnen het Vlaams Fonds correct wordt toegepast.

In het kader van de voorbereiding van de definitieve fase van de invoering van de Euro (vanaf 1 januari 2002), werden de Vlaamse overheidsinstellingen in de loop van 1999 door het Ministerie van de Vlaamse gemeenschap verzocht om hun regelgeving te onderzoeken en te inventariseren. Dit met het oog op eventuele aanpassingen van bepalingen in de reglementering die het gebruik van de Bef opleggen of berekeningswijzen en afrondingsregels bevatten m.b.t. bedragen in Bef. De dienst boekhouding heeft deze bevraging aan de diverse diensten van het Vlaams Fonds gecoördineerd en gecentraliseerd. Voor wat de reglementering van het Vlaams Fonds betreft zijn de nodige aanpassingen evenwel vrij beperkt.

In de loop van 2000 staat de dienst boekhouding dus weer voor belangrijke, nieuwe uitdagingen: naast de opvolging van het Euro-gedrag, zullen vooral veel inspanningen gaan naar de voorbereiding van de implementatie van het nieuwe 'cliënt server' boekhoudsysteem voorzien vanaf 1 januari 2001.

Gezien de vernieuwde technische mogelijkheden die "PIA 5" biedt, o.a. op het vlak van de begrotingsopvolging via diverse 'slutels' en het luik 'analytische boekhouding', kan de huidige "kostprijs-analytische boekhouding" worden uitgebreid en herwerkt.

Bovendien geeft de overschakeling van "PIA 3" naar "PIA 5" heel wat 'technische implicaties' naar de interface "JULIUS" toe en naar andere geïnformatiseerde toepassingen binnen het Vlaams Fonds. Hiertoe zal de boekhouding in de loop van 2000 flink wat voorbereidend werk moeten verrichten.

Daarnaast zal ook de ondersteuning, de verdere uitwerking en implementatie van Fincast in het kader van de begrotingsopmaak de nodige aandacht opeisen.

Hoofdstuk 9

Verslag van de dienst informatica

tekening:
nathalie laenen
'tbrugske
leopoldsburg

Verslag van de dienst informatica

91. ALGEMEEN

De doelstellingen op het informaticavlak voor 1999 waren rechtstreeks afgeleid uit het Informatieplan dat eind '97 door de Raad van Beheer werd goedgekeurd. Dit Plan hield op zijn beurt rekening met het algemenere Beleidsplan van het Vlaams Fonds.

Het Informatieplan '97 was opgesplitst in een strategisch luik en een tactisch luik.

Op strategisch niveau werden een aantal krachtlijnen vastgelegd :

- bij het ontwikkelen en onderhouden van de applicaties dient voldoende aandacht besteed te worden aan de menselijke en organisatorische aspecten;
- het operationeel maken en het onderhoud van de bestaande applicaties heeft steeds voorrang op het bouwen van nieuwe applicaties. Een uitzondering hierop is de ontwikkeling van een beleidsinformatiesysteem;
- op technologisch vlak zal gestreefd worden naar beheersbaarheid en eenvoud;
- de communicatie binnen het Fonds en met de buitenwereld zal zoveel mogelijk langs digitale weg gebeuren;
- er dienen klare afspraken gemaakt te worden tussen de IT organisatie en de gebruikers, dit kan georganiseerd worden volgens het Service Centre concept;
- alle medewerkers van de IT organisatie worden formeel geëvalueerd;

Deze krachtlijnen werden verder geconcretiseerd op het tactisch niveau door middel van een organisatieplan, een data- en applicatieplan en een technologieplan die op hun beurt aanleiding gaven tot een migratieplan waarin een aantal zeer concrete projecten op een plan-

ning van vijf jaar werden ingeschreven.

9.2. DOELSTELLINGEN '99

Voor 1999 waren de volgende concrete projecten ingepland :

- vernieuwing van de applicaties ter ondersteuning van het Bestuur Individuegerichte Prestaties;
- verdere uitbouw van het Beleidsinformatiesysteem;
- overgang naar nieuwe technologieën;
- uitbouw van het internet en intranetgebouwen;

Naast deze projecten kwamen tevens een aantal werken aan bod die niet in het Plan werden gespecificeerd (ingeschreven als "spin of f projecten") maar die uiteraard kaderden in de algemene filosofie van.

9.3. REALISATIES '99

9.3.1 Vernieuwing van de applicaties ter ondersteuning van het Bestuur Individuegerichte Prestaties

Een grote inspanning is hier gegaan naar de implementatie van de nieuwe inschrijvingsprocedure. Alhoewel met de technische implementatie ervan reeds begonnen was in 1998 werd de nieuwe versie pas uitgerold begin 1999. Dit is niet zonder problemen verlopen. Naast een aantal inhoudelijke problemen was er in PA Antwerpen eveneens een hardnekkig performantieprobleem. Een en ander was dan ook de directe aanleiding om werk te maken van een goed uitgewerkte testmethodologie (zie verder).

Hiernaast werd ook een belangrijke inspanning geleverd naar het rapporteringsgebouwen. Daartoe werd het in 1998 uitgewerkte systeem verder verfijnd, maar werden ook heel wat "Ad Hoc" ondervragingen uitgevoerd. Deze rapportering vormde in 1999 een niet te verwaarlozen gedeelte van de geleverde prestaties dat de andere activiteiten dikwijls doorkruiste.

Het Bestuur Individuegerichte Prestaties kende in de loop van 1999 een zeer grote werkdruk, mede ten gevolge van de opgelopen achterstand in afwachting van de nieuwe inschrijvingsprocedure en de technische moeilijkheden bij de invoering ervan. Een en ander had tot gevolg dat er pas laat op het jaar effectief begonnen werd met de

functionele denkoefeningen over het nieuwe systeem, ATHENA. In het Informatica Comité werd dan ook beslist om de uitrol van een eerste versie van dit systeem met één jaar uit te stellen tot begin 2001.

9.3.2 Beleidsinformatiesysteem (HERMES)

Eind 98 werd de eerste versie van dit systeem operationeel. Deze stelde reeds uitgebreide rapporteringsmogelijkheden ter beschikking in verband met de boekhoudkundige verrichtingen van het Fonds (alle functionele domeinen en over de boekjaren heen).

In de loop van 1999 werd een belangrijk stuk toegevoegd aan HERMES, namelijk de rapportering over de sector Beschutte Werkplaatsen. In dezelfde beweging werden reeds een aantal voorzorgsmaatregelen genomen voor de rapportering over het erkenningsgebeuren en de werknemers uit de sector Zorg

9.3.3 Overgang naar nieuwe technologieën

De eerste beslissingen in dit verband werden reeds in 1998 genomen. Toen reeds werd vastgelegd dat er zou gebruik gemaakt worden van Java- en Webtechnologie. In de loop van 1999 werd echter duidelijk dat voornamelijk het Java-gebeuren nog aan zéér sterke evoluties onderhevig is en dat er nog geen duidelijke stabilisatie van de markt was opgetreden. Een groot aantal noodzakelijke standaarden bevonden zich nog in het "draft" stadium en er was een hevige overlevingsstrijd aan de gang tussen de vele concurrerende producten en (veelal kleinere) firma's

In de loop van 1999 bleek ook dat de inspanningen voor de omscholing van de technici die de nieuwe projecten zouden moeten realiseren initieel onderschat waren : de overgang van procedureel programmeren naar objectgeoriënteerd werken bleek voor velen een zéér zware stap te zijn, ondanks de permanente aanwezigheid van een Java-expert die fungeerde als coach.

Bovenstaande elementen vormden - mede met de weggevallen druk van het Bestuur IGP (zie hoger) - dat er in 1999 nog geen def initievelijke keuzes werden gemaakt met betrekking tot de architectuur en de in te zetten tools.

Let wel: men mag uit het voorgaande niet de conclusie trekken dat

er helemaal niets is gebeurd om de overgang voor te bereiden. Zo werd er een technisch prototype gemaakt ("proof of concept"), werd er een prototype en een stijlgids gemaakt voor de gebruikersinterface en maakten een groot deel van de technici hun eerste proefprojecten in de nieuwe technologie. Tevens werd met de gebruikersorganisatie een structuur op poten gezet om het hele proces van bij het begin te sturen en te begeleiden (projectleiders, stuurgroep, werkgroepen).

9.3.4 Uitbouw van het internet en intranetgebeuren

Het "externe" gebied (internet) was in 1999 volledig in regime, er waren dan ook geen spectaculaire ontwikkelingen hiervoor te noteren. Wél nieuw was de volledig herwerkte versie van de Vlibank. Deze databank met gegevens over hulpmiddelen voor personen met een Handicap – die inhoudelijk wordt bijgewerkt door de vzw VLICHT – wordt nu ontsloten naar het grote publiek met behulp van een volledig vernieuwde interface, die is opgebouwd met Java-technologie. Vermeldenswaardig is het feit dat dit gebeurt op twee manieren: voor de "gewone" gebruiker en voor de doelgroep van de blinden en slechtzienden.

Een belangrijk gegeven is ook het feit dat in 1999 alle medewerkers van het Fonds de volledige toegang kregen tot het internet, zowel voor het opzoeken van informatie (Web) als voor de communicatie met de buitenwereld (e-mail). In dit verband werd een duidelijke gedragscode opgesteld en verspreid onder de medewerkers.

Ook het intranet draaide op volle toeren en kende in 1999 een belangrijke expansie. Nagenoeg alle geledingen van de organisatie publiceren informatie langs dit medium. De hoeveelheid gegevens die langs het intranet beschikbaar staan is zelfs zo groot dat er een dringende nood is ontstaan om een en ander opnieuw te structureren. Dit is een project voor het jaar 2000.

Eind 1999 besliste het Informatica Comité ook dat voortaan alle medewerkers over een elektronische agenda beschikken, die door alle medewerkers te consulteren en te bewerken is en die ook voor thuiswerkers toegankelijk is. Dit kan beschouwd worden als een belangrijke stap naar een betere interne communicatie.

9.3.5 Rampenplan

Op basis van de "gevolgenanalyse" die in 1998 werd uitgevoerd, werden nog een aantal bijkomende maatregelen genomen. Zo werd de tweede zaal verder uitgebouwd tot een voldoende backup van de eerste, werden de communicatielijnen naar de Provinciale Afdelingen ontduubeld ("backup ISDN") en werd het backupgebeuren verder uitgewerkt (invoering van het product Omniback). Tevens werd eind 1999 beslist om over te gaan tot de installatie van autonome branddetectie- en blussystemen in de twee computerzalen. Verder werd beslist om niet in te gaan op het voorstel van Hewlett-Packard met betrekking tot het ter beschikking stellen van rekencapaciteit ingeval van calamiteit (dit voorstel bleek financieel te hoog gegrepen). Ook werd er een principieel akkoord bereikt met een andere VOI (OPZ Reken) voor de terbeschikkingstelling van kantoorruimte ingeval van calamiteit.

9.3.6 Service Centre Concept

De in 1998 aangekochte tool (ITSM) werd in 1999 in werking gesteld. In een eerste fase was dit enkel voor de ondersteuning van de eigen helpdesk. Er werd wel werk gemaakt van een verdere uitbreiding naar de rest van IT (bijkomende gebruikerslicenties) en de andere helpdesks (aanmaak van een Web-interface).

Teneinde te komen tot een grotere betrouwbaarheid van de nieuwe systemen werd tevens een nieuwe testmethodologie op punt gezet. Deze werkwijze, die mede steunt op de medewerking en het engagement van de gebruikers, zorgt tevens voor een grotere voorspelbaarheid van het uitrolgebeuren. Ze werd in de loop van 1999 enkele malen met succes toegepast, onder andere op de uitrol van IRI.

9.3.7 Informatisering Residentiële Instellingen

Dit megaproject kreeg in 1999 eindelijk zijn beslag. De module "Kostenstaten" diende herwerkt te worden ingevolge het flexibiliseringsbesluit. Eind 1999 werd de grote module "Dagprijzen" volledig operationeel en ook de module "Permanente Personeelsregistratie" zal tegen mei 2000 uitgerold worden.

9.3.8 Andere projecten (buiten plan)

- Jaar 2000 : de operationele systemen ondervonden geen enkele hinder van dit fenomeen
- implementatie van de CAO43 (SBW)
- koppeling met de Kruispuntbank (integratieproces)
- Voorbereiding upgrade van het boekhoudsysteem (niet voltooid in 1999)
- Invoer nieuw personeelssysteem (niet voltooid in 1999)
- Vernieuwing van afgeschreven hardware, upgradering in gebruik zijnde software
- Interne organisatie (aanwervingen, functiebeschrijvingen, opleidingen)
- opvolging ATB en CWL
- Opleidingen ten behoeve van derden (voorzieningen)

9.4. MIDDELEN

9.4.1 Personeel

In tegenstelling tot 1998 was het personeelsverloop in 1999 bijzonder klein: één ambtenaar (programmeur) en één externe medewerker (programmeur) verlieten het team. Dit gunstige resultaat is ongetwijfeld te wijten aan de consequente toepassing van een aantal principes :

- bouwen aan een vertrouwensrelatie
- werken in teamverband
- investeren in het bestaande team
- verzorgen van de "public relations"

Eind 99 bestond het personeelsbestand van de dienst informatica uit 26 voltijdse medewerkers en één deeltijdse. Hierbij waren slechts 7 ambtenaren, waaronder 6 technisch geïnteresseerd en 2 administratieve medewerkers.

De externe personeelsleden werden door middel van "bodyshopping" overeenkomsten betrokken uit vijf verschillende firma's of organisaties: MvM, ORDIGES, UNISOFT/ECSEM, LACO en JCS.

9.4.2 Opleiding

In 1999 werden op een permanente manier opleidingen bureautica

georganiseerd ten behoeve van de eigen personeelsleden (bestaand en nieuw aangenomen). De aandacht ging voornamelijk uit naar het gebruik van het intranet, e-mail, het maken van presentaties en de elektronische agenda.

Het technische personeel van de dienst Informatica volgde een aantal opleidingen en bijscholingen, bij externe firma's

9.4.3 Materieel

Het informatieplan voorziet in een afschrijvingsperiode van drie jaar voor het kleine materiaal (PC's, schermen en printers) en vijf jaar voor de servers en het netwerk materiaal.

In uitvoering van deze afschrijvingspolitiek werden in de loop van 1999 honderdtwintig PC's en schermen en een tweetal servers vervangen. Tussen de twee computerzalen werd een optische lus geplaatst, met het oog op de toekomstige uitbouw van een "Storage Area Network" (SAN). Verder werd de netwerkinfrastructuur van het hoofdbestuur opgewaardeerd van 10 Mbit/s naar 100 Mbit/s.

9.5 VISIE OP DE TOEKOMST

9.5.1 Korte en middellange termijn

De klentoon van de inspanningen zal natuurlijk liggen op het zo nauwgezet mogelijk uitvoeren van het informatieplan. In de loop van 2000 zal het echter grondig bijgestuurd worden, enerzijds om de feitelijke verschuivingen in rekening te brengen en anderzijds om de nieuwe uitdagingen van de organisatie op te nemen.

Zorg zal besteed worden aan het permanent up-to-date houden van de geïnstalleerde hard- en software.

9.5.2 Lange termijn

Om de efficiëntie van haar dienstverlening op peil te houden zullen de technologische ontwikkelingen nauwlettend opgevolgd worden. Er zal bekeken worden op welke manier aan de structuur van het personeelsbestand kan gesleuteld worden om ook op lange termijn de continuïteit te kunnen garanderen.

9.6. BESLUITEN

Ondanks het feit dat een aantal concrete deadlines door omstandigheden niet werden gehaald kan toch gesteld worden dat het "draaiboek" dat werd aangereikt door het Plan en de hiermee gepaard gaande doelstellingen worden gerealiseerd. De informatienoden worden ingevuld, het beschikbare informatiesysteem kan als voortstrevend en up-to-date gekwalificeerd worden en de gebruikerstevredenheid is groot. Naast een continue verbetering van de infrastructuur werd tevens een goede beheersing van de IT-kost bereikt.

Hoofdstuk 10

Juridisch verslag

tekening:
michèle verbruggen
koninklijk instituut spermalie

Juridisch verslag

10.1 EVOLUTIE VAN DE WETGEVING

In december 1998 keurde de Vlaamse regering verschillende besluiten inzake sociale integratie van personen met een handicap goed. Deze besluiten werden pas in 1999 gepubliceerd, en ook al werd er reeds naar verwezen in het jaarverslag, deze reglementaire teksten zullen in het hiernavolgend overzicht hun plaats krijgen.

Sinds 1996 beschikt het Fonds over de gecoördineerde teksten inzake de vigerende reglementering. Deze teksten worden voortdurend geactualiseerd en kunnen geraadpleegd worden via de website van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (<http://www.vlafo.be>).

10.1.1. Voor wat betreft de individuerichte maatregelen zijn er verschillende blikvangers:

Het experiment inzake Persoonsgebonden Assistentiebudget (PAB) is via het besluit van de Vlaamse regering (BVR) van 18 maart 1997 van start kunnen gaan op 1 april 1997.

Op 19 januari 1999 werd aan het experiment een meer blijvende vorm gegeven, en werd het uitgebreid tot andere categorieën rechtshabenden (sensorieel en mentaal gehandicapten) dan de oorspronkelijke doelgroep (fysiek gehandicapten). (BVR van 19.01.99, B.S. van 12.08.99)

Momenteel is een uitbreiding van het aantal deelnemers in voorbereiding.

Inzake individuele materiële bijstand keurde de Vlaamse regering op 18 december 1998 een aantal aanvullingen en wijzigingen van de bijlage bij het basisbesluit van 31 juli 1992 goed, aanpassingen die

in het bijzonder de tenlasteneming van communicatiemiddelen betreffen. (B.S. 16.09.99)

Momenteel wordt het ganse tenlastenemingssysteem van deze bijstandsvorm onder de loupe genomen.

Op het vlak van de inschrijvingsprocedure bij het Vlaams Fonds werd bij besluit van 8 juni 1999 (B.S. van 15.09.99) een regelgeving goedgekeurd inzake gespecialiseerde adviesverlening. Zij erkent en subsidieert adviescentra om de aanvragers om inschrijving en bijstand op bepaalde technisch moeilijke gebieden (aanpassing woning en wagen, speciale hulpmiddelen) bij te staan bij het indienen van hun aanvraag.

Deze regelgeving is inmiddels opgeheven, en een herziening van de adviesverlening is in voorbereiding.

Op 4 mei 1999 werd in dezelfde gedachtengang een besluit goedgekeurd betreffende de adviesverlening inzake ergonomie en aanpassing van arbeidsposten voor personen met een handicap (BVR van 04.05.99, B.S. 14.07.99).

Inzake arbeidstrajectbegeleiding werd op 18 december 1998 een nieuwe tekst inzake ATB-diensten goedgekeurd die het bestaand systeem coördineert, bijschaaft en op provinciale leest schoeit (BVR van 18.12.98, B.S. 26.02.99).

Hierdoor wordt de degelijkheid van de gehanteerde techniek bevestigd, en wordt een bijkomende belangrijke stap gezet naar het stimuleren van de tewerkstelling van personen met een handicap.

In diezelfde gedachtengang werd het stelsel van loonsubsidiëring van in de privésector tewerkgestelde personen met een handicap vereenvoudigd en meer daadkrachtig gemaakt : naast het vrij logge systeem van de CAO 26 werd in december 1998 een loonsubsidiëring via een inschakelingspremie ingesteld, met als voornaamste bekommernissen de eenvoud en doorzichtigheid van de loonsubsidiëring en de verenigbaarheid met andere tewerkstellingsbevorderende maatregelen (BVR van 18.12.99, B.S. van 16.02.99).

10.1.2. Op het vlak van de voorzieningen zijn in 1999 heel wat ingrijpende wijzigingen in de reglementering gebeurd.

Algemeen dient opgemerkt dat ook in 1999 nog geen volledig herziene en op wetenschappelijke gegevens gestoelde programmatie mogelijk is gebleken, zodat tot eind 2000 noodgedwongen dient voortgewerkt te worden met een systeem van jaarlijkse aangepaste

verlengingen van de programmatie (BVR van 18.12.98, B.S. van 16.02.99 en BVR van 08.06.99, B.S. van 28.09.99).

Het besluit van de Vlaamse regering van 15 december 1993 tot vaststelling van de algemene regels inzake het verlenen van vergunningen en erkenningen werd in 1999 tweemaal aangepast : een eerste maal op 27 april 1999 teneinde de beroepsprocedure in overeenstemming te brengen met het decreet op de Gezins- en Welzijnsraad, een tweede maal op 22 september 1999 om de voorlopige erkenning van beschutte werkplaatsen te verlengen tot eind 1999 (BVR 27.04.99, B.S. van 21.07.99, en BVR van 22.06.99, B.S. van 15.09.99).

Voor wat betreft hoger vermelde beroepsprocedure werd de oprichting en werking van de adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden geregeld bij besluit van de Vlaamse regering van 15 september 1998 (B.S. van 19.02.99) ; de leden werden benoemd bij ministerieel besluit van 22 februari 1999 (B.S. van 14.09.99), het huishoudelijk reglement werd vastgesteld bij ministerieel besluit van 1 juni 1999 (id.), en de samenstelling werd gewijzigd bij twee ministeriële besluiten van 22 december 1999 (B.S. van 10.03.00) .

Op het vlak van de voorzieningen voor professionele integratie is de blikvanger nog steeds de vraag naar het opvangen van de gevolgen die het gegarandeerd minimumloon voor de beschutte werkplaatsen heeft ; vanaf 1 januari 1999 is de CAO 43 van de Nationale Arbeidsraad immers integraal van toepassing.

De basisregelgeving inzake loonsubstiëring van de beschutte werkplaatsen werd dan ook aangepast op 23 maart 1999 (opvangen van liquiditeitsproblemen begin 1999) en op 8 juni 1999 (verhoging van de basissubsidie en van het subsidiebedrag voor de zwakke werknemers, veralgemening van de sociale dienst) (BVR van 23.03.99, B.S. van 22.06.99, en BVR van 08.06.99, B.S. van 24.08.99).

Een tweede blikvanger op het gebied van de voorzieningen voor professionele integratie is de hervorming van de centra voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze, hervorming die het sluitstuk uitmaakt van het drieluik arbeidstrajectbegeleiding - beroepsopleiding in centrum - gespecialiseerde beroepsoriëntering en die verwezenlijkt werd bij besluit van de Vlaamse regering van 13 april 1999 (B.S. van 29.06.99).

De centra voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze die-

nen op provinciaal vlak samenwerkingsverbanden aan te gaan zodat in elke provincie een brede waaier voorzieningen voorhanden is waar alle personen met een handicap terecht kunnen, en waarbij de werking van deze centra beter aansluit bij de arbeidstrajectbegeleiding (zie ook onder punt 1).

De werking van de centra voor beroepsopleiding zal beter afgestemd worden op de Europese ESF-regelgeving, waarbij vernieuwende experimenten aan bod zullen komen (o.m. levenslang leren, bijscholing ...). Een aanpassing van de regelgeving wordt dienaangaande voorbereid.

Vermelden wij tenslotte nog dat een ontwerpbesluit waarbij de erkenningsnormen voor beschutte werkplaatsen vastgesteld worden, bij het opstellen van dit verslag nog aan de Vlaamse regering moet voorgelegd worden.

Op het vlak van de zorgvoorzieningen werden in 1999 via wetgevende weg heel wat ingrijpende wijzigingen doorgevoerd.

Op het gebied van de financiering van de voorzieningen zijn de blikvangers twee besluiten van de Vlaamse regering van 8 december 1998 die het intersectoraal akkoord voor de welzijnssector toepassen op de gehandicaptenvoorziening ; hierdoor wordt een betere verloning van het personeel en een verbetering van de personeelsomkadering met het oog op verlichting van de werkdruk mogelijk (B.S. van 17.03.99, erratum B.S. van 28.08.99 en B.S. van 13.02.99).

Bij ministerieel besluit van 13 april 1999 (B.S. 26.06.99) werden personeelsuitbreidingen in de tehuizen voor vd.wassenen mogelijk.

Een besluit van 18 december 1998 (B.S. van 02.02.99) stelt boekhoudkundige regels vast voor voorzieningen opgericht of beheerd door een OCMW.

Voor wat de ambulante voorzieningen betreft, werd een nieuwe regelgeving inzake de diensten voor beschermd wonen op 18 december 1998 goedgekeurd (BS van 20 februari 1999) zodat wij mogen besluiten dat de experimentele fase voor deze werkvorm achter de rug ligt.

Tenslotte dient in dit hoofdstuk ook gewezen op drie besluiten die minder rechtstreeks de klassieke werkvormen van voorzieningen betreffen, maar hier toch hun plaats vinden:

- het BVR van 18 december 1998 dat in samenwerking met de Provincies de wachtlijstwerking coördineert en subsidieert (BS van 23 februari 1999) ;
- het BVR van 10 november 1998 (BS van 7 januari 1999) dat voorziet in de subsidiëring van instanties die de vrijetijdsbesteding van personen met een handicap ondersteunen of organiseren ;
- het BVR van 4 mei 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor goedkeuring en subsidiëring van projecten in het kader van het experiment arbeidszorg voor personen met een handicap (B.S. van 24.07.99).

Voor wat betreft de subsidiëring van de infrastructuur van de voorzieningen werd de VIPA-regeling ingrijpend aangepast:

- Het basisdecreet van 23 februari 1994 werd aangepast bij decreet van 16 maart 1999 (B.S. 27.04.99) waarbij, naast technische aanpassingen aan het decreet, ook leasing mogelijk wordt gemaakt ;
- Op 8 juni 1999 (BVR van 08.06.99, B.S. van 11.09.99) werden wijzigingen aangebracht aan de werking en het financieel beheer van de VIPA, en op diezelfde datum (B.S. 10.09.99) werden ook de procedureregels aangepast ;
- Een wijziging van de specifieke investeringsregels voor de Vlaams Fonds-voorzieningen is in voorbereiding.

10.1.3. Werking van het Vlaams Fonds

Voor wat betreft de werking van het Vlaams Fonds dient eerst en vooral de goedkeuring vermeld van het samenwerkingsakkoord Vlaanderen - Wallonië betreffende de sociale integratie van personen met een handicap (decreet van 11 mei 1999, B.S. van 19.06.99). De uitvoering hiervan wordt opgevolgd door een samenwerkingscommissie (BVR van 08.06.99, B.S. van 28.09.99).

Op 18 mei 1999 keurde het Vlaams Parlement een decreet goed betreffende de geestelijke gezondheidszorg, waarbij deze belendende sector grondig hervormd werd (B.S. 17.07.99).

Op diezelfde datum werd eveneens een decreet goedgekeurd dat een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de bestuursorganen van de Vlaamse instellingen oplegt (B.S. 29.06.99). Deze meer evenwichtige vertegenwoordiging moet op 1

januari 2002 een feit zijn.

Tenslotte werd een lid van de raad van bestuur van het Fonds vervangen bij ministerieel besluit van 18 december 1999 (B.S. 26.02.99).

Inzake personeelsaangelegenheden dient gewezen op het besluit van de Vlaamse regering van 8 juni 1999 (B.S. 11.12.99) dat het nieuwe personeelskader van het Vlaams Fonds vaststelt en op een kleine wijziging inzake beroepsprocedure voor personeelsleden van Vlaamse Openbare Instellingen (BVR van 22.10.99, B.S. van 11.12.99).

Volledigheidshalve vermelden wij hier nog een federaal besluit dat een rechtstreekse weerslag heeft op de werking van het Fonds :

Koninklijk besluit van 11 januari 1999 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 43octies van 23 november 1998 gesloten in de Nationale Arbeidsraad, tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 43 van 2 mei 1988 houdende wijziging en coördinatie van de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 21 van 15 mei 1975 en nr. 23 van 25 juli 1975 betreffende de waarborg van een gemiddeld minimum maandinkomen, gewijzigd en aangevuld door de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 43bis van 16 mei 1989, nr. 43ter van 19 december 1989, nr. 43quater van 26 maart 1991, nr. 43quinquies van 13 juli 1993, nr. 43sexies van 5 oktober 1993 en nr. 43septies van 2 juli 1996 (B.S. 09.02.99)

10.2 VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE JURIDISCHE CEL

De juridische cel is in hoofdzaak belast met volgende opdrachten:

- De opmaak en de toelichting van de regelgeving met betrekking tot de werkzaamheden van het Vlaams Fonds. Omtrent de resultaten wordt verwezen naar punt 10.1. van dit hoofdstuk;
- De officieuze coördinatie van de regelgevende teksten;
- De adviesverlening in alle materies en dossiers met juridische inslag aan de toezichtverheden, de beleidsorganen en de diensten van het Vlaams Fonds;
- De organisatie van en het toezicht op de werking van de adviescommissie, de zogenaamde heroverwegingscommissie, alsmede de verwerking van de betrokken dossiers;
- De organisatie, de dossierverwerking en de griffie van de adviserende beroepscommissie inzake vergunningen en erkenningen

- van door het Vlaams Fonds subsidieerbare voorzieningen;
- De schriftelijke belangenbehartiging van het Vlaams Fonds voor de gerechten, inzonderheid de arbeidsgerechten;
 - De juridische invordering van schuldvorderingen van het Vlaams Fonds;
 - De redactie van samenwerkingsakkoorden met een ander Gewest en de juridische opvolging van de implementatie van deze akkoorden;
 - De medewerking aan studieopdrachten m.b.t. juridische orderwerpen.

10.2.1. De adviserende beroepscommissie inzake vergunningen en erkenningen van subsidieerbare voorzieningen

De juridische cel stond tijdens de eerste helft van 1999 in voor de gif fiëwerkzaamheden van deze commissie. De adviserende beroepscommissie werd opgericht bij het besluit van de Vlaamse regering van 15 december 1993 tot vaststelling van de algemene regels inzake het verlenen van vergunningen en erkenningen door het Vlaams Fonds (BS 11 maart 1994).

Deze commissie had tot taak de minister bevoegd voor de bijstand aan personen, van advies te dienen over de gegrondheid van een bij hem ingediend beroep tegen een gehele of gedeeltelijke weigeringsbeslissing van het Vlaams Fonds betreffende de aanvraag tot vergunning en erkenning.

In 1999 adviseerde de commissie over vijf ingediende beroepen.

De weigeringsbeslissingen van het Vlaams Fonds inzake vergunningen en erkenningen waren hoofdzakelijk en in de eerste plaats gemotiveerd door het gebrek aan budgettaire middelen.

De commissie adviseerde de minister bijna steeds om het beroep in te willigen "voor zover de programmatienormen en de begrotingsvooruitzichten het toelaten".

Deze adviserende beroepscommissie bij het Vlaams Fonds werd in 1999 opgeheven en vervangen tengevolge van de toepassing van de toepassing van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden. (BS 14 september 1997)

10.2.2. De adviescommissie

Vóór 1 april 1992 werden de geschillen beslecht door de arbeidsgerechten. Vanaf 1 april 1992 werd een beroepscommissie bevoegd

verklaard voor de beroepen betreffende de beslissingen inzake inschrijving en bijstand tot sociale integratie. Over de bevoegdheid van de beroepscommissie werd door de arbeidsrechtbank van Antwerpen bij vonnis van 24 september 1996 een prejudiciële vraag gesteld aan het arbitragehof.

Bij arrest van 30 april 1997 heeft het arbitragehof geoordeeld dat de beroepscommissie van het Vlaams Fonds een administratief rechtscollege was, waarvan de oprichting niet tot de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap behoort. De vroegere beroepscommissie werd dus beschouwd als een echte rechtbank, die enkel door de federale wetgever kon opgericht worden. Het hof kwam aldus tot de conclusie dat de artikelen 43 en 44 van het oprichtingsdecreet van het Vlaams Fonds van 27 juni 1990 (BS 8 augustus 1990) de regels inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de staat, de gemeenschappen en de gewesten schonden.

Als gevolg van dit arrest werd de beroepsprocedure tegen de beslissingen van het Vlaams Fonds inzake de aanvragen van de personen met een handicap herzien.

De eerste bezorgdheid was de personen met een handicap niet onmiddellijk naar de arbeidsrechtbank te verwijzen voor een beroep, maar hen een tweede kans te geven via een procedure van heroverweging binnen het Vlaams Fonds zelf. Het was dus een bewuste keuze om de drempel om in beroep te gaan zo laag mogelijk te houden. De nieuwe procedure heeft de bedoeling klantgericht en efficiënt te zijn.

Bij decreet van 15 juli 1997 (BS 29 augustus 1997) werd voornoemd oprichtingsdecreet gewijzigd. De artikelen 43 en 44 werden opgeheven en in artikel 41 werd een procedure tot heroverweging ingebouwd. De vroegere beroepscommissie houdt op te bestaan en de adviescommissie wordt ingesteld.

Het inschrijvingsbesluit van 24 juli 1991, waarin de werking van de vroegere beroepscommissie werd geregeld, werd gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 16 september 1997 (BS 18 november 1997).

○ De samenstelling van de adviescommissie

De adviescommissie telt drie vaste kamers. Gelet op de noodwendigheden kunnen steeds bijkomende kamers ingesteld worden.

Elke kamer bestaat uit zeven leden, waaronder een jurist, een geneesheer, een psycholoog of pedagoog, een maatschappelijk werker, twee deskundigen en een ambtenaar van het Vlaams Fonds. De deskundigen kunnen een kinesist, logopedist of ergotherapeut zijn, een deskundige in de professionele integratie of een deskundige in de hulpmiddelentechniek.

Binnen elke kamer zijn de specialisaties zorg, individuele materiële bijstand en tewerkstelling verenigd, zodat elke kamer over om het even welk verzoek tot heroverweging een advies kan verlenen.

De voorzitters en de leden van de adviescommissie en hun plaatsvervangers worden aangeduid door de minister bevoegd voor welzijn. De ambtenaren worden voorgedragen door de leidend ambtenaar, maar eveneens aangeduid door de minister. De secretarissen worden aangeduid door de leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds.

○ De procedure voor de adviescommissie

Er zijn, ruw geschetst, twee mogelijkheden. Ofwel wordt de aanvraag door het Vlaams Fonds ingewilligd (ten laste genomen) en wordt onmiddellijk een beslissing toegestuurd. Ofwel wordt ter kennis gebracht dat het Vlaams Fonds het voornemen heeft de aanvraag (geheel of gedeeltelijk) te weigeren.

In dit laatste geval kan de persoon met een handicap, per aangetekende brief een gemotiveerd verzoekschrift tot heroverweging richten aan het Vlaams Fonds.

Vervolgens bezorgt de provinciale afdeling het volledig dossier aan de adviescommissie. Als de persoon met een handicap dit gevraagd heeft zal hij, binnen zestig dagen na ontvangst van het dossier, door de adviescommissie gehoord worden. Hij kan zich op dat moment laten bijstaan of laten vertegenwoordigen door een persoon of instelling van zijn keuze.

De commissie brengt een advies uit. Dit advies wordt aan de leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds bezorgd, die een definitieve beslissing neemt.

Tegen deze beslissing kan de persoon met een handicap een procedure inleiden bij de arbeidsrechtbank.

De nieuwe procedure is in werking getreden op 18 november 1997 (datum van publicatie van het besluit van de Vlaamse regering van

16 september 1997).

De eerste zittingen van de adviescommissie werden gehouden op 8 december 1997.

Tabel 10.1. biedt een overzicht van het aantal ingediende heroverwegingsverzoeken per onderwerp;

10.2.3. De arbeidsgerichten

Tegen de initieue beslissingen van het Vlaams Fonds betreffende inschrijving en zorgtoewijzing, kan de persoon met een handicap in beroep gaan bij de arbeidsgerichten.

De persoon met een handicap kan ook tegen een beslissing van de bijzondere bijstandcommissie in beroep gaan bij de arbeidsrechtbank.

○ Beroepen

In 1999 werden 234 beroepen tegen beslissingen van het Vlaams Fonds bij de arbeidsgerichten ingediend.

Tabel 10.2 biedt een overzicht van het aantal ingediende beroepen bij de arbeidsrechtbank in 1999 per onderwerp.

○ Vonnissen

Het Fonds heeft in 1999 afschrift ontvangen van 144 vonnissen van de arbeidsrechtbanken ¹. In 1998 waren dat er 80.

In de loop van 1999 werden er 3 arresten ten gronde gewezen door de arbeidshoven zie tabel 10.3). ²

¹ Het Vlaams Fonds stelde tegen 9 vonnissen van de arbeidsrechtbanken (8 aangaande individuele materiële bijstand, 1 betreffende vervoerskosten in het raam van bijzonder onderwijs) hoger beroep in bij de arbeidshoven.

19 vonnissen waren het voorwerp van hoger beroep ingesteld door de persoon met een handicap. Deze vonnissen behandelden vorderingen betreffende individuele materiële bijstand (10), een aanvraag om inschrijving en bijstand ingediend na de leeftijd van 65 jaar (7), tewerkstelling en opleiding (1) en de aanwezigheid van een handicap (1).

Er werd tegen twee arresten van arbeidshoven (waarin het standpunt van het Vlaams Fonds werd bevestigd, dat aanvragen om inschrijving en bijstand ingediend na de leeftijd dan 65 jaar niet in behandeling kunnen genomen worden) een voorziening in

10.2.4. De Raad van State

Tegen de beslissingen van de beroepscommissie was beroep mogelijk bij de Raad van State. In 1999 werden geen verzoekschriften tot nietigverklaring meer ingesteld bij de Raad van State. Er werden 12 eindarresten geveld door de Raad. In 11 zaken werd het beroep verworpen wegens onontvankelijkheid. In één zaak werd het beroep verworpen wegens onbevoegdheid van de Raad van State.

10.2.5. Uitgaven voor geschillen

Het Fonds gaf in 1999 2.636.543 Bef (65358,19 Euro) uit voor betwiste zaken. De sterke stijging ten opzichte van 1998 (1.062.084 Bef - 26 328, 37 Euro) is te wijten aan de meerkosten ten gevolge van de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken. De procedure voor de arbeidsgerechten brengt bijkomende advocaten- en deskundigenkosten mee.

Sedert september 1998 laat het Vlaams Fonds zich immers vertegenwoordigen door advocaten bij de afhandeling van de geschillen voor de arbeidsgerechten. Deze maatregel was nodig omdat de arbeidsgerechten in een aantal gevallen de argumenten en conclusies van het Vlaams Fonds naast zich neerlegden of onvoldoende in acht namen omdat er niemand voor het Vlaams Fonds ter zitting verscheen die ter plekke de belangen kon behartigen.

De honorering van deze advocaten behelst een budgettaire meerkost. Nochtans mag verwacht worden dat de inbreng van deze advocaten en de efficiëntere verdediging het Vlaams Fonds zullen behoeven voor lichtvaardig geveld vonnissen met de daaruit voortvloeiende onterechte uitgaven voor sociale integratie.

Een belangrijk aantal beroepen voor de arbeidsrechtbanken brengen gespecialiseerd - technische materies ter sprake, die de arbeidsrechtbanken bij tussenvonnis voor advies toevertrouwen aan een door hen aangesteld deskundige. Vermits het Vlaams Fonds de honoraria van deze deskundigen wettelijk dient ten laste te nemen, zijn de kosten van deze deskundigenonderzoeken eveneens aanzienlijke meeruitgaven.

Cassatie ingesteld, met een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof, met name de vraag of artikel 2 § 1 van het decreet van 27.06.90 het gelijkheidsbeginsel schendt.

² In twee zaken verklaarde het arbeidshof het hoger beroep ingesteld door het Vlaams Fonds (inzake materies m.b.t. individuele materiële bijstand) gegrond. Het hoger beroep, ingesteld door de persoon met een handicap m.b.t. een aanvraag om inschrijving en bijstand ingediend na de leeftijd van 65 jaar, werd afgewezen.

Hoofdstuk 11

Het Vlaams Fonds financieel bekeken in 1999

tekening: jeroen huysseune
de speling
boischot

Het Vlaams Fonds financieel bekeken in 1999

In dit hoofdstuk willen wij zoals in de voorgaande jaarverslagen het concrete cijfermateriaal presenteren over de uitvoering van de begroting 1999. Wij zullen het achtereenvolgens hebben over:

- de inkomsten in 1999
- de uitgaven in 1999
- het resultaat voor 1999
- de thesaurie

Om een cijfermatige vergelijking met de gegevens van 1998 te vergemakkelijken hebben wij hetzelfde 'tekst' stramien aangehouden. Voor meer gedetailleerde gegevens over de uitvoering van de begroting verwijzen wij u naar de bijlage van dit jaarverslag. Daar vindt u de aanvullende tabellen.

11.1. HET BOEKPLAN VAN HET VLAAMS FONDS VANAF 1998

Met het BVR dd 21.05. '97 betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen, heeft de Vlaamse gemeenschap een uniform budgettair en economische boekhoudplan aan de diverse VOI's opgelegd, dit vanaf 1998. Ook de rapportering en jaarrekening moeten vanaf 1998 onder de vorm zoals bepaald in voornoemd besluit worden voorgelegd. Tot en met het jaar 1997 had het Vlaams Fonds evenwel ook een budgettair en bedrijfseconomisch geïntegreerde boekhouding. De rekeningen werden echter gepresenteerd volgens het gebruikelijk "Financieel Verslag" en de aanrekeningregels en richtlijnen gebaseerd op de wet van 16 maart 1954.

11.1.1. Het begrotingsplan

Reeds bij de implementatie van het boekhoudpakket PIA 3 in 1995 werd, vooruitlopend op het BVR van 21.05.97, het rekeningstelsel van de begrotingsboekhouding reeds zoveel mogelijk ingedeeld conform de Benelux Economische Classificatie die gebaseerd is op het ESER (Europees Stelsel van Economische Rekeningen).

Vanaf het boekjaar 1999 dienen de VOI's de ESR-classificatie (Europees Systeem van Rekeningen) te volgen voor hun budgettaire uitgaven- en ontvangstenrekeningen in plaats van de eerder vermelde ESER-classificatie. De belangrijkste wijziging situeert zich vooral op het vlak van de "tegemoetkomingen aan de instellingen voor mindervaliden". In de ESR-classificatie worden deze beschouwd als sociale uitkeringen in natura (ESR-code 34.32: "Inkomensoverdrachten aan de gezinnen - Uitkeringen in natura"), aangezien zij tot doel hebben het aandeel ten laste van de gezinnen te verlichten. De overige (rechtstreekse) "tegemoetkomingen ten gunste van de minder validen" vallen onder de ESR-code 34.31: "Inkomensoverdrachten - Geldelijke uitkeringen".

In het rekeningstelsel van de begrotingsboekhouding van het Vlaams Fonds hebben de statutaire materies een eigen functionele indeling (weliswaar met een link naar de ESR'95-code). Vooral voor de voogdijoverheid en het Vlaams Fonds zelf heeft deze functionele indeling meer inhoud dan de louter statistische waarde van de ESR'95-classificatie.

11.1.2. Het Algemeen Boekhoudplan

Ook het rekeningstelsel van de algemene, economische boekhouding werd in 1995 reeds zoveel mogelijk gebaseerd op de classificatie van het Minimaal Algemeen Rekeningstelsel (M.A.R.) zoals voorgesteld in de wet van 17 juli 1975. Het rekeningstelsel van de algemene boekhouding omvat de klassen 1 tot en met 7, inclusief de klasse 0 (orderekeningen).

Ook hier geeft het BVR dd 21.05.97 op sommige codes echter een andere of verdere detaillering, zodat ook het economisch plan sedert 1998 lichtjes werd aangepast of aangevuld, teneinde te kunnen rapporteren volgens het rekeningstelsel van het nieuwe boekhoudbesluit voor de VOI's

11.2 UITVOERING VAN DE BEGROTING 1999 VAN HET VLAAMS FONDS

Zoals bepaald in artikel 10 van het BVR dd 21.05.97 moet de jaarrekening uiterlijk op 15 maart van het daaropvolgend jaar worden overgemaakt aan de Vlaamse regering. Derhalve moeten de rekeningen vóór deze datum door de Raad van Bestuur worden goedgekeurd. Hierna volgt een korte bespreking van de begrotingsuitvoering 1999.

11.2.1. Ontvangsten in 1999

Begrote en gerealiseerde ontvangsten

Eind 1999 bedroeg het totaal van de geboekte ontvangsten van het Vlaams Fonds 33.682,4 miljoen Bef (835,0 miljoen Euro).

In het aanpassingsblad tot de begroting 1999 werden de ontvangsten voor 100,1 % uitgevoerd. Globaal genomen komt dit neer op een meerontvangst van 32,3 miljoen Bef (801 duizend Euro). Abstractie gemaakt van de begrote overdracht uit voorgaande jaren nl. 283,1 miljoen Bef (7,0 miljoen Euro) bedroeg de meerontvangst 315,4 miljoen Bef (7,8 miljoen Euro). Niettemin werden op sommige posten ook minontvangsten gerealiseerd.

De meerontvangsten betreffen voornamelijk:

- terugvorderingen inzake statutair uitbetaalde tegemoetkomingen (globaal gezien 309,8 miljoen Bef (7,7 miljoen Euro) meerontvangsten voor de statutaire materie) zoals:
- regularisatie van uitgekeerde voorschotten, inhoudingen Sociale Maribel en terugvorderingen RSZ in toepassing van de reglementering loonrecyclage in de sector Zorg (+220 miljoen Bef of 5,5 miljoen Euro);
- regularisatie van uitgekeerde voorschotten in de sector Tewerkstelling (+81,9 miljoen Bef of 2,0 miljoen Euro), in de sector Opleiding (+1,9 miljoen Bef of 47 duizend Euro) en in de Ambulante sector (+2,9 miljoen Bef of 72 duizend Euro);
- terugvorderingen voor diverse statutaire posten (+2,3 miljoen Bef of 57 duizend Euro);
- +169,3 miljoen Bef (4,2 miljoen Euro) betreffende tegemoetkomingen van de Vlaamse gemeenschap inzake PBW ("Programma ter bevordering van de werkgelegenheid");
- terugvorderingen investeringstoelagen (+9,7 miljoen Bef of 240 duizend Euro);
- diverse posten (+2,8 miljoen Bef of 69 duizend Euro).

Daarnaast werden op diverse posten ook minontvangsten geboekt:

- tegemoetkomingen Europees Sociaal Fonds (-101,5 miljoen Bef of -2,5 miljoen Euro);
- tegemoetkomingen van de Vlaamse gemeenschap (-66,8 miljoen Bef of -1,7 miljoen Euro) waaronder indexprovisie (-54,0 miljoen Bef of -1,3 miljoen Euro), aanvullende dotatie "overheveling woon-werkverkeer" (-3,1 miljoen Bef of -77 duizend Euro) en tegemoetkomingen inzake V DAB (-9,7 miljoen Bef of -240 duizend Euro);
- terugvordering personeelskosten (-5,2 miljoen Bef of -129 duizend Euro);
- diverse posten (-1,7 miljoen Bef of -42 duizend Euro).

Tabel 11.1. geeft een overzicht van de geraarde en gerealiseerde ontvangsten. Elk van de vermelde begrotingsposten zullen wij daarna afzonderlijk bespreken.

W erkingsstoelagen van de Vlaamse gemeenschap

In 1999 ontving het Vlaams Fonds 31.820,5 miljoen Bef (788,8 miljoen Euro) aan dotaties van de Vlaamse gemeenschap. Deze dotaties maken samen 94,5 % uit van het totaal van de ontvangsten. Zij vormen dan ook de voornaamste bron van inkomsten voor het Vlaams Fonds.

Andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse gemeenschap en van het buitenland

Deze vormen samen 1,7 % van het totaal van de inkomsten.

Tabel 11.1. geeft weer hoe deze inkomsten verdeeld zijn:

- de V DAB stelde 50,3 miljoen Bef (1,2 miljoen Euro) ter beschikking voor het personeel dat met een gesco-statuut tewerkgesteld is in de voorzieningen die door de dienst Zorg worden gesubsidieerd;
- het Vlaams Fonds heeft 509,3 miljoen Bef (12,6 miljoen Euro) in ontvangsten geboekt voor de tegemoetkomingen inzake het PBW (Programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de 'niet-commerciële' sector in het Vlaams gewest);
- de ontvangsten komende van het Europees Sociaal Fonds (E.S.F.) bedroegen slechts 0,5 miljoen Bef (12 duizend Euro).

Opbrengsten uit beleggingen

In 1999 werd 62,4 miljoen Bef (1,6 miljoen Euro) opbrengsten uit beleggingen toegewezen door het C.F.O. (Centraal Financieringsorgaan) van de Vlaamse gemeenschap voor het jaar 1998.

De intresten voor 1999 waren op 31.12.1999 nog niet gekend, en zullen derhalve pas in 2000 geboekt worden.

Diversen

In totaal werd ongeveer 1.239,3 miljoen Bef (30,7 miljoen Euro) aan ontvangsten geboekt op diverse begrotingsposten. Dit is 3,6 % van het totaal van de ontvangsten. Ongeveer 1.210,4 miljoen Bef (30,0 miljoen Euro) hiervan betreffen terugvorderingen van uitgekeerde statutaire uitgaven:

- van de centra voor beroepsopleiding (CBO) werd globaal 9,8 miljoen Bef (243 duizend Euro) teruggevorderd, voornamelijk ingevolge de negatieve afrekeningen van voorschotten 'lonen en sociale lasten' uitgekeerd aan de CBO's (voor het derde en vierde kwartaal '98 en voor de eerste twee kwartalen '99).
- de terugvorderingen in de sector Tewerkstelling bedroegen ongeveer 260,2 miljoen Bef (6,5 miljoen Euro). Het betreft hoofdzakelijk de traditioneel hoge, negatieve afrekeningen van de voorschotten toegekend in het derde kwartaal van het voorgaande jaar (verlofperiode).
- voor de sector Zorg werd globaal 934 miljoen Bef (23,2 miljoen Euro) teruggevorderd van de residentiële instellingen, deels onder invloed van de dagprijsafrekeningen '95, '96 en '97 en het effect hiervan op de voorschotten van het lopend jaar, maar vooral ingevolge terugvorderingen RSZ in toepassing van de reglementering loonrecyclage (regularisatie '93, '94 en '95) en de inhoudingen voor de Sociale Maribel I bij de grote zorginstellingen.
- voor de Ambulante sector werd 2,9 miljoen Bef (72 duizend Euro) teruggevorderd als gevolg van de negatieve afrekeningen van de voorschotten toegekend voor het jaar 1998.

Vergelijking met de ontvangsten in 1998

Evenals vorig jaar kan een zinvolle vergelijking gemaakt worden tussen twee volledige werkingsjaren.

Tabel 11.2. geeft een duidelijk overzicht van de verschillen tussen beide jaren voor elk van de hierboven genoemde posten.

Globaal stegen de ontvangsten in 1999 met 3.799 miljoen Bef (94,2 miljoen Euro) of met 12,7 % in vergelijking met het begrotingsjaar 1998. Dit is evenwel een scheefgetrokken cijfer door de lagere ontvangstenbasis in 1998 aangezien in dat jaar een belangrijk deel van de uitgaven nl. 984 miljoen Bef (24,4 miljoen Euro), werd gespijsd uit de overdracht '97.

Anderzijds werden binnen de Begroting 1999 belangrijke middelen ter beschikking gesteld zoals 624 miljoen Bef (15,5 miljoen Euro) VIA-middelen (maatschappelijke evoluties werkdruk en anomalieën) en 588 miljoen Bef (14,6 miljoen Euro) CAO 43 voor Beschutte Werkplaatsen.

Enkele opmerkelijke verschillen ten opzichte van de ontvangsten in 1998 zijn:

- De ontvangsten uit de dotaties en andere aanvullende toelagen van de Vlaamse gemeenschap stegen met 13,5 % (3.789,7 miljoen Bef of 93,9 miljoen Euro) t.o.v. 1998 o.a. onder invloed van de VIA-middelen en de middelen CAO 43 toegekend voor het optrekken van de minimum lonen tot 100 % in de beschutte werkplaatsen. Eind 1999 dienen evenwel nog belangrijke saldi voor deze prestaties uitbetaald te worden zodanig dat het saldo op de uitgavenbegroting per 31.12.1999 vrij hoog is (1.121,9 miljoen Bef of 27,8 miljoen Euro).
- Een daling van 24,2 % voor de andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse gemeenschap deels onder invloed van een lagere V DAB-tegenoetkoming. De inkomsten van '98 omvatten evenwel ook 350,8 miljoen Bef (8,7 miljoen Euro) VESOC-middelen (Vlaams Economisch Sociaal Overleg Comité) die vanaf 1999 worden opgenomen in het constant beleid en ondergebracht in de rubriek dotaties.
- De inkomensoverdrachten van het Europees Sociaal Fonds daalden met 99,4% ingevolge de niet ontvangen E.S.F.-tegenoetkomingen in het kader van de "Doelstelling 3" onder invloed van het onderzoek ingesteld door de E.S.F.-autoriteiten.

- Een daling op de post 'opbrengsten uit beleggingen' (-27.9 % t.o.v. 1998).
- Een stijging van 32,2 % voor de post 'diversen', voornamelijk ingevolge de 'meer'ontvangsten voor de statutaire materies.

11.22 Uitgaven van het Vlaams Fonds in 1999

Begrote en gerealiseerde uitgaven

In 1999 gaf het Vlaams Fonds 32.730,4 miljoen Bef (811,4 miljoen Euro) uit. Dit is 96,7 % van de uitgaven geraamd op 33.852,3 miljoen Bef (839,2 miljoen Euro) in het Bijl. 1999ter, wat neerkomt op een 'niet realisatie' van ongeveer 1.121,9 miljoen Bef (27,8 miljoen Euro) in globale cijfers uitgedrukt.

Vooraf wat de statutaire uitgaven betreft, werden belangrijke minderuitgaven vastgesteld. Zonder volledig te willen zijn, sommen wij hier enkele op:

- in de sector Zorg bedroegen de mindere uitgaven voor de tegemoetkomingen aan voorzieningen van de Residentiële sector 388 miljoen Bef (9,6 miljoen Euro), waaronder nog uit te betalen saldi '99 inzake de toegekende VIA-middelen '99 voor de Residentiële sector. Anderzijds werden voor de Residentiële sector 220 miljoen Bef (5,5 miljoen Euro) meerontvangsten gerealiseerd. Aan de voorzieningen uit de Ambulante sector werd globaal 39 miljoen Bef (967 duizend Euro) minder uitgegeven, o.a. ingevolge de vertraagde invulling van het uitbreidingsbeleid (bijkomend personeel) voor de diensten 'Begeleid en Beschermd Wonen'.

- in de sector Opleiding bedroegen de 'minder' uitgaven 39,9 miljoen Bef (989 duizend Euro), o.a. aangezien minder cursisten dan verwacht een beroepsopleiding volgde.
- voor de sector Tewerkstelling werd globaal 388 miljoen Bef (9,6 miljoen Euro) 'minder' uitgegeven, o.a. ingevolge nog aan de BW's uit te betalen saldi '99 inzake CAO 43 en de VIA-middelen '99.
- voor de gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen werd globaal 53,7 miljoen Bef (1,3 miljoen Euro) minder gerealiseerd, o.a. ingevolge de laattijdige opstart van het 'ergonomieproject' (managementondersteuning voor de beschutte werkplaatsen) en van het experiment "Projecten Arbeids-

zorg", het geringe aantal opleidingen in het kader van het "HORIZON" project, de intrekking van het BVR inzake de gespecialiseerde adviescentra,...

- voor de overige diverse statutaire posten bedroegen de 'minder'uitgaven globaal 8 miljoen Bef (198 duizend Euro) (onderzoeken, Reva-centra, individuele materiële bijstand,...).

Voor de functionele uitgaven werd ook minder uitgegeven dan geraamd:

- voor de personeelskosten werd 20,1 miljoen Bef (498 duizend Euro) niet gerealiseerd ingevolge de niet volledige inwilling van de geplande personeelsformatie.
- voor de werkingsuitgaven werd 32,2 miljoen Bef (798 duizend Euro) minder gerealiseerd ingevolge nog niet geleverde of gefactureerde bestellingen van goederen en diensten (evenwel te verminderen met het bedrag van 12,5 miljoen Bef (310 duizend Euro) voor gebeurlijke 'informatiecalamiteiten' waarvoor traditioneel geen dotatie gevraagd wordt).
- voor de nog uit te voeren aankopen van provinciale gebouwen werd 82,9 miljoen Bef (2,1 miljoen Euro) nog niet uitgegeven. Het restant van deze middelen wordt echter jaarlijks in de begroting aangehouden tot dat deze middelen volledig zijn opgebruikt.
- ingevolge niet uitbetaalde investeringstoelagen aan de instellingen bedroeg de 'minder'uitgave op deze post 46,8 miljoen Bef (1,2 miljoen Euro).
- voor de overige posten werd globaal ongeveer 23,3 miljoen Bef (578 duizend Euro) niet gerealiseerd waaronder 17,4 miljoen Bef (431 duizend Euro) betreffende af te boeken oninvorderbare terugvorderingen inzake destijds uitgekeerde (investerings) toelagen.

Tabel 11.3. geeft een beknopt overzicht van de begrote en van de gerealiseerde uitgaven. De zogenaamde statutaire uitgaven bedragen 97,4 % van de gerealiseerde uitgaven. Slechts 2,6 % werd aan werking gespendeerd; dit zijn de functionele uitgaven van het Vlaams Fonds zelf. Opmerkelijk is het aandeel van de Residentiële sector in het statutaire pakket (70,1 %) en de sector Tewerkstelling (22,0 %). Niettegenstaande de hoger geschetste belangrijke 'minder'uitgaven,

stegen de realisaties in 1999 met + 6,4 % t.o.v. 1998. Dit betekent dat - in vergelijking met vorig boekjaar - 2.089 miljoen Bef (51,8 miljoen Euro) meer werd uitgegeven !

Deze stijging situeert zich vooral in de sector Tewerkstelling. Voor de toelagen uitgekeerd aan de beschermde werkplaatsen werd 124,1 miljoen Bef (3,1 miljoen Euro) meer uitgekeerd dan in 1998. De realisaties '98 bevatten echter vijf kwartalen in plaats van vier (wegens aanzuivering van de tekorten ontstaan ingevolge de nieuwe forfaitaire subsidieregeling voor de beschutte werkplaatsen vanaf 1997). In feite kan men dus spreken van een 'meer'uitgave van ongeveer 360 miljoen Bef (8,9 miljoen Euro) vergeleken bij 1998. Deze 'meer'uitgave is voornamelijk toe te schrijven aan de bijkomende uitgaven ingevolge de CAO 43 (100% minimumlonen in BW) en het verwerken van de werkdruk en anomalieën (VIA-middelen).

Ook voor CAO 26 stegen de uitgaven ingevolge een toeloop van het aantal tewerkstellingen, de stijging van de conventionele lonen, een toename van het gemiddelde percentage rendementsverlies en de aangehouden inspanningen om de tussenkomsten aan werkgevers regelmatig en vlug uit te betalen. Globaal stegen de uitgaven in de 'Open Tewerkstelling' met 86,4 miljoen Bef (2,1 miljoen Euro) in vergelijking met vorig jaar. Vanaf het tweede halfjaar '99 werden ook de premies in het kader van de "Vlaamse inschakelingspremie" uitgekeerd (16,4 miljoen Bef of 407 duizend Euro).

Aan de centra voor beroepsopleiding werd 12,5 miljoen Bef (310 duizend Euro) minder uitbetaald t.o.v. 1998 voornamelijk wegens een daling van het aantal cursisten.

In de sector Zorg werd 1.562,8 miljoen Bef (38,7 miljoen Euro) meer gerealiseerd dan in 1998. Dit is vooral het gevolg van de voorschotten en supplementen uitbetaald aan de residentiële voorzieningen, mede onder invloed van de uitbetaling van de VIA-middelen. Niettemin moeten hiervoor eind '99 nog belangrijke saldi worden uitgekeerd.

De uitgaven voor de ambulante sector stegen met 143,6 miljoen Bef (3,6 miljoen Euro) in vergelijking met 1998.

De uitkeringen inzake 'Individuele Materiële Hulp' kenden eveneens een toename met 161,3 miljoen Bef (4,0 miljoen Euro).

De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- de stijging van het aantal ingediende zorgvragen IMB (+15%)
- de stijging van het aantal gunstige aansluitende beslissingen IMB (+11%)
- de stijging van het gemiddeld bedrag van de tussenkomst (+11%)
- de versnellingen in het uitgavenritme in het kader van de klant-

vriendelijkheid.

Ook de functionele uitgaven stegen met 4,1 % vergeleken met vorig jaar, waarvoor 34,8 miljoen Bef (863 duizend Euro) meer werd uitgegeven dan in 1998. Deze stijging wordt vooral verklaard door de uitgaven voor de aankoop van het gebouw voor de provinciale afdeling Antwerpen. Op de andere functionele uitgavenposten werd globaal 12,1 miljoen Bef (300 duizend Euro) minder gerealiseerd vergeleken met vorig jaar.

De stijgende vlucht van de uitgaven werd, voor sommige sectoren althans, ook positief beïnvloed door de snellere materiële uitbetalingmogelijkheden van het Vlaams Fonds.

11.2.3. Resultaat voor 1999

Het Vlaams Fonds boekte louter voor de verrichtingen 1999 zelf een budgettair boni van ongeveer 952 miljoen Bef (23,6 miljoen Euro). De verklaring voor het verschil tussen het uiteindelijk gerealiseerde boni en het destijds geraande budgettair mali van 202,2 miljoen Bef (5,0 miljoen Euro) situeert zich voornamelijk bij de 'niet-realiserings' van ruim 1.121,9 miljoen Bef (27,8 miljoen Euro) op de uitgavenbegroting.

Het werkelijke economisch resultaat (boni) voor de verrichtingen 1999 bleef echter beperkt tot 57,1 miljoen Bef (1,4 miljoen Euro), voornamelijk onder invloed van de ingeboekte provisies en de hangende verplichtingen per 31.12. '99, alsook de afboekingen van 'voorzieningen voor dubieuze debiteuren' die reeds de voorbije jaren in het economisch resultaat werden verrekend en de traditionele bewegingen met betrekking tot het vastliggend.

Wanneer de beschikbare middelen van "voorgaande jaren" budgettair worden in rekening gebracht (conform art. 55 van het BVR dd 21.05.97) bekent men een globaal positief begrotingsresultaat van 1.452,8 miljoen Bef (36,0 miljoen Euro) waaronder 82,9 miljoen Bef (2,0 miljoen Euro) gereserveerd voor de aankoop en uitrusting van nieuwe PA-gebouwen.

Tegenover het beschikbaar saldo van 1.452,8 miljoen Bef (36,0 miljoen Euro) - of 1.369,9 miljoen Bef (34,0 miljoen Euro) met uitzondering van de middelen gereserveerd voor de aankoop van gebouwen - moeten evenwel de hangende verplichtingen en uitstaande verbintenissen per 31.12.99 gesteld worden. Deze werden - exclusief de verplichtingen inzake investeringstoelagen - globaal geraand op 4,1 miljard Bef (101,6 miljoen Euro) waarvan een groot gedeelte

binnen het bijblad 2000 werd ingebracht. Hiervoor werden reeds voor meer dan 1,1 miljard Bef (27,3 miljoen Euro) aan stukken ontvangen bij de jaarafsluiting. Deze stukken konden om praktische redenen budgettair niet meer binnen de begroting 1999 worden verwerkt; deze werden evenwel bedrijfseconomisch in de jaarrekening 1999 opgenomen.

Na verwerking van het economisch resultaat 1999 bedragen de beschikbare middelen nog 443,5 miljoen Bef of 11 miljoen Euro (na aftrek van de waarde van het "vastliggend").

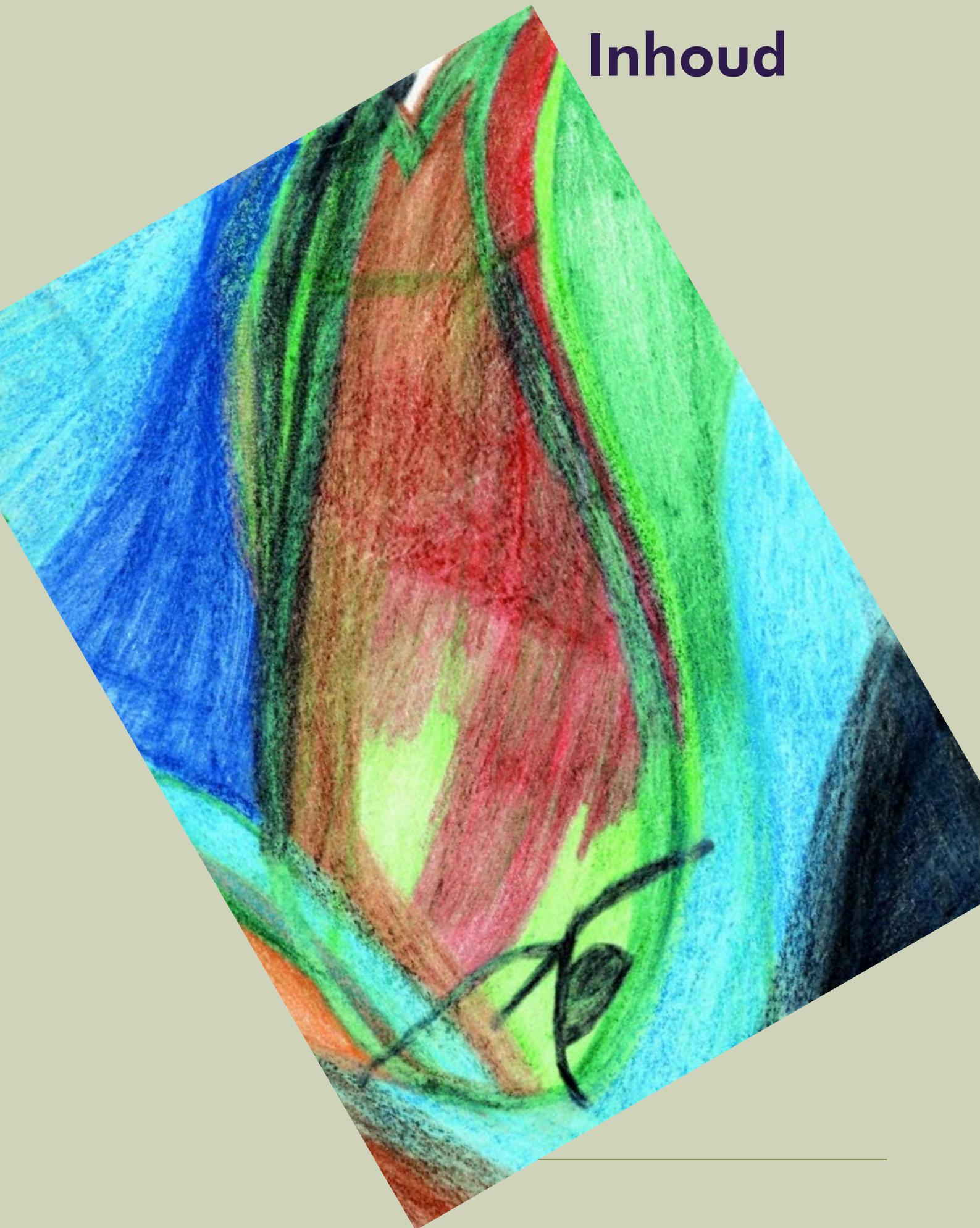
11.3. THESAURIE

Vooraf dient vermeld te worden dat in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse regering van 24 juli 1998 de centrale kassiersfunctie voor de Vlaamse openbare instellingen vanaf 1 januari '99 werd toegewezen aan de "KBC", en dus niet langer aan de "ASLK" die deze kassiersfunctie vervulde van 1 oktober 1993 tot 31 december 1998. Alle Vlaamse openbare instellingen dienen dus vanaf 1 januari 1999 hun financiële rekeningen te houden bij de "KBC".

In de loop van 1999 hebben zich geen onoverkomelijke problemen gesteld wat de beschikbare geldmiddelen betreft. Alle dotaties waren per 31.12.99 door het C.F.O. (Centraal Financieringsorgaan van de Vlaamse gemeenschap) aan het Vlaams Fonds gestort. De rekeningen die het C.F.O. aanhoudt voor het Vlaams Fonds, vertoonden per 31.12.1999 een positief saldo van 1.510 miljoen Bef (37,4 miljoen Euro). Dit saldo bevat evenwel ook de middelen gereserveerd voor de aankoop van nieuwe PA-gebouwen (82,9 miljoen Bef of 2,1 miljoen Euro) en het onbenut saldo van de investeringsdotatie (46,8 miljoen of 1,2 miljoen Euro) ingevolge nog niet uitbetaalde investeringstoelagen. Anderzijds dienen de financiële rekeningen nog voor de afloop '99 aangezuiverd te worden begin 2000.

Inhoud

Inhoud

Colofon 2

Voorwoord 3

Hoofdstuk 1

Verslag van de organisatie 5

1.1. De bestuursorganen van het Vlaams Fonds 7
 1.1.1. De Raad van Bestuur 8
 1.1.2. Het Bureau 10
 1.1.3. De Ad hoc- commissies 11
 1.1.4. De provinciale evaluatiecommissies 14
 1.1.5. De Adviescommissie voor heroverweging 17
 1.1.6. De Bijzondere Bijstandsc commissie 19
 1.1.7. De adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijns-
 aangelegenheden. 19
 1.1.8. De Directieraad 20

Hoofdstuk 2

Verslag over de inschrijvingsprocedure 23

2.1. De inschrijvingsprocedure: inhoudelijk 25
 2.1.1. Implementatie van een gewijzigde inschrijvingsprocedure 25
 2.1.2. Het samenwerkingsakkoord Vlaanderen - Wallonië. 27
 2.1.3. De inschrijvingsprocedure in de toekomst 28
 2.2. De inschrijvingsprocedure: de cijfers 28
 2.2.1. Het aantal ingediende aanvragen en zorgvragen 28
 2.2.2. Het aantal beslissingen 29
 2.3. De procedure tot heroverweging 30

Hoofdstuk 3

Verslag van de bijstand aan individuen 33

3.1. Algemeen 35
 3.2. Individuele materiële bijstand: ontwikkelingen in 1999 35
 3.3. Overzicht in cijfers 37
 3.4. Hulp bij opleiding en tewerkstelling 39
 3.4.1. Ontwikkelingen in 1999: de Vlaamse Inschakelingspremie 39
 3.4.2. Een overzicht in cijfers 40
 3.5. Experiment Persoonlijk AssistentieBudget 42

Hoofdstuk 4

Verslag van de dienst zorg 47

4.1. Inleiding	49
4.2. De sector zorg	50
4.3. Activiteiten inzake de residentiële voorzieningen	51
4.3.1. Programmatie - vergunningen - erkenningen - investeringen	51
4.3.2. Dagrwijs - personeel - anciënniteit	57
4.3.3. Kostenstaten - Vereffening	59
4.4. Activiteiten inzake ambulante diensten	62
4.4.1. Activiteiten inzake de diensten voor thuisbegeleiding	62
4.4.2. Activiteiten inzake de diensten voor begeleid wonen	63
4.4.3. Activiteiten inzake de diensten voor zelfstandig wonen	63
4.4.4. Activiteiten inzake de diensten voor beschermd wonen	64
4.5. Arbeidszorg	64
4.6. Activiteiten inzake de revalidatiecentra	66
4.6.1. Situering	66
4.6.2. Erkenning en subsidiëring	66
4.6.3. Investeringsstoelagen	67
4.7. Implementatie van het kwaliteitsdecreet	68
4.7.1. Het kwaliteitsdecreet	68
4.7.2. De opdracht voor het Vlaams Fonds bij de implementatie	68
4.7.3. De uitwerking van die opdracht	68
4.7.4. De implementatiefase	70

Hoofdstuk 5

Verslag van de dienst opleiding en tewerkstelling 73

5.1. Activiteiten inzake de centra of diensten voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze	75
5.1.1. Algemeen	75
5.1.2. Investeringsubsidies	76
5.2. Activiteiten inzake de centra voor beroepsopleiding	77
5.2.1. Algemeen	77
5.2.2. Investeringsubsidies	78
5.3. Activiteiten inzake de beschutte werkplaatsen	78
5.3.1. Investeringsubsidies	78
5.3.2. Erkenningen	78
5.3.3. Toelagen en tegemoetkomingen	78
5.3.4. Onderhoudstoelagen	78
5.3.5. Tegemoetkoming in de lonen en de sociale lasten	79
5.3.6. Aandachtspunten	79
5.4. Arbeidstrajectbegeleiding	80
5.5. Vzw VLAMAB	81
5.6. Vzw AD-ERGO	82
5.7. Samenwerking Vlaams Fonds - V D A B	82

Hoofdstuk 6 Stafdiensten 85

6.1. De Voorlichtingsdienst	87
6.1.1. informatieverspreiding	88
6.1.2. De ombudsdienst	89
6.2. Verslag van de inspectiedienst.	91
6.2.1. Algemene inspectie.	91
6.3. Centrale W achtlijsten (CWL)	93
6.4. Verslag over de studieopdrachten	95
6.4.1. Afgehandelde studieopdrachten in 1999	95
6.4.2. Onderzoekopdrachten in uitvoering	101
6.4.3. Nieuw onderzoek	103
6.5. Verslag over de bijzondere subsidies aan voorzieningen	103
6.5.1. Eindrapporten 1998	103
6.5.2. Goedgekeurde projecten in 1999	107
6.6. Voornaamste realisaties inzake het inclusief beleid	107
6.6.1. Inleiding	107
6.6.2. Voornaamste subthema's	108
6.6.3. Voorlopige bilan en toekomstperspectieven	115
6.7. Kinderrechten	116
6.7.1. situering	116
6.7.2. Actieplan Vlaams Fonds	117
6.7.3. Aandachtsambtenaar - rapportage	117
6.8. Internationale activiteiten van het Vlaams Fonds	118
6.8.1. Inleiding	118
6.8.2. Activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Europese Unie	118
6.8.3. Activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Raad van Europa	129
6.9. Uitreiking van de eretekens	132
6.10. Verslag over de activiteiten van de medische cel in 1999	133

Hoofdstuk 7 Verslag over middelen en mensen 137

7.1. Personeel	139
7.1.1. Personeelsbewegingen	139
7.1.2. Personeelsstatuut	140
7.1.3. Personeelsformatie	140
7.1.4. Verslag van de opdrachthouder Human Resources Management en Vorming	140
7.2. Sociale Dienst	148
7.2.1. Samenstelling Beheerscomité Sociale Dienst	148
7.2.2. Activiteiten	149
7.2.3. Budget van de sociale dienst	150
7.3. Logistiek	151
7.4. Verslag van de emancipatieambtenaar	156
7.4.1. Evoluties in het personeelsbestand	156
7.4.2. Informeren en sensibiliseren	156
7.4.3. Samenwerking met andere diensten en verantwoordelijken	156
7.5. kwaliteitszorg in het Vlaams Fonds: een verkenning.	157

Hoofdstuk 8

De dienst boekhouding 163

Hoofdstuk 9

Verslag van de dienst informatica 171

9.1. Algemeen	173
9.2. Doelstellingen '99	174
9.3. Realisaties '99	174
9.3.1. Vernieuwing van de applicaties ter ondersteuning van het Bestuur Individuele Prestaties	174
9.3.2. Beleidsinformatiesysteem	175
9.3.3. Overgang naar nieuwe technologieën	175
9.3.4. Uitbouw van het internet en intranetgebeuren	176
9.3.5. Rampenplan	177
9.3.6. Service Centre Concept	177
9.3.7. Informatisering Residentiële Instellingen	177
9.3.8. Andere projecten (buiten plan)	178
9.4. Middelen	178
9.4.1. Personeel	178
9.4.2. Opleiding	178
9.4.3. Materieel	179
9.5. Visie op de toekomst	179
9.5.1. Korte en middellange termijn	179
9.5.2. Lange termijn	179
9.6. Besluiten	180

Hoofdstuk 10

Juridische dienst 181

10.1. Evolutie van de wetgeving	183
10.1.1. Voor wat betreft de individueelgerichte maatregelen zijn er verschillende blikvangers:	183
10.1.2. Op het vlak van de voorzieningen zijn in 1999 heel wat ingrijpende wijzigingen in de reglementering gebeurd.	184
10.1.3. Werking van het Vlaams Fonds	187
10.2. Verslag over de activiteiten van de juridische afdeling	188
10.2.1. De adviserende beroepscommissie inzake vergoedingen en erkenningen van subsidieerbare voorzieningen	189
10.2.2. De adviescommissie	189
10.2.3. De arbeidsgerichten	192
10.2.4. De Raad van State	193
10.2.5. Uitgaven voor geschillen	193

Hoofdstuk 11
Het Vlaams Fonds financieel bekeken 195

11.1. Het boekplan van het Vlaams Fonds vanaf 1998 197
11.1.1. Het begrotingsplan 198
11.1.2. Het Algemeen Boekhoudplan 198
11.2. Uitvoering van de begroting 1999 van het Vlaams Fonds 199
11.2.1. Ontvangsten in 1999 199
11.2.2. Uitgaven van het Vlaams Fonds in 1999 203
11.2.3. Resultaat voor 1999 206
11.3. Thesaurie 207

Inhoud 209

